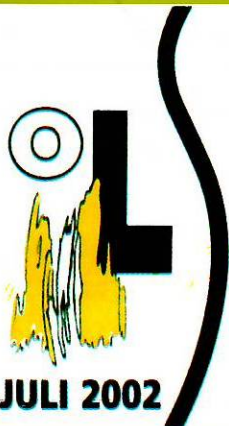

Nr. 55 - Juni 2002
14e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

JANFRE

kleermaker sinds 1919

JANFRE

kleermaker sinds 1919

*De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.*

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en
een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen
staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

Gilde hoeden
Marketentsters hoeden
Garde hoeden
Hoeden voor dansgroepen

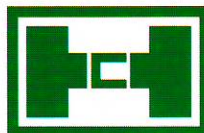

JANFRE

kleermaker sinds 1919

JANFRE

kleermaker sinds 1919

Mr Cas van Heugten
ADVOCaat EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselszaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269

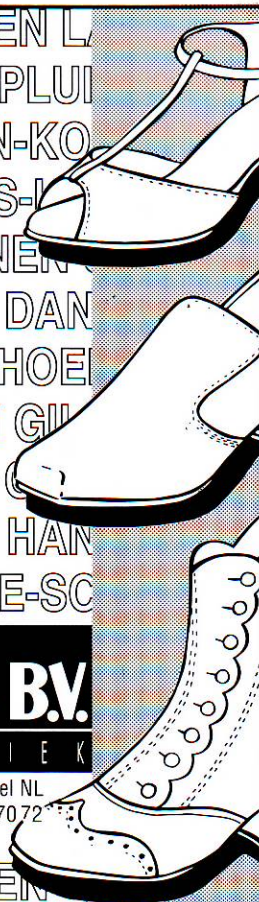
LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

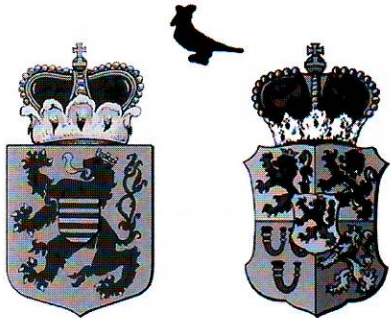
SCHOENFABRIEK

Mgr Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

TONEELSCHOENEN

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Vertegenwoordiger in België:

Werner Smet, Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem.

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 287 83 43
België: Dexia-bank te Kinrooi
rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Wienkeskoel 94,
6074 HH Melick
telefoon 0475-49 28 68.

Grafische techniek

drukkerij sinds 1935
LIMBURGSCH E POST
Beegden

Voorbehoud

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Dit jaar tekent schutterij Broederschap van Het Heilig Kruis voor de organisatie van het Zuid-Limburg Federatiefeest. Dit bood Luc Wolters de mogelijkheid om ons nader te informeren over schutterij Het Heilig Kruis, de reliekenverering en de vorming van broederschappen. Bij het doorlezen van zijn artikelen stelde ik mij de vraag hoeveel schutterijen en schuttersgilden er mogelijk nog zijn die ontstaan zijn uit een broederschap. Immers veel Limburgse schutterijen in de 17^e, 18^e en 19^e eeuw droegen de naam 'Broederschap'. Ik zou U willen uitnodigen om e.e.a. eens te onderzoeken binnen Uw vereniging. Mogelijk dat de artikelen van Luc een aanzet kunnen vormen om deze traditie, die honderden jaren teruggaat, in Uw woongemeenschap weer nieuw leven in te blazen. Weliswaar in ietwat andere bewoordingen, maar met dezelfde diepgang, vinden we de boodschap van Luc ook terug in het interview met Dr. Eugeen van Autenboer dat de ondertitel draagt: "Grondslagen moeten blijven, tradities kunnen wijzigen".

In het laatste interfederatief overleg is het onderwerp restitutie van betaalde eco-tax aan de orde geweest. Ofschoon de restitutie alleen geldt voor sportverenigingen die aangesloten zijn bij een koepel, die op haar beurt weer is aangesloten bij de NOC/NSF én de behandelend ambtenaar van mening is dat onze schutterijen geen recht hebben op restitutie, heeft onze Federatiepresident de overijverige ambtenaar in de oren gefluisterd dat hij via de politiek het Ministerie van Financiën zal benaderen. Schutterijen en schuttersgilden zijn voor 50% sportverenigingen. Het Ministerie van Financiën behandelt schutterijen en schuttersgilden fiscaal als sportverenigingen. De drie schuttersfederaties zijn bereid vanuit één centraal punt de werkzaamheden, samenhangend met de restitutieregeling uit te voeren, zoals de andere sportbonden.
P.S. Zouden hier Kamervragen op zijn plaats zijn?

In ons vorige nummer publiceerden wij het recept om schutterszilver snel schoon te maken. Wij willen U waarschuwen dit recept niet al te vaak toe te passen. Overdaad schaadt ook hier. Beperk het tot een à twee keer per seizoen. Het regelmatig oppoetsen met een wollen doek is voldoende om goed voor de dag te komen bij een schuttersfeest. Gebruik dus geen zilverpoets meer.

De steunkleur van dit nummer hebben we met opzet aangepast aan de foto's die fotograaf Luc ten Klooster maakte. In zijn serie Anachronismen zien we enkele personen tegen een decor uit 1914, echter wel met attributen die niet meer weg te denken zijn uit het leven van de 21 eeuw.

Ik wens alle deelnemers aan het OLS veel succes toe. De VZW OLS-2002 heeft er alles aan gedaan om het ons naar de zin te maken. Laten we hopen dat de weergoden ons goed gezind zijn, zodat wij, na afloop, terug kunnen zien op een in alle opzichten geslaagd OLS.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal verschijnen in september 2002. Aanleveren van teksten, foto's en advertenties kan tot uiterlijk 1 augustus bij het redactie-adres: Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick.

Bij de voorpagina: De tweeling Marco en Arno Dekkers tonen ons de nieuwe uniformen van schutterij St.-Eligius & Juliana Schinveld. Het verschil in uniform tussen de pipers en de niet-pipers is goed te zien. Marco in donkerblauwe broek, scharlakenrode uniformjas met berenmuts en trom. Arno in kilt met donkergroen uniform, doedelzak, donkergroene cape en zwarte baret. (Foto: Rijsssemus, Brunssum).

HET HEILIG KRUIS

OVER RELIEKENVERERING EN DE VORMING VAN BROEDERSCHAPPEN

– Luc Wolters –

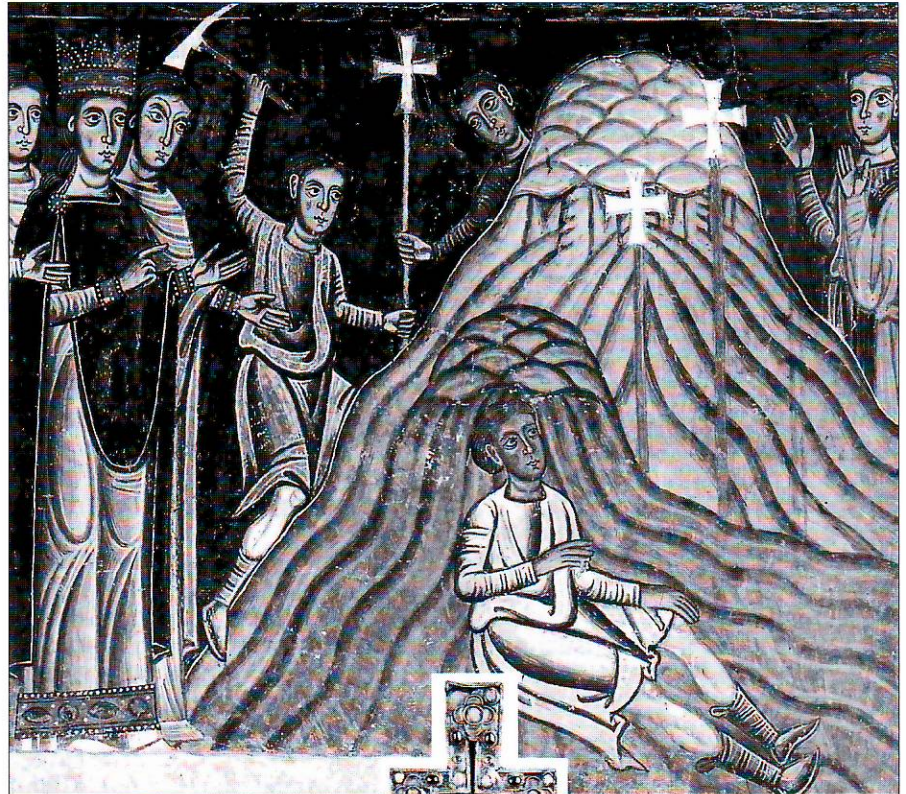
Schutterij Het Heilig Kruis uit Grevenbicht is een van de weinige schutterijen, die geen patroonheilige kent, zoals St.-Sebastianus, St.-Martinus of St.-Antonius. Integendeel, deze Grevenbichtse schutterij houdt de oude naam van de broederschap in ere. Hoe het daartoe gekomen is en over de achtergronden van de naam Heilig Kruis gaat dit verhaal.

Relikwie van het Hl. Kruis

Deze eeuwenoude Grevenbichtse broederschap kende haar geestelijke besognes, zoals die voor een kerkelijke vereniging van gelovigen gebruikelijk is. Bovendien had zij de zorg op zich genomen voor de devotie in een kapel voor een splinter van het kruis waaraan Jezus Christus is opgehangen. Weliswaar is er in de Middeleeuwen een levendige handel in relikwieën en zijn er bijzonder veel splinters van het Heilig Kruis over Europa terecht gekomen, zodat er diverse kruisen van te reconstrueren zouden zijn, maar een relikwie die zo direct met Jezus verbonden was en met het kruis zo nauw aansluit bij ons katholiek gedachtengoed dat Jezus door de kruisdood onze zonden op zich nam, heeft ertoe geleid dat een splinter van het Heilig Kruis van enorm grote importantie is.

Byzantijnen ontdekken het kruis

Naar het kruis, waaraan Christus was opgehangen, alsmede dat van de twee misdadigers, die samen met hem gekruisigd waren, kraaide aan het begin van de jaartelling jarenlang geen haan. Met een opbloei van het christendom zouden de drie kruisen echter ongeveer in het jaar 326 ontdekt zijn. Toen bracht Helena, moeder van de Byzantijnse keizer Constantijn, een bezoek aan Jerusalem en bij die pelgrimage zou zij de kruisen aangetroffen hebben. De keizerlijke Byzantijnse familie had het christendom aangenomen en zij was het die op de historische plek Golgotha een basilica-kerk lieten bouwen, thans bekend als de Heilig Grafkerk in Jerusalem. Het is een enorme kerk met niveauverschillen en vele versholten hoeken en gangen. Diep onder de grond in een nis achter een kapel zou de plek zijn

De ontdekking van de drie kruisen door de Byzantijnse koningin-moeder Helena.

Uit: Sarah Kochav, Church of the Holy Sepulchre. The Holy Land revealed guides (Jerusalem 1999) 24.

waar de kruisen waren aangetroffen (en waar de kerk overheen was gebouwd).

De kruistochten

De kruisvaarders die in de Middeleeuwen naar het Heilige Land trokken om het te bevrijden, troffen er de steden uit de Bijbel aan. De verhalen gingen leven, niet alleen uit boeken, maar temeer daar de deelnemers aan de kruistochten ze met eigen ogen gingen bekijken.

Uiteraard gingen ze ook op zoek naar de plaatsen, waar zich bijzondere gebeurtenissen hebben afgespeeld. Zo voerden ze strijd tegen de moslims om de heilige stad Jerusalem en kwamen na de verovering van de stad op vele in het Testament beschreven plekken. Het lijden van Christus, zijn lijdensweg met het kruis door de straten, Romeinse restanten van paleizen, de kerk boven de kruisingsplaats Golgotha en het graf van Christus.

Reliekenverspreiding

Alle Bijbelse taferelen gingen leven voor hen die de plaatsen aanschouwd hadden, waar een en ander had plaatsgevonden, bij de in Europa achtergeblevenen, die op de terugkomst van de kruisvaarders wachtten ontstond er een grote vraag naar tastbare relictien; om voor hen de gedenkwaardige plaatsen en gebeurtenissen evenzeer zichtbaar en tastbaar te maken.

De kruisvaarders brachten daarom tal van relikwieën van hun tochten terug naar Zuid- en West-Europa, die in de kerken een bijzondere plaats en verering kregen.

Ook de splinters van het Kruis raakten aldus over de gehele westerse wereld verspreid. Niet voor niets waren het kruisvaarders, die gezien hun naam een bijzonder interesse voor het Heilig Kruis konden hebben gekend.

Helena met het teruggevonden Kruis, waaraan Christus is gestorven, is afgebeeld in het beeldmerk van Schutterij-Broederschap Het Heilig Kruis Grevenbicht.

Reliek maakt Bijbelverhalen tastbaar

Voor hen die niet in het Heilig Land geweest waren oefende een relikwie, die met het leven of de dood van Christus te maken heeft natuurlijk een grote aantrekkingskracht uit. Zeer weinig mensen konden lezen of schrijven, alleen met de verhalen uit de Bijbel werden ze vaak genoeg geconfronteerd, doordat ze in de kerk werden voorgelezen, gepredikt en te zien waren in schilderijen en op ramen.

Een tastbaar relict, dat die vaakgehoorde gebeurtenissen in het Heilig Land zou kunnen illustreren was goed voor de geloofsbeleving.

Voor relikwieën werd dikwijls een aparte devotie opgezet, bijvoorbeeld de bouw van een kapel, het instellen van een processie of het belasten van de zorg voor een altaar of een kapel met relikwie door een kerkelijk ingestelde broederschap.

Het Gerwense Heilig Kruisgilde

In het Brabantse Gerwen (bij Eindhoven) is er evenals in Grevenbicht een Hl. Kruisgilde actief als schuttersgilde (kring Kempenland).

Zij zouden hun oorsprong te danken hebben aan een relik van het Heilig Kruis, dat door kruisvaarders was meegebracht en terecht was gekomen in het zogenaamde Maagdenklooster in het gehucht Hooydonk onder Nederwetten.

Door de pater als hoofd van het klooster en de plaatselijke graaf zou een broederschap of schutsgilde zijn opgericht ter verering van het Heilig Kruis. De oorspronkelijke broederschap kreeg de naam van Heilig Kruisgilde.

Na de opheffing van het klooster in Hooydonk zou het gilde met haar graaf verhuisd zijn naar Gerwen.

Waar eertijds het klooster gestaan heeft is er in Hooydonk nog steeds een Hl. Kruiskapel en park, waar met het feest van de Kruisverheffing (14 september) plechtigheden plaatsvinden. In de Gerwense kerk wordt al in de 15e eeuw een altaar ter ere van het Heilig Kruis genoemd. In het vaandel van het Hl. Kruisgilde is nog immer het Heilig Kruis afgebeeld.

Grevenbichtse Hl. Kruis-verering

Zo ook in Grevenbicht, waar al in 1400 sprake is van Hl. Kruiskapel, die gezien haar bouw materiaal wellicht nog veel ouder is. In de kapel hing een schilderij van het terugvinden van het kruis door de Byzantijnse St.-Helena. De relikwie van het Heilig Kruis zit in een zilveren relikhouder, die ook de vorm heeft van een kruis.

Deze relikwieën van het Heilig Kruis worden in de 18e eeuw al genoemd in Grevenbicht. De verering van het H. Kruis hing samen met de kapel en werd uitgevoerd door een broederschap.

Al vóór 1570 wordt deze broederschap van het Heilig Kruis genoemd, die een belangrijke rol speelde in de bedevaart naar deze kapel. Er zijn activiteiten bekend, zoals een plechtige mis met preek en een processie op het feest van Kruisvinding (3 mei) en plechtigheden bij gelegenheid van het feest van kruisverheffing (14 september). Met de relikverering waren aflaten te verdienen. Tijdens de processie liep de broederschap met de relikwie van het Heilig Kruis voorop (1836). Deze broederschap kennen we heden ten dage als de gelijknamige schutterij.

Literatuur:

Sarah Kochav, Church of the Holy Sepulchre. The Holy Land revealed guides (Jerusalem 1999).

H. Kruisgilde Gerwen a.d. 1600. Kringgildedag 9 juni '96. 32-33.

Guus Janssen, "Grevenbicht" in: P.J. Margry en C.M.A. Caspers, Bedevaartplaatsen in Nederland. Deel 3, Limburg (2000) 254-256.

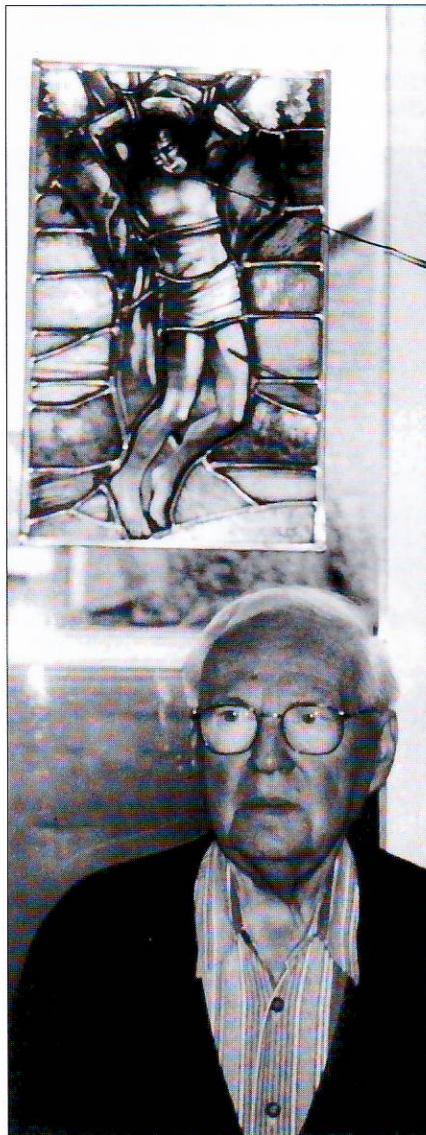
De hedendaagse Grevenbichtse schutterij gaat terug op een zeer oude broederschap. Hier het koningspaar 2001.

OPPERHOOFDMAN DR. E. VAN AUTENBOER GRONDSLAGEN MOETEN BLIJVEN, TRADITIES KUNNEN WIJZIGEN

– door Luc Wolters –

“De inhoud blijft, maar de vorm verandert”, dat was een rode draad in het gesprek met dr. Eugeen van Autenboer over het schutterswezen. Hij is opperhoofdman van de Hoge Gildenraad der Kempen en kenner van de schutters- en gildengeschiedenis.

Bij gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hoge Gildenraad gaan we dieper in op Van Autenboers motivatie om een stortvloed aan pennevruchten over de geschiedenis van het schutterswezen te schrijven en over zijn opvattingen over het schutterswezen, met name in de Belgische Kempen.

*Dr. Eugeen van Autenboer,
Opperhoofdman van de Hoge
Gildenraad der Kempen.*

Druk in de weer met schrijven

De tafels in kamer en keuken waren amper zichtbaar door de vele paperassen en artikelen in wording. De boekenkasten puilden uit van de vele publikaties over de Belgische Kempen en de schuttersgilden in het bijzonder. De erudiete tachtiger dr. Eugeen van Autenboer bleek nog druk doende met het schrijven van boeken en artikelen, die met name handelen over het schutters- en gildenwezen in Brabant. Zijn bibliografie met een schier eindeloze rij van gepubliceerde artikelen hoeft nog lang niet te worden afgesloten. In de lijst van publicaties prijken al meesterwerken als de 2-delige studie (694 pagina's) naar de reglementen, de kaarten, van de schuttersgilden in het hertogdom Brabant, thans zo ongeveer Nederlands Noord-Brabant en de Belgische provincies Antwerpen en Brabant. Naast studies naar de rederijkers is ook de beschrijving van de schutterswedstrijden der Brabantse gilden van zijn hand.

Van doctor tot opperhoofdman

Eugeen van Autenboer werd in 1920 in Mechelen (B.) geboren. Hij studeerde in Leuven moderne geschiedenis en promoveerde in 1943. De doctor in de geschiedenis ging het onderwijs in. Hij vestigde zich in Turnhout, de hoofdstad van de Kempen, en doceerde aan de Koninklijke Athenea in Turnhout en later in Mol geschiedenis en kunstgeschiedenis aan de Turnhoutse Academie voor Schone Kunsten. Zelf werd hij geen gildelid, maar gaandeweg raakte hij hierbij betrokken en werd geïnteresseerd. In 1959 werd hij gevraagd voor de keurraad (de jury) van de gildenfeesten en landjuwelen van de Hoge Gilderaad der Kempen, in 1968 werd hij griffier van deze raad en in 1978 werd hij gekozen tot Opperhoofdman van de Hoge Gildenraad, zeg maar de president.

De boerenkiel

Naar verluidt is het gildenwezen in de Kempen 't best bewaard. De streek was dan ook lange tijd tamelijk geïsoleerd; pas na de Eerste Wereldoorlog werd definitief met industrialisatie gestart.

*Koningspaar St.-Sebastiaansgilde
Kasterlee.*

Het schutterswezen wordt er nog op een uiterst pure wijze beoefend. Dat uit zich in kledij, het dansen en andere tradities. Een gilde varieert in omvang van 10-15 man tot 70-80 man. De schutters gaan gekleed in een eenvoudig kostuum en hierover de oude boerenkiel. Op het hoofd het zwarte hoge boerenpetje en rond de hals de rode zakdoek, al dan niet met een sjerp over de schouder. Deze gildekledij dateert uit de 19e eeuw. In Brecht wordt nog de oude tabbaard gedragen. Voor de gildezusters is geen speciale kledij voorgeschreven en zij krijgen allengs in hun kleren wat meer kleur. En dat is goed, want er moet wat afwisseling zijn in de uitdossing van de gilden. Per slot van rekening trekt een schuttersteest tegenwoordig niet altijd echt veel publiek.

Het dansen

In de Kempische gilden worden ook de gildendansen in ere gehouden. Juist dankzij de gilden zijn veel van deze oude dansen bewaard gebleven. De dansen worden muzikaal begeleid door speelmannen, doorgaans accordeonisten.

Tamboer Louis Mateusen.

Een instituut in Schoten heeft diverse dansen vastgelegd. Twee speelmannen werden daartoe gevraagd wat hun repertoire was. Het waren Louis Dams uit Achel (Rijkevorsel) en de legendarische Suske Schellens uit Westerlo, hoofdman en danser, die bij gelegenheid van zijn 100e verjaardag met de plaatselijke gravin danste. Het is een interessant gegeven als zowel man als vrouw in het gilde zijn en samen dansen. Het dansen is een belangrijk erfgoed van de Kempische gilden, dat in ere moet worden gehouden.

Over alferis, knaap en vrouw

Het schuttersgilde bestaat uit een koning, die eens in de drie of zes jaar geschoten wordt en mogelijk een keizer. Er is een vaandeldrager (in de oude benaming heet hij alferis) en voorts kunnen vendelier en standaardruiter deel uit maken van het geheel. De tamboer bespeelt de gildetrom. Het bestuur bestaat uit de hoofdman, die meestal verkozen wordt voor het leven, de dekens, die twee jaar aanblijven en de griffier of penningmeester. De ouderman zit in het bestuur vanwege zijn wijsheid en ervaring. Ook is er een knaap, die vroeger de bode speelde, maar tegenwoordig de verschoten pijlen uit de doelen ophaalt. De vrouwen maken al sinds jaar en dag deel uit van het gilde, maar hebben wel van oudsher telkens een afzonderlijke rol vervuld, bijvoorbeeld als koningin of gildemoeder. Uiteraard spelen de vrouwen een rol bij de uitvoering van de gildendansen.

Ze hebben dezelfde gildenpas als de mannen en nemen soms deel aan schietwedstrijden.

Hoge Gildenraad der Kempen

De Hoge Gildenraad der Kempen werd in 1952 opgericht. Deze vormt een koepel voor 73 gilden, die -let wel- kunnen aantonen dat ze vóór 1800 zijn opgericht. Dus enkel de oude schuttersgilden vallen onder de Gildenraad. Binnen de Gildenraad wordt er met vijf wapens geschoten, te weten de voetboog, de kleine kruisboog, de Sint Jansboog, de handboog en de buks. Elk wapen kiest zijn eigen opperdeken binnen de raad. Naast de opperdeken nemen de griffier, penningmeester en opperhoofdman hierin plaats. Los van het feit dat elk gilde zijn eigen koning schiet, wordt binnen de Hoge Gildenraad ook per wapen een koning-der-koningen schieten gehouden en kent de Raad dus vijf eigen koningen, de zogenaamde opperkoningen. De Gildenraad, houder van het Landjuweel, kent een eigen onderscheidingsteken. Dit is de orde van de Papegaaï. Deze wordt toegekend aan schutters die een bepaalde tijd onafgebroken lid zijn geweest.

Tevens kent de Raad als eigen orgaan het informatieblad "De Knaap", dat vier maal per jaar verschijnt. Met ingang van het jubileumjaar 2002 wordt het tijdschrift in kleur uitgegeven. In samenwerking met de Nederlandse Noord-Brabantse Federatie en de Hoge Gildenraad van Brabant wordt eens in de twee jaar een Gildencongres gehouden, dat handelt over thema's die de gilden raken, zoals het aantrekken en behouden van de jeugd.

50 Jaar Hoge Gildenraad

In 2002 viert de Hoge Gildenraad der Kempen haar 50-jarig bestaan. Dit gaat gepaard met een academische zitting, een tweetal tentoonstellingen en een volksfeest. Een van de exposities handelde over de schatten van de Kempense schuttersgilden, zoals het konings- en keizersilver, oude registers en documenten, kruisbogen, handbogen, trommels en vaandels. Het volgende staat nog op het programma: op 25 augustus 2002 is er een groot volksfeest met optredens in het stadje Hoogstraten en van 11 tot 20 oktober a.s. vindt in het gemeentehuis van Westerlo de tweede tentoonstelling plaats over de Heiligen in de Gilden.

Gildenfeesten en landjuwelen

Het gildenleven in de Kempen wordt door de Hoge Gildenraad bevorderd door de inrichting van gildenfeesten en landjuwelen. Voor de organisatie van de gildenfeesten kunnen schuttersgilden een verzoek indienen en doorgaans worden deze georganiseerd bij gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis, zoals een jubileumfeest of een keizerfeest. Het gildenfeest strekt zich uit over twee dagen, waarbij op de eerste dag de schietwedstrijden plaatsvinden en de tweede dag de optocht trekt en er wedstrijden gehouden worden in roffelen, vendelen en dansen. Het Landjuweel vindt evenwel slechts om de vijf jaar plaats en wordt door de laatste winnaar ingericht. Dit is een oorspronkelijke schutterswedstrijd, zoals die door de schutterijen uit het oude hertogdom Brabant georganiseerd werden. Het landjuweel is het grote schuttersfeest, waarbij de schietwedstrijden punten opleveren, voor de titel van opperkoning geschoten wordt, maar ook gekeken wordt naar de zorg voor de oude voorwerpen zoals zilver en archieven.

*Pronkstuk uit de tentoonstelling
b.g.v. 50 jaar Hoge Gildenraad
der Kempen.*

Vorm verandert, inhoud blijft

Het zou een dwaas zijn om het verleden met het heden te willen vergelijken. De tijden zijn onnoemelijk veranderd en er kan dus niet met de hedendaagse opvattingen een gebeurtenis of gebruik uit het verleden beoordeeld of veroordeeld worden. Alles moet in z'n tijd geplaatst worden. Zo kent de schutterij of het gilde eeuwenoude tradities, waarvan de inhoud moet blijven, maar de vorm in de loop der tijden kan veranderen, sterker nog: de vorm moet met de tijd meegaan om als eeuwenoude vereniging te blijven bestaan.

De drie inhoudelijke kernpunten van het gildewezen, die door de eeuwen heen moeten blijven, zijn volgens Van Autenboer:

- 1) Het gilde is dienstbaar aan de gemeenschap;
- 2) Het gilde biedt ontspanning aan de leden;
- 3) Het gilde heeft een godsdienstige taak.

Schuttersidealen contra individualisme

Deze drie schuttersidealen moeten op een eigentijdse manier beleefd worden. Zoals gezegd kan de vorm veranderen in de loop der tijd. Als voorbeeld geeft Van Autenboer de schuttersgilden die zich in de Middeleeuwen met de wapens dienstbaar aan de gemeenschap toonden, dit thans doen door kerkelijke en wereldlijke plechtigheden op te luisteren, schuttersfeesten voor de gemeenschap te organiseren, opbrengsten mede aan goede doelen te schenken. Ook kent men lokale gebruiken dat schutters hun leden bijvoorbeeld helpen bij een verhuizing. Ongevraagd en onbetaald. Grootste bedreiging van deze schuttersidealen is het individualisme: "ieder denkt dat hij God is", meent zijn eigen stempel te moeten drukken en kan zich moeilijk onderwerpen aan gezag.

*Hoofdman Jan van Heyst
met echtgenote van het
St.-Sebastiaansgilde Poppel.*

*Koningspaar St.-Sebastiaansgilde
Essen (B.)*

Nieuwe uitdagingen

De schutterijen bestaan nog na vele eeuwen, na revoluties en oorlogen. De nieuwe tijd brengt wel diverse problemen met zich mee: naast het individualisme zijn dit de ontkerkelijking, vele nieuwe vormen van relaties, die meer en meer geaccepteerd raken en een andere bevolkingssamenstelling met meer allochtonen. Het schutterswezen is er echter voor iedereen, zonder rang of stand: "Wij zijn er niet om mensen te veroordelen" aldus Van Autenboer. Voor de toekomst hoopt hij dan ook dat de schutterijen en gilden blijven bestaan, maar dat ze bovendien trouw blijven aan hun principes en idealen.

Nog werk voor 100 jaar

Van Autenboer heeft veel dikke boeken en grondige artikelen geschreven. "Als historicus moet je iets doen", relativeert hij: "Het een vloeit uit het andere voort". Maar hij geeft ook telkens opnieuw aan dat men moet teruggaan naar de bronnen om goed onderzoek te kunnen doen. De puritein wordt 82, maar geeft aan dat er nog werk genoeg is, hij kan nog zeker voor 100 jaar vooruit. Zo werkt hij nog aan het tweede deel van de schutterswedstrijden in Brabant en staan onder meer op stapel een verhandeling over de vrouw in het gilde en de geschiedenis van het gilde van Arendonk. "Ja, ja, een mens doet wat in zijn leven" mijmert hij, in-dachtig zijn eigen Ex-libris credo: "En de boer ... hij ploegde voort".

BOND MAAS EN KEMPEN

Tijdens de statutaire jaarvergadering op 22 februari j.l. in "De Kemp" te Opglabbeek, stond ook de verkiezing van een nieuwe voorzitter van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen en van nieuwe bestuursleden op het programma. Na de goedkeuring van het lijvig jaarverslag bood voorzitter Jan Grondelaers zijn officieel ontslag aan na ongeveer 15 jaar voorzitterschap. Jan: "Ik heb mooie en minder mooie ogenblikken mogen meemaken in de bond. Ik had een fijn bondsbestuur, waarbij het overlijden in één jaar van drie bestuursleden een gevoelig verlies was (Jan Knippenberg, Jozef Snijkers en Gerard Brebels). Ik dank allen van wie ik medewerking en het vertrouwen mocht ondervinden". De uittrekkende voorzitter kreeg van de aanwezigen een staande ovatie.

Jan Grondelaers.

Ondervoorzitter René Maessen nam dan het woord en stelde dat Jan Grondelaers reeds drie jaar geleden zijn aftreden had aangekondigd. Het bondsbestuur was dus voorbereid.

Jan Grondelaers werd vervolgens benoemd tot erevoorzitter en kreeg een zilveren schild omgehangen met daarop de afbeelding van het logo van De Bond van Schutterijen Maas en Kempen.

Dit schild blijft eigendom van de schuttersbond.

Het bondsbestuur stelde dan unaniem één kandidaat voor het voorzitterschap voor: Peter Ressen; huidig secretaris van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen en voorzitter van schutterij St.-Martinus Kinrooi. Door het overhandigen van de voorzittershamer werd de benoeming een feit.

In zijn toespraak dankte de nieuwe bondsvoorzitter voor het in hem gestelde vertrouwen. Ook dankte hij Jan Grondelaers die sinds 1967 als ondervoorzitter en sedert 1987 als voorzitter van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen, het werk van Meester Pierre Creemers verder zette.

Peter: "We zijn nu op een keerpunt gekomen in een gewijzigde maatschappij. Het is moeilijk om mensen nog te interesseren voor de schutterij. Immers de nieuwe wetten en regelgevingen leggen ons ernstige beperkingen op. Toch heb ik de functie van bondsvoorzitter aanvaard, omdat ik er van overtuigd ben dat er nog een toekomst is voor onze aangesloten schutterijen en schuttersgilden. De erkende Vlaamse Federatie van Historische Schuttersgilden kan hierbij steun verlenen.

Ik doe ook een oproep aan U allen hier aanwezig om mee te helpen en mee te denken hoe wij verder kunnen/willen gaan. Alleen als we samenwerken kunnen we een toekomst garanderen voor onze verenigingen".

Tenslotte werd ook de verdere bestuursverkiezing gehouden, waarbij Gerard Pinxten (uittredend) werd herkozen en Piet Triki (St.-Sebastianus St.-HuibrechtsLille) als nieuw lid het bondsbestuur komt versterken. Het bestuur van de schuttersbond koos Piet Triki (Peerderbaan 50, 3910 Neerpelt) als haar nieuwe secretaris.

Wij wensen de nieuwe erevoorzitter Jan Grondelaers en de nieuwe bondsvoorzitter Peter Ressen veel succes toe met hun nieuwe functies.

Werner Smet.

JURY BIJEENKOMST

Maar liefst 45 OLS-juryleden waren op zaterdag 27 april verzameld in Gemeenschapshuis Baexheimerhof te Baexem. 20 Juryleden hadden bericht van verhindering gezonden. Doel van deze bijeenkomst was om de onlangs verschenen aanvulling van het Normenboekje door te nemen en om de juryleden zelf aan het woord te laten. Volgens OLS-juryvoorzitter Tim Schmitz heeft deze jaarlijkse bijeenkomst bij de schutters reeds de naam "Jury-academie" gekregen.

Het voorspelde vuurwerk bleef uit, toch waren er uitspraken van juryleden die aantoonde dat er nog steeds sprake is van het op verschillende wijzen interpreteren van het Normenboekje en van verschillende wijzen van optreden van juryleden.

Inleiding

In zijn inleiding maakte OLS-juryvoorzitter Tim Schmitz, de aanwezigen deelachtig van een aantal besluiten die betrekking hebben op de juryleden. Zo is de kilometervergoeding voor OLS-juryleden aangepast en mag de partner van het jurylid ook deelnemen aan het schuttersontbijt en krijgt ook de partner van het jurylid vrije toegang tot het OLS-terrein. Een ander belangrijk besluit is dat juryleden met een lange staat van dienst (wanneer ze hun taak als jurylid beëindigen) beloond worden met een "erelidmaatschap". Dit erelidmaatschap wordt tot uiting gebracht in een passepartout dat de drager/draagster vrije toegang geeft tot OLS-feesten.

Ontstaansgeschiedenis

Daarna was het woord aan Drs. Jean Walraven die de ontstaansgeschiedenis van het Normenboekje schetste. De eerste versie van het Normenboekje werd toegepast tijdens het OLS-1976 in Ool. Vóór die tijd waren er geen geschreven normen voor het OLS, echter wel bij een aantal schuttersbonden. Door het zelfstandige karakter van de schuttersbonden kon het, tot dat moment, voorkomen dat er binnen de schuttersbonden een eigen invulling werd gegeven aan de beoordelingsnormen. Het in het leven roepen van de Normencommissie, samengesteld uit vertegenwoordigers uit alle schuttersbonden, was een logisch gevolg.

De Normencommissie kreeg tot taak het opstellen en blijven bewaken van de normen voor de gehele OLS-Federatie. Binnen de schuttersbonden zou het Normenboekje vanaf dat moment ook gehanteerd worden. Drs. Walraven sloot zijn betoog met enkele opmerkelijke ervaringen als jurylid.

Video

De aanwezigen kregen een videoband te zien van het OLS-2001 (Boshoven). De videopresentatie bleek een aardige introductie te zijn om later in het programma enkele stellingen te kunnen bespreken.

Stellingen

Bij de eerste stelling werden de juryleden gevraagd of het Normenboekje naar de 'letter' of naar de 'geest' moest worden toegepast. De algemene mening was dat het Normenboekje naar de 'letter' moet worden toegepast.

Men kon zich echter situaties voorstellen (slecht weer, uitzonderlijk heet of een slechte accommodatie) die een aanpassing van de normen vereisen. Men was echter wel van mening dat een beslissing daartoe genomen dient te worden door de overkoepelende organisatie en niet door het individuele jurylid.

Bij stelling twee werd gesproken over de erkenning en waardering van de juryleden. De groep was van mening dat een jurylid correct moet overkomen (in woord, gedrag

en kleding) in de richting van de beoordeelde. Een gedegen kennis van de normen wordt als een vanzelfsprekendheid gezien door alle aanwezigen.

Anderzijds verwachten de juryleden een goede informatievoorziening vóórafgaande aan het OLS en moet de plaats, waar de jury haar werk moet doen, voldoende ruim zijn. Ook moet de verzorging tijdens een OLS goed zijn.

In een reactie stelde een aanwezige dat hij zich elk jaar weer stoort aan het feit dat er zo veel juryleden op straat, (precies) vóór de eretribune, hun werk verrichten. Bijzonder kwalijk vond spreker wanneer juryleden door en tussen de schutterijen lopen. Spreker was van mening dat een jurylid zijn/haar jurytaak beter kan verrichten zittend op de eretribune of op een andere plaats langs de optochtroute.

Enkele juryleden waren echter een andere mening toegedaan en willen hun taak blijven uitvoeren op straat vóór de eretribune en eisen zelfs meer ruimte: "Obers hebben meer ruimte dan juryleden voor de eretribune", luidde hun verdediging.

Eén jurylid gaf aan dat hij jureert vanaf de eretribune en alleen op straat komt zodra hij een schutterij ziet aankomen die een mogelijke kanshebber is voor een eerste prijs. Deze uitspraak leverde gefronste wenkbrauwen en de nodige kritiek op.

De stelling "Jureren is een éénmanszaak" werd niet door alle aanwezige juryleden gedeeld. Het merendeel van de aanwezigen was van mening dat elk jurylid voor zich en naar eer en geweten een waardering opmaakt en hierover verder geen overleg pleegt over het resultaat met andere juryleden. Enkele juryleden zijn wél van mening dat onderling overleg mogelijk moet zijn. Als reden voeren ze aan dat ze door te overleggen het aantal ex aequo 's wil terugbrengen/voorkomen. Eén jurylid is van mening dat een jurylid niet alleen de punten toekent, maar ook de prijzen. Nu is het nog zo dat de telcommissie van een OLS en de organiserende vereniging (bij ex aequo's) de eindresultaten bepalen, al dan niet met de toevoeging 'na loting'.

De nestor van de aanwezigen was kort in zijn commentaar door te stellen: "Elke toevoeging of elk overleg na het toekennen van de eigen waardering is een verzwakking van het eindresultaat". Het merendeel der aanwezigen onderstreepten de uitspraak met een applaus.

Uitgebreid werd er ook stilgestaan bij de cijferwaardering. De cijferwaardering 90 en 90 moge dan wel eenzelfde eindresultaat opleveren als de waarderingen 95 en 85. Toch kreeg deze laatste waardering de voorkeur omdat ze een stabielere waardering aangeven.

"Juryleden moeten meerdere onderdelen kunnen beoordelen".

Uitbreiding

Was het aantal te jureren onderdelen al uitgebreid van 63 naar 74 onderdelen, vanaf dit jaar zijn er 86 onderdelen die voor jurering in aanmerking komen tijdens een OLS. Om deze taak te kunnen uitvoeren zijn maar liefst 94 juryleden nodig. Om de eindresultaten nóg objectiever te laten zijn, zullen de OLS-juryleden in de toekomst elk jaar een ander onderdeel gaan jureren. Bij sommige schuttersbonden wordt dit systeem al jaren naar volle tevredenheid toegepast.

Rondvraag

Vraag 1: Hoe dient de vaandeldrager van een schutterij te handelen indien zijn vereniging de paradepas niet wil uitvoeren? In het antwoord werd verwezen naar het gestelde in de nieuwste versie van het Normenboekje. In dit voorbeeld dient de vaandeldrager wél de paradepas te maken bij het défilé en zijn schutterij niet.

Vraag 2: Gedurende de wintermaanden schenken de verenigingen veel aandacht aan kleding en uitmonstering voor het komende schietseizoen. Zo vroeg een koningin aan een jurylid of het dragen van een hoed bij een bepaalde gelegenheid is toegestaan. Het jurylid heeft aan de hand van het (toen) vigerende Normenboekje een correct antwoord gegeven.

In de nieuwste versie van het Normenboekje (verstrekkt aan alle verenigingen na afloop van de voorjaarsvergadering 2002 van de OLS-Federatie) staat echter iets anders. Vraagsteller verzoekt om in het vervolg de ingangsdatum van gewijzigde normen ruimschoots in de toekomst te leggen.

In dit voorbeeld zou 1 januari 2003 dus als ingangsdatum van de gewijzigde normen aangehouden dienen te worden.

Vraag 3: De Normencommissie wordt verzocht om de teksten van de normen meer genuanceerd en breder te omschrijven. Een verwijzing naar de bronnen van de omschreven normen wordt eveneens aanbevolen.

Toelichting: De wijze waarop zowel de 'oude' als de 'nieuwe' exercitie thans door de schutterijen wordt uitgevoerd, komt niet overeen met enig militair reglement. Dit laatste is ook niet gewenst. Immers de Limburgse schutterijen zijn gezelligheidsverenigingen en géén militaire formaties. Het is daarom aan te bevelen dat er een set exercitiereglementen wordt opgesteld 'volgens de OLS-Federatie'.

Deze set dient/kán weliswaar gebaseerd zijn op (delen van) reeds vervallen of nog bestaande militaire reglementen, maar qua uitvoering meer tegemoetkomen aan de doelstellingen en het optreden van de OLS-Federatie. Het zou daarom beter zijn om te spreken van (bijvoorbeeld) de "Oud exercitie volgens de OLS-Federatie".

Naschrift

Met een grote regelmaat bereiken mij verzoeken voor toezending van bepaalde normen of het Normenboekje. In de meeste gevallen blijkt dat er nog steeds schutterijbesturen zijn die het Normenboekje zien als een verfraaiing van hun boekenkast en daardoor hun leden niet op de hoogte brengen van het Normenboekje en de eventuele wijzigingen.

Langs deze weg wil ik daarom nogmaals een dringende oproep doen aan de schutterijbesturen om hun leden op de hoogte te brengen/houden van het Normenboekje en op de laatste wijzigingen. Alleen dan zijn Uw leden in staat om hun beste beentje vóór te zetten en prijzen te behalen.

Wim Pijpers.

DUBBEL JUBILEUM BIJ ST.-PETRUS EN PAULUS SUSTEREN

In het weekend van 30 augustus – 1 september zal schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren haar 350-jarig bestaansfeest vieren. Tegelijkertijd wordt de drumband van de schutterij in het zonnetje gezet vanwege haar 75-jarig bestaan. Reden dus om stil te staan bij deze jubilea.

Schutterij

Schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren werd opgericht vóór 1652. Omdat het eerste koningszilver het jaartal 1652 draagt, wordt dit gegeven gebruikt als oprichtingsjaar. In deze 350 jaar kende schutterij de nodige ups en downs.

Zo werd in 1952 het 300-jarig bestaan gevierd met een groots opgezet feest. De daarop volgende periode bleek echter minder voorspoedig; de verwachte groei van de vereniging bleef uit. In versneld tempo ging de vereniging achteruit en kwam ze aan bij een punt waarbij de schutterij min of meer ter ruste ging. Het fluit- en trommelkorps bleef gelukkig bestaan. Met slechts 15 leden ging men verder. Gedwongen door de ontstane situatie, werd daarom uitsluitend deelgenomen aan plaatselijke activiteiten.

In 1965 nam H. van Neer (overleden in 1974) als secretaris het initiatief om de schutterij weer tot leven te wekken en een grondige reorganisatie door te voeren.

Hij nodigde oud-leden persoonlijk uit om weer actief lid te worden en terug te keren in de gelederen van de schutterij. Van Neer wist ook jongeren te bewegen om lid te worden van de schutterij. Ook werden onderlinge schietwedstrijden georganiseerd die er toe leidden dat de schutterij in 1968 weer voldoende geld in kas had om een nieuwe buks aan te schaffen. Voortvarend werden nu acties georganiseerd om de aanschaf van nieuwe uniformen te kunnen bekostigen.

In 1972 trad schutterij St.-Petrus en Paulus vol vertrouwen weer toe tot de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o., hetgeen inhield dat de schutterij vanaf 1973 weer een actieve rol speelde tijdens de bondsschuttersfeesten.

De successen bleven niet uit.

Het grootste succes uit die tijd was ongetwijfeld de tweede plaats tijdens het Oud-Limburgs Schuttersfeest 1976 in Ool. Na een spannende strijd moest het Susterense zes-tal toen haar meerdere erkennen in schutterij St.-Martinus Niel-bij-As. In 1977 kreeg de schutterij de eer om het eerste bondsschuttersfeest van dat jaar te organiseren. Omdat de schutterij in dat jaar haar 325-jarig bestaan vierde, werd tijdens dit bondsschuttersfeest het jubileum gevierd.

De stemming zat er goed in. Op dit moment telt schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren maar liefst 107 leden (78 geüniformeerde en 29 niet-geüniformeerde leden). In het grote ledental zijn ook opgenomen de vele jeugdleden die in opleiding zijn voor het trommelkorps en de schutterij. De leden van schutterij St.-Petrus en Paulus zijn voornamelijk woonachtig in de kern Susteren-Heide. Om de kosten te drukken verzamelt de schutterij elke maand oud papier. Dit karwei wordt geklaard door alle leden met de door de vereniging zelf aangeschafte drie tractoren. Bij nagenoeg alle activiteiten in Susteren wordt de schutterij en het fluit- en trommelkorps gevraagd ter opluistering. Maar liefst 20 keer per jaar moet de schutterij aantreden voor plaatselijke activiteiten. Eén van de hoogtepunten is ongetwijfeld de opluistering van de H. Mis op 1e Kerstdag door het Fluit- en Trommelkorps. Op Aswoensdag worden de bewoners van verzorgingshuis Vastrada getrakteerd op een concert. Een gebeurtenis waar veel inwoners elk jaar weer naar uitkijken. Mede daardoor heeft schutterij St.-Petrus en Paulus en haar Fluit- en Trommelkorps zich een verdienstelijke plaats weten te verwerven in de Susterense samenleving.

Zonder omhalen kunnen we stellen dat de gehele schutterij St.-Petrus en Paulus de gunst en het aanzien heeft van de gehele Susterense bevolking.

Om die reden hielp de bevolking van Susteren in 1996 met man en macht mee bij de realisatie van het Zuid-Limburgs Federatiefeest. Spontaan meldden zich 400 vrijwilligers. Het werd een in alle opzichten zeer geslaagd schuttersfeest. De leden van schutterij St.-Petrus en Paulus waren bijzonder ingenomen met deze steun.

Muziekkorps

Muziek en schutterijen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ook bij schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren vormt het Fluit- en Trommelkorps een belangrijk aandeel in het optreden en de uitstraling als vereniging.

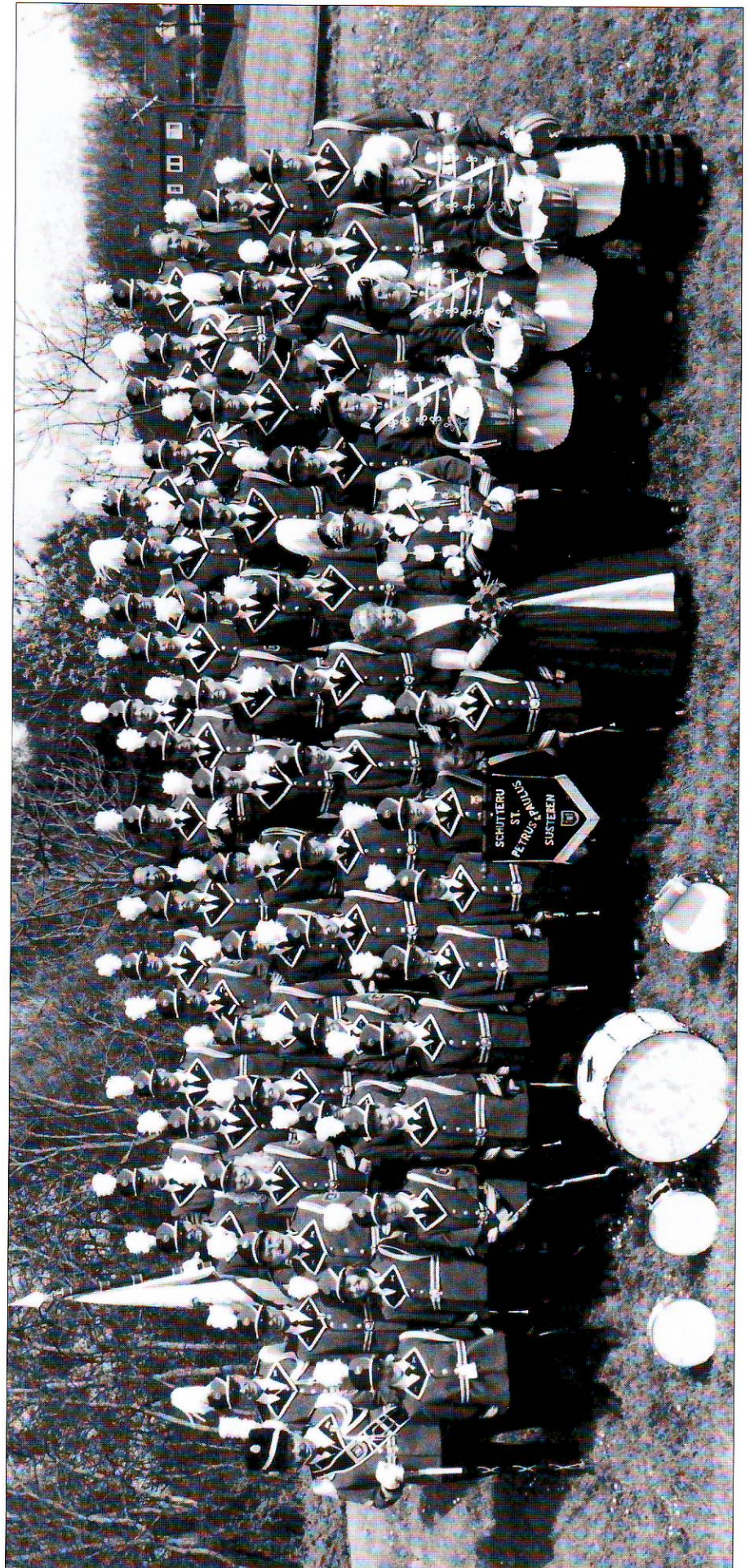
Het Fluit- en Trommelkorps werd opgericht in 1927. De eerste instructeurs waren de heren Dahlmans uit Havert en Korsten uit Stein bij Havert. Beide heren leerden het korps muziek maken. De leerlingen leerden geen noten lezen, maar leerden de grepen. Ook werden cijfers gebruikt om het notenlezen te vervangen. De schutterij bezit veel eretekens uit die tijd als bewijs dat op deze wijze van lesgeven successen werden geboekt.

Tijdens de laatste wereldoorlog werd er in en rond Susteren hard gevochten. Alle documentatie van de schutterij is toen zoekgeraakt.

Na de oorlog kwam de heer H. van Neer (Pey-Echt) als instructeur bij het korps. Vanaf dat moment worden de leerlingen wel onderwezen in het notenlezen. Weer worden er behoorlijke successen geboekt.

Na deze periode van bloei, volgde er in 1955 een inzinking bij de vereniging die jaren zou voortduren. Zoals reeds eerder gesteld bleef het muziekkorps voortbestaan met 15 leden.

Vanaf 1968 zien we een heropleving van de vereniging. Van 1972 tot 1988 was de heer Giel Senden uit Heerlen instructeur van het muziekkorps. Op advies van de heer Senden trad het muziekkorps in 1974 toe als lid van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen.

Schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren en haar Fluit- en Trommelkorps zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Door de heer Senden werden er vóór elke optocht enkele mooie shows ingestudeerd en werden er concerten gegeven. Samen met de toenmalige tamboermaître Paul Savelkoul en uiteraard de leden oogstte het muziekkorps vele successen. De toestroom van veel jeugdleden leidde ertoe dat een jeugdkorps werd opgericht. Het gehele muziekkorps geniet thans grote bekendheid in binnen- en buitenland.

Sinds 1 januari 1989 staat het muziekkorps onder leiding van instructeur Ron Roemen uit Montfort. Als tamboermaître treedt thans de heer John Janssen op. Het muziekkorps telt op dit moment maar liefst 53 leden.

Een greep uit de vele successen: 1974: Limburgs kampioen 3^e divisie; 1976: Limburgs kampioen in de 2^e divisie; 1977: Nederlands kampioen in de 2^e divisie; 1994: Limburgs kampioen in de Eredivisie; 1995: Nederlands kampioen in de Eredivisie en in 1996 werd de 1^e prijs met Lof der Jury behaald in de Eredivisie.

Het Fluit- en Trommelkorps van Schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren werd opgericht in 1927.

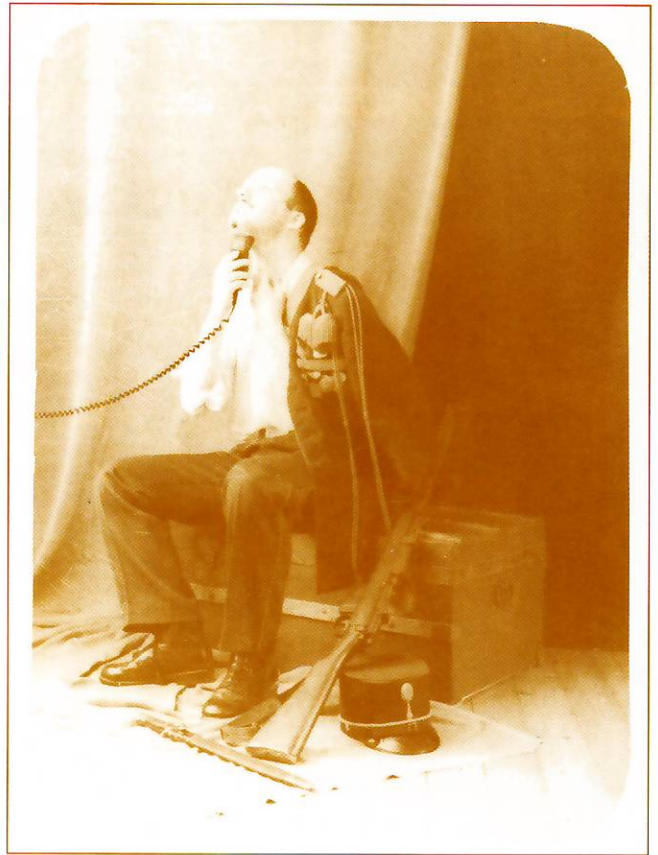
Feestprogramma

Op vrijdag 30 augustus is er een optreden van de Jansen Bagge Band.

Op zaterdag 31 augustus is er van 14.00 - 19.30 uur een alternatief schuttersfeest, gevolgd door een receptie die in het kader zal staan van het 350-jarig bestaan van de schutterij en het 75-jarig bestaan van het Fluit- en Trommelkorps. Tevens zullen bij die gelegenheid enkele jubilarissen gehuldigd worden. Een reunie van oud-leden is op deze avond tevens voorzien.

Op zondag 1 september organiseert schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren het vierde bondsschuttersfeest van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.

Het Zuid-Limburgs Federatiefeest in 1990 was uitzonderlijk warm. De marketentstergroep van schutterij St.-Petrus en Paulus volgde het advies van de organisatie en nam in zomertenuue deel aan de optocht.

Van een lezer ontvingen wij deze serie oude foto's die moeten dateren uit de jaren 1914. Hierop is een soldaat te zien in het toenmalige ceremonieel uniform van de Militaire Academie, dat tegenwoordig gedragen wordt door de Schutterij St. Sebastianus uit Eys. De soldaat maakt zich kennelijk klaar voor de statiefoto (of misschien voor een oefening, want op de laatste foto is hij in uitgeputte staat en enigszins gewond opnieuw vereeuwigd). Misschien is er een lezer die weet dat één van zijn voorvaderen destijds aan de Militaire Academie verbonden was, en die ons kan vertellen om wie het hier gaat. Wie de foto's gemaakt heeft is toevallig wél bekend: Luc ten Klooster.

OUD LIMBURGS SCHUTTERSFEEST-2002, ELLIKOM

Het Oud Limburgs Schuttersfeest nadert Ellikom met rasse schreden. We zijn slechts enkele dagen verwijderd van wat het grootste evenement ooit in Meeuwen-Gruitrode moet worden.

Dringend tijd dus om eens te kijken wie schuttersgilde St.-Harlindis en Relindis Ellikom is en welke de nieuwigheden zijn waarvan zij ons op de hoogte willen brengen.

Vogelvlucht

Schuttersgilde St.-Harlindis en Relindis is vermoedelijk al vóór 1644 opgericht. Het eerste tastbare bewijs treffen we aan in de nog steeds bewaard gebleven zilveren vogel die het jaartal 1644 draagt, evenals de inscriptie "Elecom, Sint Erlindis et Harlindis, Mattys Soers". De oudste zilveren schilden aan de koningsbreuk dragen de jaartallen 1757 en 1769. De periode die daarop volgt, blijft verder in nevelen gehuld. Wel is bekend dat de Gemeente Ellikom in 1903 een ketting van het gilde schenkt aan het Musée de l'Etat te Hasselt. Enkele jaren later is de ketting weer in eigendom gekomen van het schuttersgilde.

Onder impuls van meester Lambert Latinne werd schutterij St.-Harlindis en Relindis opnieuw leven ingeblazen op 3 oktober 1923.

De eerste jaren van de heroprichting telde de schutterij 26 leden, die elk 10 franks per jaar aan inleggeld betaalden. De schutterij nam deel aan schuttersfeesten in de regio en organiseerde ook zelf regelmatig schuttersfeesten.

Een advertentie roept de lezers op om naar Ellikom te komen en daar het Groot Nationaal Schuttersfeest op 15 juni 1930 te bezoeken. In de oorlogsperiode 1939-1945 was de buks veilig opgeborgen.

In 1946 werd onder impuls van meester Latinne, Mon Essers, de gebroeders Cillen, Harie Opdeweeg en vele anderen de schutterij opnieuw tot leven gebracht. Het leidental bedroeg 46. Het uniform bestond uit een zwart fluwelen pet waarop gekruiste geweren waren geborduurd. In 1948 sloot de schutterij zich aan bij de pas opgerichte Bond van Schutterijen Maas en Kempen.

In 1964 werd besloten tot de aanschaf van een historische dracht voor de schutterij; deze keuze betekende een schot in de roos.

In 1976 werden deze uniformen vernieuwd.

Eind jaren 60 werd een nieuwe buks aangeschaft, waarmee de schutterij al snel mooie prijzen behaalde tijdens de bondsschuttersfeesten.

In 1994 werd het 350-jarig bestaan gevierd en wederom werden de uniformen vernieuwd. Ook nu bleven de groen-gele basiskleuren aanwezig in het uniform.

Het hoogtepunt van schuttersgilde St.-Harlindis en Relindis was het winnen van het OLS-2001 in Boshoven. Door de overwinning van Patrick Bosmans, Jean Plessers, Rob Schouteten, Hubert Smeets, Jozef Vaesen en Jaak Veuskens ging d'n Um weer terug naar België.

Nieuwigheden

Een plaatselijke garage stelde een Smart ter beschikking die in de kleuren van het OLS werd gezet. Op vele plaatsen en evenementen kun je dit autootje tegenkomen.

Een speciaal voor het OLS-2002 gecomponeerd lied.

In bijna alle horecazaken van Ellikom en omgeving worden uitsluitend OLS-placemats gebruikt.

Voor het eerst in de historie van het OLS kan er op het OLS-2002 met één muntsoort betaald worden. De Nederlandse Gulden en de Belgische Frank hebben plaats moeten maken voor de Euro.

Nieuw is ook dat dames voor het eerst mee mogen schieten in een zestal op het OLS.

Bondsschuttersfeest 10 augustus 1997 in Opglabbeek.

Programma

Om de hoge kosten te drukken voor een OLS, heeft de VZW OLS-2002 ook een aantal randactiviteiten georganiseerd. Zo treedt op vrijdagavond de bekende zanger Will Tura op.

Op zaterdag kan de eucharistieviering in de Sint Harlindis & Relindis-kerk te Ellikom bijgewoond worden.

Zondag is dé grote feestdag met eerst de officiële opening.

Daarna start een drie uren durende optocht door de straten van Ellikom gevolgd door het korpsschieten met de zware buks, gevolgd door het kavelen.

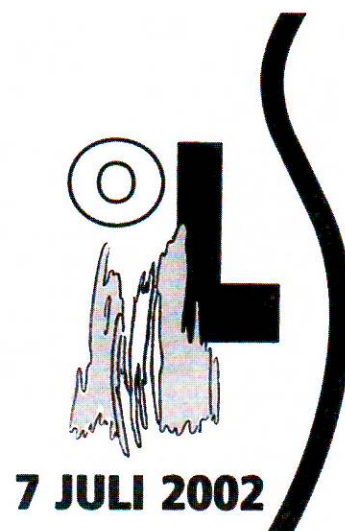
Elders op het OLS-feestterrein vinden de nevenwedstrijden plaats.

De voortzetting van het kavelen vindt plaats op zaterdag 13 juli.

Samenvattend

Op dit moment zijn de zeven werkgroepen en de stuurgroep OLS-Ellikom-2002 druk in de weer om de organisatie van dit groots evenement af te ronden.

We kunnen jullie al melden dat de meeste sponsorcontracten getekend zijn en de belangrijkste leveranciers gekend. De werkgroep Personeel is erin geslaagd meer dan 800 vrijwilligers uit het plaatselijke verenigingsleven op te trommelen om een handje toe te steken op en rond 7 juli. Ondertussen zijn alle medewerkers reeds geïnformeerd over de taken die op hen te wachten staan. We hopen tijdens het OLS-weekend zo'n 35.000 bezoekers te mogen verwelkomen. Om het OLS-2002 maximaal onder de aandacht te brengen van het publiek, zal de pers tijdig en goed geïnformeerd worden.

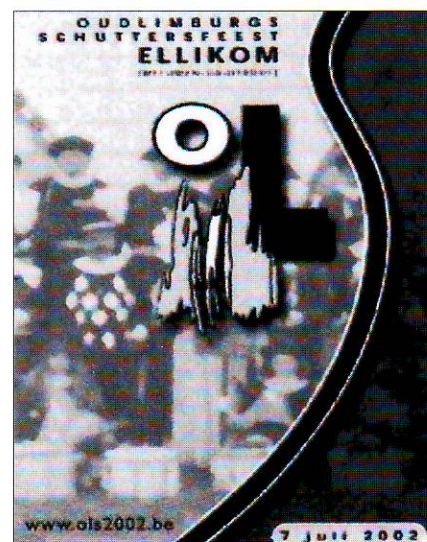

Je ziet dat niets aan het toeval overgelaten wordt om ook ons OLS tot een succes te maken. We hopen jullie dan ook massaal welkom te heten op 7 juli in Ellikom.

Tot dan en vergeet het niet: Het OLS-2002 Ellikom is 'neet te misse!!!!'

Het logo

Het logo van het OLS-2002 werd in samenspraak met schutterij St.-Harlindis en Relindis door Miet Corstjens ontworpen. In het ontwerp staan het verleden, de mens en de natuur centraal. De hoofdkleuren zijn geel, groen en wit, overeenkomstig de kleuren van het uniform van de organiserende schutterij. De groene band staat voor het landelijke en de natuur, in een gele achtergrond staan centraal de Ellikomse schutters in hun historische kledij. Opvallend daarbij zijn de gestileerde figuren van de patronessen Sint-Harlindis en Relindis en de letter "S" die het gele veld begrenst en verder loopt in de groene tint.

VIERHONDERD JAAR SCHUTTERIJ "ST.-SEVERINUS", GRATHEM

– door Peter Roost –

Inleiding

In de middeleeuwse maatschappij waren het de schuttersgilden die de orde bewaarden en de verdediging ervan waarborgden. "Schutten" namelijk betekent niet schieten, maar beschutten of beschermen. Vanaf de tweede helft van de 15de eeuw veranderden de schutterijen echter van karakter: het weerbaarheidskarakter geraakte steeds meer op de achtergrond door de opkomst van de staande legers. Keizer Maximiliaan van Oostenrijk (1493-1519) introduceerde een groot huurleger dat uit gewone burgers was samengesteld en daarom een landsknechtenleger werd genoemd. In een dergelijk leger bevonden zich veel avonturiers, die het vaak niet al te nauw namen met de goede zeden en gewoonten. De onveiligheid in de onbeschermden plaatsen en op het platteland nam daardoor op schrikbarende wijze toe. Aangenomen mag dan ook worden dat de komst van huurlegers van invloed is geweest op het ontstaan van schuttersgilden op het platteland.

Het is ook in deze tijd, laatste kwart van de 15de eeuw, dat in het Land van Thorn, waarvan het dorp Grathem deel uitmaakte, schutterijen ontstaan. Te noemen zijn schutterij St.-Antonius, Stramproy, St.-Catharina, Stramproy, St.-Sebastianus, Thorn en St.-Margaretha, Ittervoort, die in 1499 onder de abdis Eva van Isenburg hun bestaan zagen bekrachtigd in een reglement of "Artikkelbrief". Bekend is dat in die tijd o.a. moeilijkheden werden veroorzaakt door de Graaf van Horn, die bepaalde aanspraken op het Land van Thorn trachtte te realiseren. Ook de doortrekkende troepen van Karel de Stoute en zijn opvolger Maximiliaan van Oostenrijk in zijn strijd tegen het Hertogdom Gelre, zullen hierbij van invloed zijn geweest.

Hoewel het weerbaarheids-element zeker in die tijd nog van belang was, was en bleef het praktisch doel in vele gevallen ontspanning, amusement, sport en wedstrijd. Het waren steeds de schutters die aan de volksfeesten de nodige luister moesten bijzetten. Het feest-, spelen vermakelijkheidselement kwam vooral tot uiting in de jaarlijkse feestdagen zoals vogelschieten met de kermis en de naamdag van de patroonheilige. De feestdagen begonnen steeds met een H. Mis voor de levende en overleden leden van de schutterij. Ook het kerkelijke en wereldlijke gezag en de plaatselijke gemeenschap leefden mee met de feestvierende schutters. Zij stonden in hoog aanzien bij de overheid. Vaak waren de plaatselijke heren zelfs lid van de schutterij. Zo werden in het ledenregister van schutterij "St.-Severinus" de namen aangetroffen van telgen uit de adellijke families Roost van Ensenbroeck en d'Ivora.

Naast weerbaarheids- en ontspanningselementen was er ook altijd een sterk religieus element aanwezig. De schuttersgilden waren namelijk zeer nauw verbonden met de kerk en de parochiegemeenschap. Elke schutterij had een beschermheilige, die sterk tot de volksverbeelding sprak. Veelal was het dezelfde als de patroonheilige van de parochiekerk. Dit is b.v. ook in Grathem het geval. Talrijk waren de traditionele kerkelijke verplichtingen van de schutters.

Met veel pracht en praal werden alle kerkelijke feesten opgeluisterd. In de processies liepen zij voorop ofwel vóór of aan weerszijden van het sacramentsbaldakijn of zelfs als dragers ervan.

Ook hadden de schutterijen een sterke sociale inslag. Hulp aan medeleden bij ziekten of andere moeilijke omstandigheden en de beoefening van de naastenliefde in het algemeen waren in veel gevallen statutaire plichten voor elk lid.

Tot de werkzaamheden van de schutters behoorde ook het uitvoeren van taken die door de overheid werden opgelegd. Zo dienden de schutters de gerechtsbode te assisteren bij zijn politionele taken. Ook bij de bestrijding van banditisme en landloperij moesten de schutters de gerechtsbode helpen. Op geregelde tijden werden klopjachten georganiseerd op bedelaars en landlopers, waaraan de schutterijen in het Land van Thorn hun bijdrage dienden te leveren. Zulks was o.a. het gevolg van een op 5 januari 1754 gesloten overeenkomst tussen het Graafschap Horn, het Land van Thorn, de heerlijkheden Weert, Nederweert en Wessem, alsmede de heerlijkheid Kessenich tot beteugeling van banditisme en landloperij in hun rechtsgebied.

Het einde van de 18de eeuw en het begin van de 19de eeuw zijn geheel beheerst door de gevolgen van de Franse revolutie en de daaruit voortvloeiende bezetting van een groot deel van Europa door Franse troepen. Voor onze streken duurde die periode van 1794 tot 1814.

Een van de maatregelen die toen werden doorgevoerd, was het tot uitvoering brengen van een wet, waarbij onder meer ambachtscorporaties en schuttersgilden werden verboden en hun eigendommen werden geconfisqueerd.

In de praktijk wist men echter een groot deel van de bezittingen uit handen van de Franse bezetters te houden. Na een aantal jaren van inactiviteit kon de draad weer worden opgepakt. Bij sommige schutterijen gebeurde dit reeds na het sluiten van het Concordaat met de paus door Napoleon in 1801, anderen grepen hun kans bij het ontstaan van het Koninkrijk Nederland in 1814.

Ook schutterij "St.-Severinus" heeft toen blijkbaar haar activiteiten weer hervat. Een en ander kan afgeleid worden uit het feit dat in 1818 een zekere Mathijs Schreurs een nieuwe koperen trom schonk, die 46 gulden Kleefs kostte.

Oprichting schutterij "St.-Severinus"

Een juiste datum van oprichting van schutterij "St.-Severinus" ontbreekt, omdat niet beschikt kan worden over een officiële akte van oprichting of dergelijke. Enkel in de z.g. "Artikkelbrief", waarop we zo dadelijk nog terug zullen komen, wordt gemeld dat in het jaar 1602 het originele reglement is opgesteld. Op dat moment moet de schutterij dus reeds hebben bestaan. Zeven jaar later, in 1609, valt over het bestaan van de schutterij te Grathem niet meer te twisten. Op 15 mei 1609 besliste namelijk het kapittel van de abdij Thorn dat "den alden schutten van Thorn", dankzij de uitzonderlijke goedertierenheid van de abdis en kapittel, op de Krepperhei, in ruil voor het ontginnen hiervan, anderhalf bunder grond ontvingen. De "jonge schutten" ontvingen ook anderhalve bunder, evenals de schutterijen van Ittervoort en Grathem. Over de geschonken grond moest jaarlijks een cijns (grondrente) worden betaald. In ruil voor deze schenking waren de schutterijen verplicht, wanneer de abdis en kapittel dit verzochten, zorg te dragen voor de opluistering van festiviteiten tijdens een feestdag. Ook werd duidelijk voorgeschreven dat bij het aanschaffen van een nieuw vaandel hierop het wapen van de abdis en het kapittel aangebracht moest worden.

Inhuldiging vorstin-abdisen

De verbondenheid met de abdij Thorn blijkt verder ook nog uit het feit dat de schutterijen uit het Land van Thorn klaarblijkelijk verplicht waren om een nieuwe vorstin-abdis bij haar inhuldiging op plechtige wijze in te halen. Hiervan zijn twee duidelijke voorbeelden. Op woensdag 7 juli 1717 hadden alle schutterijen uit het Land van Thorn de eer de nieuwe vorstin-abdis Francisca Christina van Paltz-Sulzbach te mogen verwelkomen. De dag daarvoor waren de schutterijen opgetrommeld om met hun geweren en vaandel de nieuwe abdis op te gaan wachten aan de grens van Thorn. Zij kwam aan – zo vermeldt het betreffende kapittelprotocol –

onder begeleiding van een "Churpaltzischen Garde und einige Trompetteren". De stoet zette zich vanaf het buitengebied in beweging richting Thorn en via de Hoogstraat werd het abbatiale paleis aan de Hofstraat bereikt.

Op het inhalen van de opvolgende vorstin-abdis moesten de schutten lange tijd wachten. Het heuglijke feit vond uiteindelijk plaats op 23 september 1778, toen Maria Cunegonda haar "blijde intrede" deed. De dag ervoor was zij incognito in Thorn aangekomen. Toen was zij ontvangen door de twee oudste kanniken. De volgende morgen vertrok hare koninklijke hoogheid weer incognito naar de grens van Thorn, alwaar ze bij de "Maaseykerweeg" werd opgewacht door o.a. alle schutterijen uit het Land van Thorn. Hierbij was ook een compagnie te paard. Aldaar werd een stoet geformeerd en vervolgens begeleidde deze de vorstin-abdis tot aan de trappen van het paleis in de Hofstraat. Aan deze inhuldiging hielden schutterij "St.-Severinus" en de andere deelnemende schutterijen een schitterende tastbare herinnering over. Maria Cunegonda schonk de schutterijen namelijk elk een grote ovale zilveren plaat, met daarop gegraveerd haar familiewapen. Schutterij "St.-Severinus" is thans nog steeds in het bezit van dit prachtige stuk, dat voorzien is van keurmerk en meeserteken. Deze plaat is overigens niet de oudste die de schutterij bezit. Zo zijn er o.m. platen uit 1616, 1662 en 1727.

"Artikkelbrief"

Ten einde het reilen en zeilen binnen de schutterij te reglementeren en althans enige discipline te garanderen, beschikte "St.-Severinus" over een z.g. "artikkelbrief", waarvan wordt gezegd dat die "bij onse voorelderen van elders tot elders bij der gansser versamelynge der schutterije ingegangen is". De originele versie daarvan is jammer genoeg verdwenen. Een uit de 18de eeuw daterend afschrift daarvan is gelukkig wel bewaard gebleven. In 1773 werd een hernieuwd en aangevuld reglement opgesteld door de koster-schoolmeester Joannes Luiten, die van 1773 tot 1795 de functie van secretaris van de schutterij vervulde. Ook hiervan beschikt de schutterij niet meer over de originele versie. Deze was namelijk opgetekend in het zogenaamde gildeboek, dat in de jaren twintig van de vorige eeuw verloren is gegaan. Uitgeleend aan iemand, die naar Pey-Echt verhuisde en het daarheen meenam, werd het, naar de echtgenote van betrokkene meende, door de kinderen "al spelend verscheurd". Gelukkig was in het tijdschrift "De Maasgouw" van juli 1919 een uittreksel uit dit gildeboek verschenen, waardoor enige interessante bijzonderheden uit dit boek toch bewaard zijn gebleven. Zo onder meer het bovengenoemde reglement van 1773, een vernieuwing van het voorgaande dat uit 1653 zou dateren.

In dit reglement lezen we o.a. dat het de schutten verboden was elkaar te belasteren of zich te bezondigen aan oneerlijk gedrag, op straffe van schenking van een halve aam bier. Daarenboven werd de schuldige geordonneerd "eenen schoen uit sijnen voet (te) trecken, totdat ieder schut daer op den wegh eens naer geschooten heeft". En elders is er sprake van, dat iemand die niet aanwezig is tijdens het optrekken van de koning of de voorlezing der reglementen, gedwongen zal zijn "op eenen bierboom te sitten en in de beeck gedraeggen worden", waarna het slachtoffer "een kan bier (moet) uijtdrincken".

Het zevende artikel ademt de sociale en religieuze dimensie van de schutterij nadrukkelijk uit: "Oock is nog geordineert bij de versamelynge onser schutterij, ingegaan ende bewillight, ende dat anno Domino 1773, en dat op den 23 october, wesende onsen patroon den heijlichen Severinus, dat oock alsdan alle

schutten sullen compareren in de hoogmisse en processie gelijk het behoort en dan oock op de begraafplaatsen der afgestorven schutten ende weldoeners te bidden ...”.

Ook in later jaren kweten de schutters zich op gepaste wijze van hun kerkelijke taken. In 1885 vergezeld de schutterij “St.-Severinus” de belevaart van Grathem naar Onze Lieve Vrouw in 't Zand te Roermond, en bracht zij, tezamen met de fanfare van Grathem, een muzikale hulde aan de 90-jarige bisschop, mgr. J.A. Paredis. In 1901 werd deelgenomen aan de festiviteiten bij gelegenheid van de viering van het gouden priesterjubileum van pastoor Smidts en werd de nieuwe bisschop van Roermond, mgr. Drehmans, verwelkomd.

Zes jaar later, in 1907, werd pastoor Munnecom in Baexem afgehaald en bij diens zilveren priesterjubileum, in 1909, gaf men ook acte de présence. De bisschop van Roermond, mgr. Drehmans, werd in 1910 wederom onthaald, toen hij Grathem aandeed ter gelegenheid van de wijding van het nieuwe kerkorgel.

In 1912 tenslotte werd pastoor Creemers feestelijk ingehaald. Waarschijnlijk was dit een van de laatste wapenfeiten voor lange tijd van de schutterij. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914 werden alle activiteiten gestaakt.

Groot Internationaal Schuttersfeest

Tijdens haar lange periode van bestaan heeft schutterij “St.-Severinus” ook van successen mogen genieten. Zo zette de schutterij op 29 juni 1895 de sportieve kroon op haar bestaan door in Neeritter een groot internationaal schuttersfeest te winnen, de voorloper van het Oud-Limburgs Schuttersfeest. De drie schutters die voor dit succes zorgden, waren Door Danissen, de kantonnier Peter Geraeds en Martinus Hermans.

Het gevolg hiervan was dat de Grathemse schutterij in 1896 het feest in Grathem mocht organiseren. Niet minder dan 41 schutterijen gaven daarbij acte de présence. Schutterij St.-Sebastianus uit Beegden gelukte het om als winnaar uit de strijd te komen.

Rustperiode en herstart

Zoals hierboven reeds vermeld staakte schutterij “St.-Severinus” bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914 alle activiteiten en begon toen een rustperiode, die zou duren tot 1946.

Op 1 oktober van dat jaar slaagden 19 schuttersvrienden erin om de sluimerende vereniging weer nieuw leven in te blazen. Afsproken werd alle oude gebruiken, zoals het koningschieten, de schuttenmis, het St.-Sebastianusfeest (patroon van de schutters) enz., in ere te herstellen.

Op het einde van 1946 was het ledenaantal opgelopen tot 29. Tijdens de bestuursvergadering van 6 januari 1947 werd besloten aansluiting te zoeken bij de Weerter Schuttersbond “Eendracht Maakt Macht”.

Op 20 januari daaraanvolgend werd voor het eerst weer het St.-Sebastianusfeest gevierd met een H. Mis voor de overleden oud-leden, een bezoek aan het graf van de laatst overleden schutter, een rondgang door het dorp en een welvoorzene koffietafel.

Groot Internationaal Schuttersfeest 1896 in Grathem.

Bondsfeest 11 augustus 1996 in Thorn.

Korte tijd hierna werden de eerste buksen verworven, waarna alle voorwaarden vervuld waren om aan te knopen aan historische daden en de legitieme plaats in het gemeenschapsleven van Grathem in te nemen.

Drumband

In 1956/1957 werd de vereniging uitgebreid met een drumband. Na een terugval in het begin van de jaren zestig werd deze drumband heropgericht in 1965. In de loop der jaren werden veel successen ge oogst. Zo behaalde de drumband in 1988 het Limburgs kampioenschap in de derde divisie met promotie naar de tweede divisie. De succesreeks werd voortgezet op nationaal niveau: een mooie tweede plaats bij het Nederlands kampioenschap loog er niet om.

Eigen verenigingslokaal

Een hoogtepunt in het bestaan van schutterij "St.-Severinus" is ook zeker het bouwen van een eigen verenigingslokaal en de plaatsing van een kogelvanger in 1990. Dankzij de grote inzet van de leden en de ondervonden medewerking van het gemeentebestuur van (het toen nog zelfstandige) Grathem kon deze klus geklaard worden en beschikt de vereniging over eigen voorzieningen. Anno 2002 kan dan ook geconcludeerd worden dat schutterij "St.-Severinus" een alleszins markante eend in de bijt is van de Grathemse verenigingen en als zodanig een onmisbaar element vormt in de Grathemse gemeenschap.

Programma viering 400-jarig bestaan

Vrijdag 16 augustus: 20.00 uur optreden van de "De Schintaler".

Zaterdag 17 augustus: 18.30 uur: H. Mis; 20.00 - 21.30 uur: receptie; 21.30 uur: presentatie jubileumboek en reünie.

Zondag 18 augustus: 13.30 uur: officiële opening bonds-/jubileumfeest, waarna optocht en defilé; 15.30 uur: opening schietwedstrijden en bijwedstrijden.

Al deze activiteiten worden gehouden in en nabij een feesttent, die geplaatst is op de sportvelden, gelegen aan de Sportlaan te Grathem. Wat het jubileumboek betreft kan medegedeeld worden dat hierin niet alleen wetenswaardigheden over schutterij "St.-Severinus" zijn opgenomen, maar ook een uitgebreide verhandeling over "De Thornse schuttersreglementen. De reglementen voor de schutterijen in het Land van Thorn in 1499: onderzoek naar omstandigheden en redenen". Drs. Luc Wolters, redactielid van het Limburgs Schutterstijdschrift is de auteur van deze zeer interessante bijdrage.

De prijs van het boek bedraagt €16,-, exclusief verzendkosten. Intekening kan thans reeds geschieden bij de Stichting schutterij "St.-Severinus" 400 jaar, p/a Meidoornstraat 18, 6096 BK Grathem.

Geraadpleegde literatuur:

Pierre Crasborn, Het loffelijk broederschap "St.-Sebastianus", in: *De Kroetwès*, nr. 1, jrg. 4 (1990), p. 7-12.

W. Sangers, Sint-Severinus, Grathem. Korte kroniek van een jubilerende schutterij, in: *Maaslandse Sprokkelingen*, nr. 12 (1977).

J.A. Jolles, De schuttersgilden en schutterijen van Limburg. Overzicht van hetgeen nog bestaat, in *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg*, tome LXXII (1936), p. 63-64.

Koningspaar St.-Severinus 2002.

GREVENBICHT IN DE STARTBLOKKEN VOOR 54e ZLF

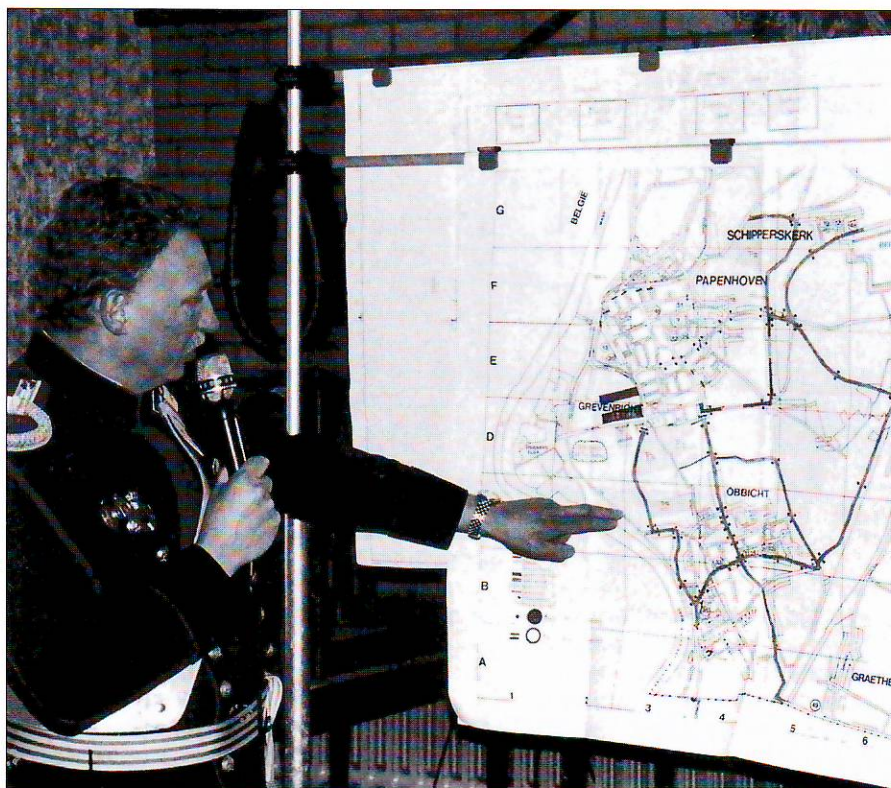
De eeuwenoude Schutterij Broederschap van het 'Heilig Kruis' uit het Maasdorp Grevenbicht tekent dit jaar voor de organisatie van het Zuid-Limburgs Federatiefeest (ZLF), dat zal plaats vinden van 19 tot en met 22 juli op de uitgestrekte, landelijk gelegen feestlocatie aan de Heuvelsweg (een steenworp afstand van de Maas). Het feestterrein is voor iedereen makkelijk bereikbaar en er zijn voldoende parkeermogelijkheden.

Eind 2000 vonden al de eerste gesprekken plaats over de organisatie van dit mega spektakel tussen het bestuur van de schutterij en enkele inwoners. Deze contacten groeiden uit tot de oprichting van de Stuurgroep ZLF-2002 Grevenbicht, een club enthousiaste verenigingsmensen uit de gemeenschap Grevenbicht-Papenhoven-Schipperskerk, die de draaiboek- en andere relevante voorbereidingsstaken voortvarend heeft aangepakt. Vervolgens aanschouwden niet minder dan acht werkgroepen spontaan 't levenslicht die zich intensief gingen belasten met de uitvoerende werkzaamheden zoals pr-secretariaat, financiën, sponsoring, optocht, verkeer, catering, personeel en coördinatie, daarbij geruggesteund door enkele honderden vrijwilligers uit het plaatselijke verenigingsleven.

De oude drapeau uit 1905 van Schutterij Broederschap van het "Heilig Kruis" Grevenbicht, met de beeltenis van de H. Helena.

(Foto Jean Arntz)

Uitleg over het ZLF-2002 aan de hand van een plattegrond door voorzitter Math Vonken.

(Foto Jean Arntz)

Daarnaast verdienen ook brandweer-, politie-, EHBO en gemeentelijke diensten veel waardering voor hun onontbeerlijke inbreng. Al die enthousiastelingen hebben er in het voorbije anderhalf jaar voor gezorgd dat het de 63 deelnemende schutterijen, de talrijke genodigden en de ongetwijfeld vele gasten en toeschouwers aan niets zal ontbreken op zondag 21 juli in Grevenbicht, immers het gezellige dorp aan de Maas heeft een reputatie hoog te houden als het gaat om de Limburgse gastvrijheid.

Samen met het bestuur van de Zuid-Limburgse Schuttersfederatie is er regelmatig afstemming geweest over de voortgang van de voorbereidingen en de resultaten daarvan zijn dan ook uitgemond in een duidelijke eensgezindheid!

Vierdaags feestprogramma

De 'Beegter' schutters hebben rondom het federatiefeest een vierdaagse samengesteld waarin een kleurrijk en klankvol onderhoudend amusementsprogramma voor jong en oud is opgenomen. De aftrap wordt op vrijdag 19 juli om 21.00 uur verricht tijdens een Limburgse Popavond.

Eén dag later, zaterdag 20 juli, staat de grote feesttent helemaal ter beschikking van het jonge volkje voor disco, interactieve spellen en veel muzikaal amusement.

Om 19.00 uur gaat deken Kuyer van Susteren voor in een plechtige eucharistieviering in de St.-Catharinakerk van Papenhoven-Grevenbicht met assistentie van pastoor Schmitz. Tijdens deze dienst zal tevens het nieuwe verenigingsaandel van Schutterij Broederschap van het 'Heilig Kruis' officieel ingezegend worden. Aansluitend is er een informele ontvangst van federatiebestuur, genodigden en organisatie in zaal 'Aurora'. 's Avonds vanaf 20.00 uur zal de feesttent op zijn grondvesten schudden, want dan bestijgen het Auner Alpenspektakel en de Beegter Herzbuben het grote podium om borg te staan voor een onvervalste Tiroler dans- en showavond die zijn weerga niet kent in deze contreien!

Zondag 21 juli is helemaal voorbehouden aan de schutters en hun duizenden bewonderaars. Om 12 uur worden de genodigden ontvangen op het feestterrein, één uur later vindt de officiële opening van het 54e ZLF plaats.

Om 14.00 uur start de optocht die door het centrum van Grevenbicht voert, met het indrukwekkende defilé aan de Boulevard. De twee plaatselijke harmonieën Aurora en St. Cecilia verlenen hun gewaardeerde muzikale medewerking aan de straatparade.

Na terugkeer van de stoet in de lommerrijke feestweide, nemen de schiet- en overige wedstrijden een aanvang. De bekendmaking van alle uitslagen wordt omstreeks 20.00 uur verwacht. Tijdens deze wedstrijden zorgen twee 'Beegter' blaaskapellen beurtelings voor de vrolijke muzikale noot en kan de jeugd naar hartelust genieten van een speciaal ingericht Kinderdorp. Maandag 22 juli, wanneer de kruiddampen zijn opgetrokken, presenteren schutterij en stuurgroep een gezellige seniorenmiddag met optredens van Gaer Gedaan, Sef Diederens en Henrico's Showtime, aanvang 13.30 uur. Via de afsluitende medewerkersavond op die dag zal iedere vrijwilliger beloofd worden met een welgemeend: 'Dankjewel!' Als de weergoden willen meewerken wordt het ZLF-2002 een topper!

Euwenoude schutterij schrijft historie

Het oudste koningszilver van Schutterij Broederschap van het 'Heilig Kruis' dateert uit 1673. Desalniettemin heeft de vereniging goede papieren om zich aan oudere jaartallen vast te klampen. Historicus drs. A.M.P.P. Janssen, die zich in het broederschapwezen verdiept heeft, komt tot opvallende conclusies. Kerkelijk viel Grevenbicht onder de parochie Papenhoven. Grevenbicht beschikte echter over een kapel ter ere van het Heilig Kruis. Een broederschap van "Junge Gesellen" was verbonden aan deze kapel. In de rekeningen die over deze kapel handelen komt de Jonggezellenbroederschap voor in de periode 1606 tot en met 1718 en ook nam deze broederschap toentertijd deel aan de Sacramentsprocessie. Uit de zeventiende en achttiende eeuw is verder nagevoeg niets bekend over schutterij het Heilig Kruis.

De komst van de Fransen in 1794 heeft voor veel Limburgse schutterijen geleid tot het tijdelijk stilleggen van activiteiten. Opvallend is echter dat de Grevenbichtse schutterij nog tijdens het Franse bewind onder Napoleon weer de koningsvoegel schiet (1803/1805).

In 1873, precies tweehonderd jaar na het oudste koningsschild, heeft er een soort herinrichting van de schutterij plaatsgevonden, want toen schonk de dorpsgemeenschap maar liefst dertien zilveren schildjes aan de vereniging.

In 1876 werd er een schuttersfeest gehouden, waarschijnlijk een voorloper van het OLS.

Blijkens de overlevering werd in 1899 een groot internationaal jubileumfeest gehouden en ook in 1906 was dit het geval.

In de loop van haar eeuwenoude bestaan heeft het 'Heilig Kruis' een drietal keizers tot haar prominenten mogen rekenen: Chris Baars in 1876, Peter Michiel Hamers in 1897 en Michel van den Bergh in 1957.

Absolute vermelding verdient hier ook de legendarische generaal Hub Stans, de onverdroten secretaris-penningmeester van de schutterij van 1959-1989, die de vereniging door zijn geweldige inzet van het in-ruste-gaan wist te redden en tot grote bloei wist te brengen. Hij ontving voor zijn grote verdiensten in 1987 een Koninklijke Onderscheiding en werd in 1989 opgenomen in de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Schutterij Broederschap van het 'Heilig Kruis' vierde in 1998 met veel luister het 325-jarig bestaanfeest met de aanbidding van geheel nieuwe uniformen, het uitgaanstenu van de Veldartillerie van het Italiaanse hertogdom Parma uit het jaar 1859, als kroon op de feestvreugde. Met de aanschaffing van dit uniform hebben de schutters ernaar gestreefd een in de Limburgse schutterswereld nog niet voorkomend model te presenteren.

ZLF-logo met H. Helena

Het herkenningsteken van het ZLF-2002 Grevenbicht bestaat uit een logo, ontworpen door de Grevenbichtse kunstenaar Karin Kitzen-Coulen.

Wijlen generaal Hub Stans die het H. Kruis van de ondergang wist te redden. (Foto Math Tholen).

Op dit beeldmerk prijken naast schutter Sjiër Hamers ook het wapen van de voormalige gemeente Grevenbicht (drie zilveren torentjes) en de beeltenis van de H. Helena. Helena was de moeder van de Romeinse keizer Constantijn de Grote, de vindster van het kruishout waaraan Christus gekruisigd werd.

Het fraaie visitekaartje van het ZLF-2002 is op groot formaat uitgevoerd. Ook het onmisbare briefpapier en de uitgaande poststukken van de gemeente Sittard-Geleen-Born dragen het ZLF-beeldmerk om daarmee zoveel mogelijk nationale en internationale ruchtbaarheid aan het schuttersfestijn te geven. Ook via een eigen website kan info worden verkregen over de schutterij en het ZLF; surf daarvoor naar www.heiligkruisgrevenbicht.nl

Jean Arntz en Math Tholen.

JUBILEUM SCHUTTERIJ SCHINVELD

Schinveld wisselt van uniform. De schutters droegen zoals in het artikel over de doedelzak werd vermeld, een uniform met Ierse kilt, uniek omdat hier geen typische Schotse ruit in zit. Buiten land draagt geen enkel korps dit type kilt, met uitzondering van de Schinveldenaars. Hun oude uniform van de "Royal Inniskilling Fusiliers" is bij gelegenheid van het jubileum vervangen door nieuwe uniformen. Deze zijn in het voorjaar gepresenteerd en zijn naar het voorbeeld van de "Royal Irish Guard".

St. Eligius & Juliana had ze voor 't eerst aan bij gelegenheid van het koningsvogelschieten in april.

Achter het vaandel, maar ook de drummers van het korps dragen een vuurrode uniformjas met een donkerblauwe broek.

Alleen de doedelzakspelers, de pipers, geven het typische Ierse tintje aan de groep met hun oranje-rode

kilt zonder ruitje, een donkergroen uniform met veel zilverstiksel, met een baret en als finishing touch een grote wijde donkergroene cape. Ook de doedelzakken zijn nieuw overtrokken in de kleur van het uniform.

Op 7 april bezocht de schutterij 's ochtends de Hl. Mis, waarna aansluitend de nieuwe uniformen aan de bevolking getoond werden.

's Middags lag de koningsvogel gedurende drie uur onder vuur, totdat Jo Lennerts hem van de paal schoot. De nieuwe koning is pas een half jaar lid en is thans koning in het jubileumjaar 2002.

Het programma voor het 400-jarig bestaan luidt als volgt:

30 augustus receptie, vergezeld van een reünie voor alle oud-leden en sympathisanten.

31 augustus vinden 's middags - zeer toepasselijk - alternatieve Highland Games plaats.

In de Schotse hooglanden vinden deze typische wedstrijden, zoals hamerslingeren, touwtrekken, boomstamwerpen, smijten met kogels en gewichten plaats. Maar de Highland Games zijn niet alleen voor krachtpaters, doedelzakken blazen de gehele dag, de zwaarddans wordt uitgevoerd en de whiskey is volop te verkrijgen.

Hoe dit in Schinveld verloopt moet u zelf maar gaan bekijken. In ieder geval zullen er teams van zes personen in zes spelen tegen elkaar strijden. Elk team heeft een eigen slogan en tenue.

's Avonds speelt er in ieder geval het orkest "Die Anseltaler".

Op zondag 1 september neemt Schinveld vervolgens de organisatie ter hand van het bondsfeest van de schuttersbond Gerardus Amstenrade.

Luc Wolters

Schutterij St. Eligius & Juliana in haar nieuwe uniformen. Links de doedelzakspelers (pipers) met Ierse kilt, waaronder dhr. Sturtz met zijn drie dochters. De overige leden dragen een uniform bestaande uit rode tuniek, donkerblauwe broek en beremuts. Koning 2001 op de foto is voorzitter Rob Driessen. Links van hem generaal Frits Scheeren. Voor het vaandel staat burgemeester-beschermheer Meyers. Rechts van hem het oudste lid Jan van Bommel. Knielend, de 3e geweerdager van rechts is Jo Lennerts, de jubileumkoning 2002. De foto is genomen voor het gemeentehuis van Onderbanken. (Foto: Rijsssemus, Brunssum).

BROEDERSCHAPPEN

B.G.V. ZLF TE GREVENBICHT, BROEDERSCHAP VAN HET HL. KRUIS

– Luc Wolters –

Inleiding

De broederschap van het Heilig Kruis Grevenbicht is een van de weinige nog actieve broederschapen in het schutterswezen van de beide Limburgen. Naar aanleiding van de organisatie van het Zuid-Limburgs Federatiefeest door deze schutterij willen we het begrip broederschap wat nader uitdiepen.

Daarom gaan we in op de betekenis van de laat-Middeleeuwse broederschapen en de relatie tot het schutterswezen.

De Broederschap

Laten we beginnen met een definitie: Een broederschap is een vereniging van gelovigen, die door de kerk is toegelaten en goedgekeurd.

De leden van de broederschap kennen doorgaans een bepaald religieus aandachtsgebied, dat met speciale zorg en verering werd omringd. Bovendien waren er broeders die naastenliefde bedreven in het kader van het verrichten van goede werken.

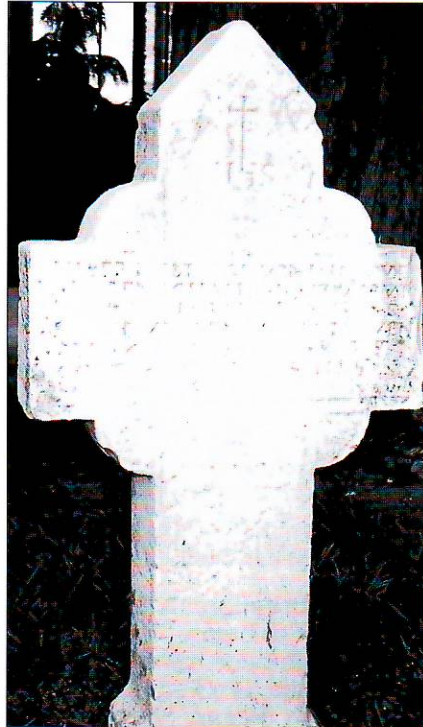
De broederschap kende een eigen plaats in de processie, in sommige gevallen werden dergelijke stoeten zelfs door een broederschap georganiseerd.

Andere religieuze taken, waarmee een broederschap belast kon worden waren het onderhoud van de kerk of het voorbidden bij bijzondere gelegenheden zoals processie of bij momenten van aanbidding. Zij voorzagen in de behoefte elkaar onderling te helpen bij ziekte, maar ook bijvoorbeeld bij brand.

Binding met de kerk

De broederschap kent gewoonlijk een patroonheilige en heeft aparte kerkelijke feesten. In de kerk kan een eigen altaar beschikbaar zijn en hieraan kunnen aparte missen opgedragen worden bijvoorbeeld in het kader van een jaardienst. De leden van de broederschap zijn present als een hunner broeders komt te overlijden en begraven wordt.

Ook werd binnen de broederschap extra gebeden voor de zielerust van de overleden broederschapleden. De naastenliefde van de broederschap kon daarbij zover reiken dat zij zich toezag op het wel en wee van de achtergebleven familieleden.

Kruis op een begraafplaats van een overleden lid van een broederschap. Het inschrift luidt: "Hier liedt begraven Ian Goude aen den Scheur, ein brouder van den Rosencrans van onse Lieve Vrouw, is gestorven den 6 september [=7ber] 1679. Biedt Godt voer sine siel."

Het kruis en de inscriptie geven het belang van het begraven aan, het herdenken van de overledenen en het belang dat de gelovige hechtte aan zijn verbondenheid aan de broederschap. Kerkhof Aubel (B.).

Schutterij ontstaat uit broederschap

Diverse schutterijen zouden uit broederschapen zijn voortgekomen.

De broederschap vormde daarbij de oorspronkelijke vereniging, die later door bepaalde omstandigheden omgezet werd in een schutterij. Van enkele schutterijen wordt vermeld dat zij in de late Middeleeuwen uit een broederschap zijn ontstaan.

Als voorbeelden hiervan noemen we het Venlose Akkermansgilde, de Jonge schutterij St. Catharina van Weert, schutterij St. Maternus Wijlre die als voorganger een broederschap van het Allerheiligst Sacrament had en het St. Willibrordusgilde Geysteren.

Ook van enkele schuttersgilden uit de huidige provincie Noord-Brabant, namelijk Sambeek en Lierop, wordt vermeld dat een broederschap hiervan aan de oorsprong stond. Echter van veel schutterijen is het ontstaan niet bekend, laat staan de exacte oorsprong, echter de kerkelijke broederschap wordt dikwijls als een bouwsteen aangedragen waarop ook het schutterswezen is gebouwd.

Wijzigende geloofsbeleving

Wanneer een broederschap overging in een schutterij, hield dit dikwijls ook in dat de specifieke taken van de broederschap aan de tijd aangepast moesten worden.

Dit kwam tot uiting door de overgang naar een andere vereniging met een meer actuele taakstelling. In de vijftiende en zestiende eeuw was derhalve de schutterij kennelijk een door de gemeenschap gewenste vereniging.

Bovendien moeten we ons afvragen of de reformatorische denkbeelden de mensen niet aan het denken hebben gezet over de wijze waarop het katholieke geloof gemanifesteerd werd, hetgeen leidde tot een afnemende geloofsbeleving in de zestiende eeuw. Broederschapen op kerkelijke grondslag hadden hieronder te leiden.

Mogelijk heeft dit ook de overgang van broederschap naar schutterij bevorderd.

Ontstaan uit pestbroederschap

De veranderende doelstellingen van verenigingen worden duidelijk bij broederschapen die actief zijn geweest om de pest te bestrijden, die mettertijd omgevormd werden tot een schutterij.

Een pestepidemie ontworchtte in de periode 1347-1351 de Middeleeuwse samenleving.

Niet voor niets werd de pest de Zwarte Dood genoemd. De ziekte maakte vele slachtoffers, mensen van jong tot oud, circa eenderde van de toenmalige bevolking.

Deze overledenen moesten op een enigszins menswaardige wijze begraven worden, maar de lijken moesten ook buiten de gemeenschap gebracht worden om de kans op besmetting zo gering mogelijk te maken.

Gezamenlijke afbeelding van twee pestheiligen: St. Sebastianus door pijlen getroffen en St. Rochus, die zijn pestbuil toont, waar de hond aan likt. Museum Crépy-en-Valois (Fr.).

Ook moesten de vele doden in gebed herdacht worden, zo menswaardig als mogelijk was. Voor al deze taken konden pestbroederschappen zorgen. Toen de pest echter grotendeels bedwongen was, waren deze specifieke broederschappen geen noodzaak meer of zochten ze een andere taakstelling en vonden die bijvoorbeeld in het schutterswezen.

Pestheiligen

De somtijdse overgang van pestbroederschap naar schutterij valt ook te vertalen naar de patroonheiligen. Binnen de schutterspatronen komen we namelijk ook enkele pestheiligen tegen, waarvan St. Rochus een goed voorbeeld is, die uitgebeeld wordt als hij een pestbuil op zijn been toont. Maar ook St. Sebastianus kreeg verering als heilige tegen de pest. Van de pest werd namelijk geredeneerd dat zij willekeurig de mensen trof als pijlen, terwijl St. Sebastianus door zijn marteling met pijlen (die hij overleefde) als bedwinger van de pijlen werd gezien. Dat wil niet zeggen dat overal waar St. Rochus patroonheilige is deze schutterij uit een pestbroederschap is ontstaan, maar anderzijds zullen enkele schutterijen met een typische schuttersheilige als St. Sebastianus een verleden kunnen hebben gekend als broederschap ter bestrijding van de pest.

Naamgeving duidt op broederschap

De naamgeving van diverse schutterijen doet dikwijls al vermoeden dat een broederschap aan de basis van de betreffende schutterij heeft gestaan. Zo valt uit de naam vaak af te leiden of de schutterij dan wel broederschap een bepaalde religieuze doelstelling of aandachtsgebied had, zoals de "Schützenbruderschaft Hüsten unter dem Schutze des Heiligen Geistes von 1435". Andere sprekende voorbeelden zijn de "St. Salvator Schützengesellschaft Birgden, Kreis Geilenkirchen", de schutterij "Kristusogen" in Diest (B.) of de Brabantse Salvator Mundi te Oeffelt. In alle gevallen is er geen sprake van een typische patroonheilige, maar van een religieus thema met een bijzondere verering, zoals de Heilige Geest of Christus als redder (Salvator), die een afzonderlijke feestdag op de kerkelijke kalender kent.

De Maria-broederschappen

Ook zijn er diverse schutterijen, die als Maria-broederschap te boek staan, zoals de Brabantse schuttersgilden:

O.L.V. Broederschap Biest Houtaker; O.L. Vrouwe & Catharinagilde Erp; O.L. Vrouwe-gildes te Oirschot, Middelbeers-Westelbeers, Holthees, Eersel, Zeelst, Aarle-Rixtel, Borkel, Wintelre, Vlijmen, Elshout, Lierop en ook in België in Veerle en Herne.

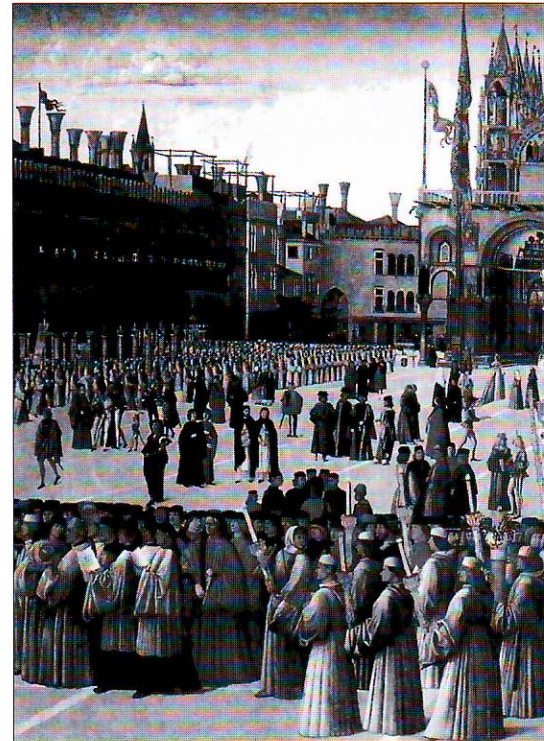
Ook uit de Duitse grensstreek zijn er enkele voorbeelden van Maria-broederschappen:

St. Maria Bruderschaft Achterhuck-Winnekendonk (1715), Kreis Geldern; Magdalena Bruderschaft Amern-St. Anton, Kreis Kempen; Loh'sche Kompagnie Bruderschaft Unser Lieben Frau; St. Maria Himmelfahrts Bruderschaft Bieth (1745), Kreis Kempen.

Relikwie

De meest typische voorbeelden van de naamgeving van een schutterij, die een ontstaan uit een broederschap verraadt, zijn de namen waarin een religieus object, zoals een relikwie is vermeld. Voorbeelden hiervan zijn het Heilig Kruis gilde te Gerwen (Kempenland-Brabant) of de broederschap van het Heilig Kruis Grevenbicht. Op hun naamgeving wordt ingegaan in het artikel over het Heilig Kruis.

Andere voorbeelden van dergelijke broederschap-schuttersgilden zijn de Brabantse gilden:

H. Sacrament, Bergeijk; H. Sacramentsgilde Hulsel; St. Martinusgilde van het Heilig Sacrament Dommelen; Hl. Bloedgilde Boxmeer.

Volksdevotie

Juist van deze broederschappen is evident dat zij een speciale religieuze devotie hadden voor bepaalde plaatselijke relikwieën. Om deze devotie als broederschap tot uitdrukking te brengen konden speciale gebedsuren, processies of andere kerkelijke plechtigheden ingesteld worden. Ook het onderhoud van de ruimte, zoals een zelfstandige kapel of een kapel in de kerk, waarin deze relikwie was ondergebracht hoorde dikwijls tot de taken van de broederschap. Doel van de broederschap was bovendien om de volksdevotie op te wekken. Juist door het goede voorbeeld te geven binnen de dorpsgemeenschap beoogde de broederschap door haar taken ook de overige gelovigen bij hun gebedsuren of processies te betrekken. Als vereniging van leken stonden de broederschapsleden met beide benen in de plaatselijke gemeenschap.

De schutterij is een broederschap

Daarnaast moeten we niet uit het oog verliezen dat de schutterij qua organisatievorm gelijk is aan de broederschap: beide zijn actief binnen de gemeenschap en hebben sociale taken, ontspannende taken naar de eigen leden toe en bepaalde religieuze taken.

De processie op het San Marcoplein in Venetië. Op de voorgrond deelnemers aan de processie in het wit gekleed, die een relikwie meedragen, onder een hemel, voorafgegaan en gevolgd door flambouwdragers. het betreft mogelijk een broederschap.

Schilderij door Gentile Bellini, 1496. Galerie dell'Accademia, Venetië.

Ook de termen, waarmee gilde, broederschap of schutterij aangeduid worden lopen vaak door elkaar. Het zijn synoniemen en het onderscheid tussen deze verenigingen wordt niet altijd gemaakt. Zo staat de schutterij vaak als broederschap of in het Latijn confraternitas te boek.

Broederschap en schutterij naast elkaar

In het geval van de schutterijen St. Sebastianus Thorn alsmede de schutterijen St. Antonius en St. Catharina van Stramproy wordt anno 1499 een broederschap naast de schutterij vermeld als twee afzonderlijke, maar wel met elkaar verbonden verenigingen met dezelfde patroonheilige. Aan de betreffende broederschap zouden de renten terugvallen indien de schutterij zou ophouden te bestaan.

Voorbeelden van deze taken zijn het begraven en bidden voor de eigen leden, gezamenlijke maaltijden en een zekere dienstbaarheid aan de gemeenschap. De wijze waarop een gilde of broederschap georganiseerd is, is namelijk zeer oud. En in die hoedanigheid zelfs vele ma-

len ouder dan het schutterswezen. Als naar de oorsprong van de gilden gezocht wordt, komt men vaak zelfs uit bij de Germanen, die ook gilden gekend zouden hebben, die eveneens bepaalde religieuze, ontspannende en sociale taken gekend moeten hebben.

Een broederschap met vele heiligenvaandels in de Heilig Bloedprocessie, Bortel 2001.

Hieruit blijkt dus dat het afzonderlijke verenigingen zijn. De combinatie van een schutterij en daarnaast een broederschap is in deze contreien hoogst zeldzaam. In Duitsland kwam het meer voor dat deze beide verenigingen naast elkaar bestonden. Hiermee kan een duidelijke taakscheiding aangegeven worden: de schutterij houdt zich bezig met het schutterswezen en de daaruit voortvloeiende taken, binnen de broederschap worden vervolgens de religieuze taken waargenomen.

Nauwe verwantschap

Uit het bovenstaande valt op dat schutterij en broederschap kort bij elkaar staan, dat ze sterk vergelijkbare taken kenden, dat van een aantal schutterijen bekend is dat ze uit broedersschappen ontstaan zijn en dat een dergelijke oorsprong van de schutterij ook vermoed kan worden door de naamgeving van bepaalde vereniging. Anderzijds werden de begrippen broederschap en schutterij in het verleden vaak door elkaar gebruikt. Van deze nauwe binding van de schutterij met de broederschap is het Heilig Kruis Grevenbicht heden ten dage nog een goed voorbeeld. Door haar benaming en haar taken in het verleden bevestigt zij de historische nauwe verwantschap van broederschap en schutterij.

Literatuur:

A. Deblon en A.M.P.P. Janssen, "Broedersschappen in de zeventiende en achttiende eeuw in het bisdom Luik en in de omgeving van Sittard in het bijzonder", in: *Munire Ecclesiam. Werken LGOG*, deel 13 (Maastricht 1990) 153-174.

Drs. W.H.Th. Knippenberg, 'Vier broedersschappen en gilden van Onze Lieve Vrouw' in: *50 Jaar Kring van schuttersgilden "Het kwartier van Oirschot 1934-1984"*, 162-168.

N.J.M. Kuipers, *De aartsbroederschap van het allerheiligste sacrament des altaars verbonden aan de St. Martinuskerk te Venlo 1298-1998* (Venlo [1998]) 3-5.

Wilhelm Ewald, "Die Rheinischen Schützengesellschaften", in: *Zeitschrift des Rheinischen Vereins für Denkmalpflege und Heimatschutz*. Jg. 26 (Sept. 1933) 23-34.

Dr. E. van Autenboer, *De kaarten van de schuttersgilden van het Hertogdom Brabant (1300-1800)*. Bijdragen tot de geschiedenis van het zuiden van Nederland, XCVIa (Tilburg 1993), 60-62.

Sigurd Graf von Pfeil, *Schützenwesen und Schützenfeste in Niedersachsen*. (Göttingen 1975) 81-86.

PRINS HENDRIK NULLAND-KERKRADE – 100 JAAR –

In de Kerkraadse wijk Nulland viert de flobertschutterij eerstdaags het eeuwfeest met een schuttersfeest op zondag 8 september. Eerder dit jaar werd het 100-jarig bestaan op 20 april luister bijgezet door een bezoek aan de kerkdienst in de Maria Gorettikerker te Nulland, waarna een receptie in het verenigingslokaal.

Koningin Wilhelmina huwde in 1901 met Hendrik van Mecklenburg-Schwerin, bekend als prins Hendrik. Een jaar later noemde de Nullandse schutterij zich al naar dit nieuwe lid van de koninklijke familie.

De flobertschutterij werd in 1902 opgericht als club, telde destijds 19 leden en werd in 1904 een vereniging. Twee jaar nadien kregen de schutters hun eerste vaandel.

Ondanks het vernoemen van de vereniging naar een lid van het koninklijk huis viert de schutterij toch een patroonsfeest, en wel elk jaar eind april.

Een stukje geschiedenis van Prins Hendrik Nulland: De patronen waren in de beginjaren alleen in Aken te verkrijgen en werden vandaar uit naar Kerkrade gesmokkeld. Bij beide Wereldoorlogen in 1914 en in 1940 moest de vereniging haar flobertgeweren inleveren. Tijdens de oorlogen werd geschoten met windbuksen. Aan het einde van de bezetting, in 1944, was de schutterij bijna al haar kostbaarheden kwijtgeraakt: onder granaatvuur van de Amerikanen wist de toenmalige voorzitter de koningsvogel, het vaandel en de sabel van de officieren in veiligheid te brengen. Ook tijdens de beruchte evacuatie van een groot deel van Kerkrade werden de kostbare bezittingen meegevoerd.

In 1957 vierde de heer F.L. Fuchs zijn gouden jubileum als voorzitter; indertijd was hij de enige nog in leven zijnde oprichter uit 1902.

Prins Hendrik Nulland heeft in de periode van een eeuw slechts een keizer gekend, te weten Frans Buck in 1929.

De schutterij bevorderde niet alleen het flobertschietsen, maar nam ook aan alle wereldlijke en kerkelijke plechtigheden deel, oorspronkelijk in de parochie Blijerheide, naderhand in de zelfstandig geworden parochie Nulland.

In 1979 werd de internationale flobertschuttersbond opgericht, waarvan Prins Hendrik Nulland lid werd. Binnen deze bond rouleert jaarlijks het bondsfeest.

Er wordt geschoten op kleine blokjes in een kogelvanger en de schietsport is er zodanig op vooruit gegaan dat er heel wat treffers geboekt worden. In de rustige maanden wordt binnen een wintercompetitie middels schieten op kaarten gehouden.

De jubileumvieringen met de ingrediënten zoals boven omschreven zijn al vrij traditioneel geworden, want bij eerdere jubilea, zoals de vieringen van het 40-, 50-, 60-, en 90-jarig bestaan werden deze eveneens ingezet met een kerkdienst en een internationaal schuttersfeest. Zo ook op 8 september aanstaande.

Luc Wolters

• KRANTENKOPPEN •

15 feb Heel wil vier kogelvangers schutterijen (DL) • 22 feb Na pijl en boog trefzeker met geweer (DL) • 27 feb Er deugt eigenlijk niets in de tamboerwereld (Scala-DL) • 12 mrt Na de Janssen-buks is het tijd voor de Hendrix-buks • Aanvangstijd schuttersfeest Juliana vervroegd (DL) • 21 mrt Schutterij Spaubeek naar Vixia-terrein (DL) • 22 mrt Melicks kerkhof gevaarlijk tijdens schietoefeningen (DL) • 26 mrt Mini-OLS hoeft dit jaar niet te vrezzen voor schietverbod (DL) • Nieuwe uniformen voor jubilerende schutterij (St.-Barbara Reuver) (Trompetter) • 2 apr 'Dao komme de sjötte' (Trompetter) • 11 apr 'Schutter worden was een jongensdroom' (DL) • 16 apr St.-Jan Nieuwstadt kampioen Winterschietsen gemeente Susteren (DL) • 17 apr Dorp en bedrijfsschietsen op een 'helderzicht'kogelvanger (Streekbode) • 22 apr Venlo was tegen schuttersmuseum in Gregorkapel Steyl • 23 apr Sebastianus Heel wint schuttersfeest Thorn (DL) • 26 apr Sevenumse zoetelaersters werden niet gepruimd (DL) •

DREILÄNDERECK SCHUTTERSFEEST IN MERKELBEEK

Schutterij St.-Johannes & Clemens Merkelbeek tijdens het Dreiländereck schuttersfeest in 1998 te Übach.

Dit jaar vindt in het tweede week-einde van september te Merkelbeek het Dreiländereck schutters-treffen plaats. Reeds in 1965 is een samenwerkingsverband tot stand gekomen tussen de schutterijen uit Zuid-Limburg, Oost-België en het gebied Aken-Düren/Eifel; een gebied waar zo'n 250 schutterijen actief zijn. Een comité, bestaande uit vertegenwoordigers van verenigingen uit die drie landen, komt regelmatig bij elkaar.

Bovengenoemd schuttersfestijn kent inmiddels een jaarlijks terugkerende traditie en kenschetst zich door verbroedering en eenheid. Het wordt afwisselend in één van de deelnemende landen georganiseerd. Dit jaar is het (weer) de beurt aan schutterij St.-Johannes St.-Clemens Merkelbeek om het Dreiländereck schutterstreffen te organiseren.

Voortvarend is de schutterij reeds met de voorbereidingen gestart om het feest te laten slagen en hebben zich inmiddels ruim 70 schutterijen aangemeld voor dit internationale schutterstreffen. Ook zullen er een aantal drumbands en vaandel-zwaigroepen optreden.

Het feest start met festiviteiten voor de "jeugd" op vrijdagavond. Op zaterdagavond volgt een feest voor de lokale bevolking en op zondag vormen de schuttersactiviteiten in het kader van het Dreiländereck de hoofdmoot van het programma.

Op zondagmorgen 8 september begint het programma met een H. Mis om 9.00 uur in de parochiekerk van Merkelbeek, waar veel verenigingen aan deelnemen. Daarna trekt men onder muzikale begeleiding naar het feestterrein aan de Haagstraat te Merkelbeek, alwaar omstreeks 10.30 uur de schietwedstrijden voor de buitenlandse verenigingen beginnen. Gelijkijdig strijden de voorzitters van de verenigingen om de Hans Wilmstroeef.

Om 14.00 uur start de officiële openingsplechtigheid, met aansluitend de optocht met defilé. Na terugkeer op het feestterrein aan de Haagstraat te Merkelbeek worden de wedstrijden hervat en strijden bijvoorbeeld de koningen om de hoogste eer Koning der Koningen. De winnaar van deze wedstrijd mag zich een jaar lang Koning van het Dreiländereck noemen.

Bijna alle wedstrijden worden afgevoerd volgens het gebruikelijke (Nederlandse) patroon, met dien verstande dat het feest in het teken van verbroedering staat en dus veel mag, maar niets moet! De schuttersvrienden van Merkelbeek zouden u niet graag missen op dit grootse internationale evenement en zien u graag als gast in het weekend van 6, 7 en 8 september 2002.

ADRESWIJZIGINGEN ETC.

22 Opnemen: OLS-2002, Heikantstraat 21, 3670 Meeuwen-Gruitrode. Tel/fax: 011-666016.

54 Opnemen: Stuurgroep ZLF-2002, Raadhuisstraat 47, 6127 BK Grevenbicht. Tel. 046-4857453. Website: www.heiligkruisgrevenbicht.nl.

302 Opnemen: St.-Ansfried Thorn, Hoogstraat 1, 6017 AP Thorn. Tel. 0475-561251 (M. van Doorn).

326 Telefoonnummer secretaris St.-Job Leuken wijzigen in: 0495-547662. (Erik Kiggen)

406 Wijziging secretariaat St.-Gregorius de Grote Brunssum in: Pr. Hendriklaan 78, 6441 AC Brunssum. Tel. 045-5251507 (Jacqueline Franken).

426 adres secretariaat St.-Remigius Meerssen is gewijzigd in: Bunderstraat 127 A, 6231 EJ Meers-

sen. Tel. 043-3643943 (Ger Ramakers).

522 Rectificatie: Het secretariaat van 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray is gevestigd bij Piet van Lierop, Gitaarstraat 50, 5802 KL Venray. Tel. 0478-580748.

Website: www.zandakker.nl.

600 Secretariaat Schuttersbond Maas en Kempen wijzigen in: Peerderbaan 50, 3910 Neerpelt. Tel/fax 011-644234 (Piet Triki).

630 Aanvullen met telefoonnummer 089-461899.

806 Adres secretariaat St.-Andreas Melick wijzigen in: Melicker Sand Veld 2, 6074 HL Melick. Tel. 0475-536609 (G. Peters).

832 Wijziging secretariaat Oranje Nassau Roermond in: St.-Jacobslaan 29, 6041 LJ Roermond. Tel. 0475-318894 (Mevr. Fr. Schaefer).

ONDER DE SCHIETBOOM

25 jaar getrouwd

Op 16 november herdachten Harrie en Lieske Lebouille-Donners dat ze 25 jaar geleden in het huwelijk waren getreden. Normaal wordt er bij zulk een gelegenheid flink uitgepakt met een groot feest voor familie, vrienden en de schutterij. Harrie en Lieske gaven er echter de voorkeur aan om het feest in zeer besloten kring te vieren en daarom trakteerden ze de kinderen op een gezellig diner. Het gespaarde geld zouden ze op een andere manier besteden. Tijdens de jaarvergadering van de Jonge en Oude Nobelen Valkenburg, bood Harrie en zijn echtgenote Lieske aan om de kosten, verband houdende met de reparatie en/of restauratie van 24 koningsplaten, voor hun rekening te nemen. Dit gebaar kwam als een volkomen verrassing voor de Valkenburgse schutterij.

Het standpunt van de familie Lebouille is duidelijk; door dit gebaar te maken hebben niet alleen wij plezier gehad in ons zilveren huwelijksfeest, maar kunnen ook onze kinderen, kleinkinderen en de gehele Valkenburgse schutterij nog lang genieten van dit heuglijke feit. Tijdens de voorjaarsvergadering van de Jonge en Oude Nobelen, werd het gerestaureerde koningszilver aan de aanwezigen getoond. Iedereen genoot van het schitterende resultaat.

Harrie en Lieske, alsnog van harte gefeliciteerd. Schutterij Jonge en Oude Nobelen, eveneens van harte gefeliciteerd dat U zulke leden als de familie Lebouille in Uw midden hebt.

Pr. Bernhard Cultuurfonds

Het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg heeft onlangs weer subsidies toegekend aan Limburgse schutterijen.

Schutterij St.Jacobus Hunsel ontving Euro 1550 t.b.v. uniformen; Schutterij St.Hubertus Kessel ontving Euro 1000 t.b.v. nieuwe buks; St.Sebastianus Gilde Sevenum ontving Euro 2400 t.b.v. uniformen; Schutterij St.Petrus Roggel ontving Euro 1500 t.b.v. instrumenten; Schutterij St.Sebastianus Margraten ontving Euro 2600 t.b.v. instru-

menten en buks; Schutterij St.Martinus Maasbree Euro 1500 t.b.v. uniformen.

Nieuwe uniformen

De schutterijen St.-Martinus Maasbree, St.-Sebastianus Sevenum en St.-Barbara Reuver verschijnen dit schietseizoen in nieuwe uniformen. Schutterij St.-Thomas van Aquino zal binnenkort ook nieuwe uniformen krijgen.

Van de Grootmeester

Regelmatig bereiken mij vragen over het toelatingsbeleid van de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Het is daarom niet onverstandig daar in dit medium nog eens wat dieper op in te gaan.

De orde heeft een zeer nauwe band met de OLS-Federatie. Alle leden van het Kapittel hebben of hadden een bestuurlijke functie binnen de OLS-Federatie. De President van de OLS-Federatie is zelfs qualitate qua Grootmeester van de orde. Het ligt dus voor de hand dat mensen uit de wereld van de OLS-Federatie (of daaraan nauw gelieerd) in aanmerking kunnen komen om opgenomen te worden in de Orde. Het spreekt voor zich dat de kandidaten die voorgedragen worden grote en vaak langdurige verdiensten voor het Limburgse Schutterswezen dienen te hebben. Maar deze verdiensten mogen of moeten zelfs een bredere strekking hebben. Verdiensten voor bijvoorbeeld de plaatselijke of parochiële gemeenschap tellen ook echt mee. Afgesproken is dat zowel de schuttersbonden als het Kapittel mensen mogen voordragen. In principe mag elke schuttersbond jaarlijks twee (grote schuttersbonden zelfs drie) kandidaten voordragen bij de Kanselier van de Orde.

Het Kapittel beoordeelt de voorstellen van de voorgedragen kandidaten in de maand november. De investituur vindt jaarlijks plaats rond het feest van de H. Sebastianus (medio januari) in de parochiekerk van Stramproy.

De Orde kent een drietal rangen, te weten: Schutsbroeder/Schutsvrouw, Officier en Commandeur. Bevordering van bijvoorbeeld schutsbroeder tot officier is mogelijk.

Voor nadere informatie kunt U altijd terecht bij de Grootmeester of de Kanselier.

Drs. F.L.A.J. Wolters.

St.-Jan Grubbenvorst

Op de onlangs gehouden jaarvergadering werd John Vercoulen benoemd als erebestuurslid van schutterij St. Jan uit Grubbenvorst. John vervulde de afgelopen 30 jaar de functie van penningmeester en wel op een bijzonder respectabele wijze.

In 1968 werd hij, op 23-jarige leeftijd, lid van schutterij St. Jan. Al snel kwamen zijn bestuurlijke capaciteiten aan het licht en zo trad hij het daaropvolgende jaar toe tot het bestuur. In 1972 nam hij het penningmeesterschap op zich, welke functie hij uitoefende tot 2002.

Tevens vervulde hij vanaf 1989 de functie van ondervoorzitter. O.a. voor de verdiensten bij de schutterij werd hij op 5 mei 2000 koninklijk onderscheiden tijdens de receptie ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van St. Jan.

Hij beheerde de penningen van de vereniging met voortreffelijke accuratesse. Telken jare werd de kascontrolecommissie gastvrij ontvangen waarbij steeds geconstateerd werd dat de boeken met een gerust hart gesloten konden worden.

Daarnaast was hij steeds de drijvende kracht in het verwerven van financiële middelen voor de vereniging. Hij stak niet alleen zelf de handen uit de mouwen maar wist ook anderen te motiveren en hen te overtuigen van het belang van zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid binnen de vereniging. De begrippen dienstbaarheid, broederschap en trouw staan bij John hoog in het schuttersvaandel.

Bij zijn afscheid als bestuurslid en penningmeester draagt hij de euro's over aan Leo Claassens, zoon van Lei Claassens, waar John in 1972 het penningmeesterschap van overnam.

Ongetwijfeld zal John de komende tijd net zo veel, of nog meer op de schuttenwei te vinden zijn. Hij is inmiddels opgenomen in de woensdagmorgenclub, een aantal schutters die in hun vrije tijd, op ontspannen wijze, o.a. zorgdragen voor het onderhoud aan het gebouw en het terrein van de schutterij, waarbij gezelligheid voorop staat.

De schutten van St.-Jan bedanken John voor zoveel jaren bestuurlijke wijsheid, gedrevenheid en accuratesse en feliciteren hem met het zeer zeker verdiende erebestuurslidmaatschap.

St.-Oda Boshoven

In de gelederen van Schutterij St.-Oda Boshoven bevindt zich een geweerdragende vrouw. Het is Sjaan van Mourik. Ondanks haar leeftijd (68) marcheert zij nog trots met een geweer achter het vaandel van haar schutterij tijdens de optochten en is zij nog bijzonder actief voor haar vereniging.

Sjaan is in 1970 in Weert komen wonen. In 1973 werd zij lid van St.-Antonius Stramproy. Toen zij Wiel van Leuken leerde kennen, werd zij in 1979 lid van St.-Oda Boshoven.

Sjaan is een schutster in hart en nieren. Slapeloze nachten heeft zij gehad na het winnen van het OLS-2000. Tijdens de organisatie van het OLS was zij ook druk in de weer om haar taken tot in de puntjes te verzorgen.

Sjaan van Mourik.

Ook bij het schieten staat Sjaan 'haar mannetje'. Reden waarom zij een plaats kreeg in het dameszes-tal op de schuttersfeesten van de Schuttersbond EMM en deelnam aan het LDS.

Sjaan is iemand waarop je altijd een beroep kunt doen. Of het nu gaat om de verkoop van donateurskaarten, het inzamelen van oud ijzer of zelfs het gieten van kogels. Niets is Sjaan te veel. Bij Sjaan staat de schutterij hoog in het vaandel. Schutterij St.-Oda is eveneens trots om zo'n uniek persoon als lid te mogen rekenen.

P. Strijbos (PR St-Oda).

St.-Mathias & Cornelius Posterholt

Het gaat goed met de gefuseerde schutterij uit Posterholt. Op 17 maart opende de schutterij haar schietseizoen. Bij die gelegenheid boden enkele ondernemers bodywarmers aan voor alle leden. Tijdens het eerste bondsfeest van de Midden-Limburgse SchuttersBond won de schutterij de dagbeker.

Op 1 juni werd een reünie gehouden voor alle leden en oud-leden van de vereniging. Tevens vond op die dag een schutterstreffen plaats voor alle oud-koningen en koninginnen die ooit het schutterszilver van een van beide schutterijen hebben gedragen. Een boekwerkje met een historisch overzicht van beide schutterijen is in de maak en zal spoedig het daglicht zien.

S.C. Noord-Limburg

Op zondag 14 april vond bij schutterij Ons Genoegen Siebengewald de eerste wedstrijd plaats van de SchuttersCombinatie Noord-Limburg. In de A-klasse moesten maar liefst vijf schutterijen de eerste prijs delen. In de B-klasse plaatsten zich twee schutterijen op de eerste en twee schutterijen op de tweede plaats. In de C-klasse moesten drie schutterijen de eerste prijs delen.

Tijdens de tweede wedstrijd steeg de spanning tot ongekende hoogte. Favoriet St.-Antonius en Petrus Baarlo faalde niet en behaalde het maximaal te behalen aantal punten en plaatste daarmee naaste favoriet St.-Jan Grubbenvorst met één misser in de wachtkamer. Outsider 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray behaalde eveneens het maximaal te behalen aantal punten. Na twee van de drie wedstrijdrondes gaan de schutters uit Baarlo en Venray aan de leiding van de competitie. De schutters van Kon. St.-Lambertus Helden kunnen nog op gelijke hoogte komen; zij hebben nog een wedstrijd achterstand.

Bondssolistenconcours

Op zondag 14 april werd in Ubachsberg het solistenconcours gehouden van de RK Zuid-Limburgse SchuttersBond. De uitslagen waren als volgt:

Jeugddivisie: Het hoogste aantal punten werd behaald door Ruben weerts uit Wijlre met 102 punten; een 1e prijs met promotie. Op de tweede plaats kwam Kai Monsuwé uit Ubachsberg met 101 punten; een 1e plaats en op de derde plaats eindigden Sander Habets uit Ubachsberg en Kevin Heindrichs uit Vaals met 99,5 punten; een 1e prijs.

Derde divisie: Het hoogste aantal punten werd behaald door Robert Blom uit Wijlre met 108 punten; een 1e prijs met promotie. Op de tweede plaats kwam Esmée van Erp uit Ubachsberg met 104,5 punten; een 1e plaats met promotie. En op de derde plaats eindigden Esther Scheeren uit Schinveld en Roxana Bessems uit Simpelveld, beiden met 102 punten; een 1e prijs met promotie.

Tweede divisie: Het hoogste aantal punten werd behaald door Mark Lentz uit Waubach met 100 punten; een 1^e prijs. Op de tweede plaats kwam Stefan Wessels uit Wijlre met 99,5 punten; een 1^e prijs. Op de derde plaats eindigde Angelique Kloos uit Oost-Maarland met 98,5 punten; een 1^e prijs.

Eerste divisie: Het hoogste aantal punten werd behaald door het Kwartet van Vijlen met 104,5 punten; een 1^e prijs met promotie. Op de tweede plaats kwamen Jenny Courtens uit Houthem-St.-Gerlach en Roy Ramakers uit Wijlre, beiden met 99,5 punten; een 1^e prijs. Op de derde plaats eindigde het kwartet uit Ubachsberg met 96,5 punten; een 1^e prijs.

Eredivisie: Het hoogste aantal punten werd behaald door Albin Rademakers uit Wijlre met 108 punten; een 1^e prijs met lof. Op de tweede plaats kwam Joost Schins uit Vijlen; een 1^e prijs en op de derde plaats eindigde Martijn Schins uit Vijlen met 104 punten; een 1^e prijs.

Als juryleden traden op de heren G. Swelsen en J. Hanssen.

Bestuur schutterij
St.-Hubertus Ubachsberg.

St.-Hubertus Beringe werd winnaar van de Bert Janssen Schiettrofee.

BJ Schiettrofee

Sinds enkele jaren bestaat er een wedstrijd om de 'Bert Janssen Schiettrofee'. Deelname aan deze wedstrijd staat open voor verenigingen die een kogelvanger aanschaffen bij Bert Jansen. Dit jaar werd de wedstrijd georganiseerd door St.-Sebastiaan St.-HuibrechtsLille. In de absolute finale versloeg St.-Hubertus Beringe het team van St.-Antonius en Petrus Baarlo. Schutterij St.-Hubertus Beringe organiseert de schietwedstrijd in het komende schietseizoen.

Schutterijmuseum

Op 22 april bracht dagblad De Limburger het nieuws dat B & W van Venlo een subsidie-aanvraag van het Limburgs Schutterij Museum hadden afgewezen. Als reden voor de afwijzing noemde het dagblad dat B&W van Venlo geen voorstanders geweest zijn van de recente vestiging van het museum in Steijl. Liever had B&W gezien dat de collectie was overgenomen door het Limburgs Museum in Venlo. Dankzij de interventie van OLS-President Frans Wolters wordt de subsidie-aanvraag nogmaals op de agenda van de gemeenteraad geplaatst en heeft de Wethouder van Cultuur (v.d. Velden) beloofd een warm pleidooi te zullen houden voor het Limburgs Schutterij Museum. Vervolgens zal hij de raad voorstellen akkoord te gaan met

een eenmalige subsidie van Euro 31.500. Met dit bedrag kan het bestuur van het Limburgs Schutterij Museum de laatste kosten voldoen die nodig waren voor de bouwkundige aanpassingen van de Gregor-kapel.

Een verzoek voor een jaarlijkse subsidie van Euro 17.500 (om het begrote exploitatietekort te dekken) zal zeker geen steun krijgen van de Venlose gemeenteraad, volgens De Limburger.

St.-Laurentius Spaubeek

Tijdens de voorjaarsvergadering van onze schutterij werden de heren Math Lemmens (59) en Henri Willems (32) tot bestuurslid gekozen. Math is ruim vijf jaar lid. Naast geweerdager is hij een vaste kracht in het exercitiepeloton en in het C-schietzestal. Henri is bijna 28 jaar lid. Hij is klarenblazer in het tamboer-klarenkorps.

Ook hij lid van het exercitiepeloton en het C-zestal. Naast PR-man heeft Henri ook zitting in de redactie van ons eigen kwartaalblad "Der Sjöt". Lei Willems heeft zijn taak als bestuurslid na 15 jaar overgedragen. Hij zal zich concentreren op het schieten, exerceren en zijn officierschap. Bij zijn vertrek werd Lei bedankt voor zijn werk als bestuurslid.

Op zondag 21 april werd ons schietseizoen geopend met het koningsvogelschieten.

Eén van de hoogtepunten voor de hele vereniging. Nu de schutterij niet meer mag schieten (wegens bezwaar van enkele burens) op haar vertrouwde stek, bracht een kogelvanger uitkomst. Voor het eerst werd er op een plaat geschoten i.p.v. op een houten vogel. Na 150 schoten was het uiteindelijk onze commandant Gerard Cuypers die de ronde plaat naar beneden wist te halen. Het was overigens niet de eerste keer. In het 33-jarige lidmaatschap van Gerard schoot hij zich in 1980 en 1997 ook al tot koning. Met deze prestatie is Gerard hard op weg naar het keizerschap. Volgens de statuten van onze vereniging kun je keizer worden als je drie achtereenvolgende jaren koning bent, drie keer koning bent in een tijdsbestek van vijf jaar of vijf keer koning bent gedurende een onafgebroken periode van het lidmaatschap. Angèle Collaris zal dit jaar voor de derde keer meelopen als koningin (1997, 1998 en 2002). Op vrijdag 26 april mocht het kersverse koningspaar al aantreden toen voorzitter Lei Gabriël een koninklijke onderscheiding ten deel viel. De verdiensten van Lei tonen ons een vrijwilliger die zijn krachten geeft aan een breed scala van verenigingen en doelstellingen. Zo was Lei raadslid, lid van het jumelagecomité van de Gemeente beek en het Zuid-Duitse Gundelfingen. Het grootste deel van zijn vrije tijd geeft Lei echter aan schutterij St.-Laurentius Spaubeek.

Door de uitreiking van de koninklijke onderscheiding aan Lei, werd 26 april voor zijn gezin en de gehele schutterij een feestdag. Het bestuur en alle leden feliciteren Lei nogmaals met de koninklijke onderscheiding. (zie ook rubriek Wij feliciteren).

Schutterij St.-Laurentius timmert hard aan de digitale weg. Ere-lid Ivo Goessens heeft het initiatief genomen om een webpagina van onze schutterij samen te stellen. Ofschoon de webpagina nog in de steigers staat, is het toch al mogelijk om een kijkje te nemen. Iedereen is van harte welkom op de webpagina van onze schutterij. De webpagina draagt als voorlopige naam www.igdigital.net. Via een link komt U terecht bij schutterij St.-Laurentius Spaubeek.

Henri Willems, PR-St.-Laurentius Spaubeek (06-29082762)

St.-Martinus Niel-bij-As

Op vrijdag 19 april werd de heer Emiel Craeghs aangesteld als beschermheer van schutterij St.-Martinus Niel-bij-As. Het werd een stijlvol en gezellig gebeuren.

De avond werd geopend door het trommelkorps, waarna voorzitter René Maessen de aanwezigen welkom heette.

Alvorens tot de installatie kon worden overgegaan, zegende pastoor Guido Heene het schild dat de nieuwe beschermheer zal dragen als teken van zijn waardigheid.

OLS-vicepresident Maurice Didden hield een toelichting over de taak en functie van een beschermheer. Vervolgens was het woord aan de nieuwe beschermheer Emiel Craeghs.

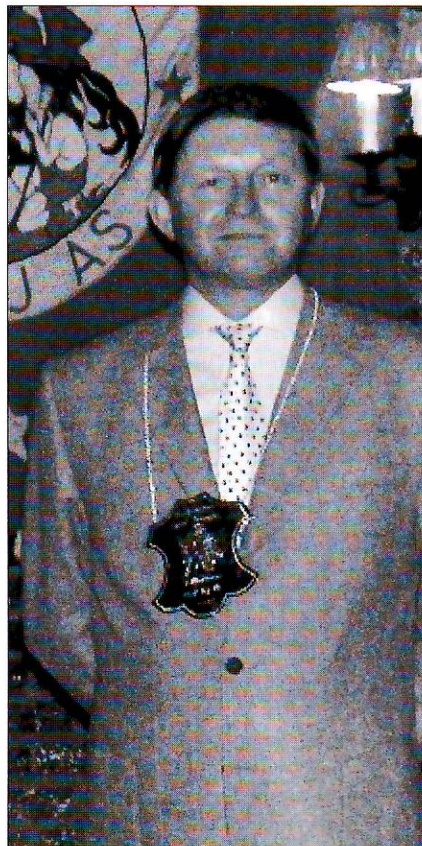
De avond werd afgesloten met een optreden van het trommelkorps en een drukbezochte receptie waar men de nieuwe beschermheer kon feliciteren.

Werner Smet.

Grensland schuttersfeest

Op 21 april werd bij schutterij St.-Anna Voorshoven het Grensland schuttersfeest gehouden. Winnaar voor het onderdeel optocht werd St.-Catharina Stramproy. Winnaar van het onderdeel schieten werd St.-Laurentius Bocholt.

Uitgebreide overzichten van uitslagen kunt U inzien op www.tiscali.nl.

*Emiel Craeghs,
de nieuwe beschermheer
van St.-Martinus Niel-bij-As.*

St.-Catharina Weert

Al vaker hebben we melding gemaakt van het feit dat schutterijen eeuwenoude gebruiken, tradities etc in hun woongemeenschap voortzetten of opnieuw tot leven brengen. Dankzij de inzet van de Wieërter Stadschötte St.-Catharina 1480 kon een verloren gewaand kanon weer herplaatst worden. Op zaterdag 27 april werd een gerestaureerd scheepskanon geplaatst aan het Bassin. Op vijf plaatsen in Weert staan nu de drie eeuwen oude kanonnen.

Het voltallige schuttersgilde, samen met de "schout van Weert", burgemeester Majoor, was bij de herplaatsing aanwezig. Het scheepskanon kreeg bij die gelegenheid de illustere naam van: 'De Dikke Deecken Bert'. Burgemeester Majoor huldigde daarmee de deecken van het gilde: Bert Adriaens, die het Weerter schuttersgilde jaren geleden nieuw leven inblies. Gelijktijdig gaf Burgemeester Majoor het gilde de eervolle opdracht mee om voor de andere vier kanonnen ook namen te bedenken.

(Noot van de redactie: Welgemeende felicitaties willen wij hierbij aanbieden aan Schuttersgilde St.-Ca-

tharina 1480 Weert voor dit prachtige initiatief en hun inzet voor de Weerter gemeenschap. Dezerzijds stellen we voor om een kanon te noemen naar de uit Weert afkomstige Frans van der Velden. Zoals wij eerder schreven, heeft Frans van der Velden grote verdiensten gehad voor schutterij St.-Oda Boshoven, was hij bijna 40 jaar lang voorzitter van de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht en was hij de grondlegger van de OLS-Federatie, van deze laatste organisatie werd Frans van der Velden de eerste president).

St.-Antonius Slek-Echt

In het kader van de jaarlijkse Meifeesten organiseerde Schutterij, Fluit- en Trommelkorps St.-Antonius Slek-Echt op zondag 28 april een muzikfestival. Een tiental Fluit- en Trommelkorpsen uit Nederlands-Limburg en Duitsland namen deel aan de optocht en brachten daarna beurtelings in de feesttent muzikale werken ten gehore.

St.-Sebastianus Sevenum

Het Dekenale Schuttersfeest van de Dekenaten Venray, Horst, aangevuld met de schutterijen uit Siebengewald en Blerick, hebben op zondag 28 april gestreden op het schietterrein van schutterij St.-Jan Grubbenvorst. Aanvankelijk hadden St.-Jan Grubbenvorst en St.-Sebastianus Sevenum hetzelfde aantal punten.

In de finale versloeg St.-Sebastianus Sevenum (179 pt) de gastheren (178 pt). Op de derde plaats eindigde schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray met 141 pt.

St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel

Op 2 mei j.l. vierden Maan en Nel Crins hun 60-jarig huwelijk. De viering geschiedde in besloten familiekring. Maan is 55 jaar lid van onze schutterij. In de 40 jaar dat hij schietmeester is geweest, heeft hij het OLS tweemaal naar Beesel weten te brengen. Maan is altijd een zeer harde werker geweest voor onze schutterij. Wekelijks staat hij nog onder de schietboom om zijn bôlkes af te schieten of om goede adviezen te geven aan de schutters.

Bij het behalen van het OLS-1952 werd een gedicht gemaakt door Maan Crins en Harrie Simons.

Maan Crins en Piet Smeets zijn de enige nog in leven zijnde schutters uit het zestal dat in 1952 het OLS in Rotem wonnen.

R. van Lomm, Secretaris. Volgaarne drukken we het meegezonden gedicht af op de laatste tekstpagina van deze uitgave.

Laurensberg opgericht in 1602

Evenals de schutterijen St. Severinus Grathem en St. Eligius & Juliana Schinveld viert ook de Duitse Schützenbruderschaft St. Laurentius Laurensberg-Aken dit jaar haar 400-jarig bestaan. Alledrie de schutterijen kennen als basis voor hun ontstaan het jaartal 1602.

In de maand mei was voorzien in een uitgebreid feestprogramma en een gecombineerd schuttersfeest van de Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften met vrije deelname van de schutterijen uit de grensstreek, alsmede een tentoonstelling in de plaatselijke bank. Naar het verleden van de St. Laurentius Schützenbruderschaft is bij eerdere gelegenheden rijkelijk onderzoek gedaan, niet in de laatste plaats omdat uit deze schutterij de plaatselijke heemkundevereniging is voortgekomen.

Logo St. Laurentius

't Zandakker Gilde St.-Jan Venray

Het jaarlijks koningschieten week dit jaar enigszins af van de vaststaande traditie.

Vanwege het slechte weer werd de oude koning nu niet door de gehele schutterij afgehaald, maar door een delegatie. Op de schietweide aangekomen, werd de oude koning, Marco Kusters, onder dankzegging voor de bewezen diensten, ontdaan van het koningszilver.

Harry van Dorrestein

Aan de strijd om de Publiekskoning namen 22 personen deel. Na 190 schoten haalde politicus Gerrit Lemmens het laatste stukje van de vogel naar beneden. 19 schutters streden om de verenigingseer. Winnaar werd voorzitter Harry van Dorrestein (46); sinds 2001 voorzitter. Hij zal als nieuwe koning de Venrayse schutterij in het komende jaar vertegenwoordigen, samen met echtgenote Adri Hut.

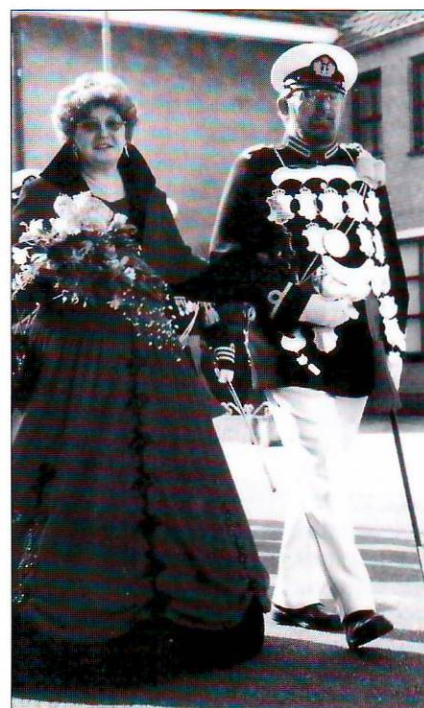
Met een gezellige feestavond vierde de schutterij haar twee nieuwe koningen.

St.-Barbara Reuver

Op zaterdag 18 mei vierde schutterij St.-Barbara Reuver haar 100-jarig bestaan. Na een optocht door Offenbeek volgde het koningsvogelschieten. In de avonden was er een drukbezochte receptie met aansluitend een feestavond.

St.-Joseph Buchten

Na een felle strijd met zeven kandidaten, lukte het Daan Neutgens, na 25 jaar serieus te hebben mee gestreden, om de koningstitel voor zich op te eisen. Daan zal samen met zijn vrouw Corrie het koningspaar 2002 vormen. Een bijzonder jaar voor de Buchtense schutters, want wanneer dit tijdschrift verschijnt heeft Buchten net een feestweek gevierd. Van 23 tot en met 26 mei namelijk vierde schutterij St.-Joseph Buchten haar 120-jarig be-

Corrie en Daan Neutgens

staansfeest en werden er maar liefst 16 jubilarissen gehuldigd. De schutterij voelt zich 120 jaar jong. We wensen Daan en Corrie alvast heel veel succes in het komende schuttersseizoen.

Verenigingsschieten

't Zandakker Gilde St.-Jan Venray organiseert op zaterdag 22 juni een verenigingsschieten.

Mensen die belangstelling hebben voor het schutterswezen, kunnen die dag, onder deskundige leiding, hun schietkunst beproeven en antwoord krijgen op al hun vragen omtrent het schutters- en gildewezen. In het verleden namen gezinnen, vriendengroepen en zelfs complete personeelsverenigingen deel aan het verenigingsschieten. Voor meer informatie kan men terecht bij de secretaris Piet van Lierop (0478-580748).

55 plussers

Schutterij St.-Urbanus Maasniel nodigt alle schutters, die 55 jaar of ouder zijn, uit om deel te nemen aan de Schietwedstrijd voor 55 plussers op 24 juli a.s. op het schietterrein in Maasniel.

Zo'n 17 jaar geleden startte schutterij St.-Nicolaas Meijel met de organisatie van een Schietwedstrijd voor 55 plussers. Door omstandigheden is de Meijelse schutterij nu niet in de gelegenheid om dit schieten op hun locatie te organiseren.

Om de traditie van het schieten voor 55 plussers niet verloren te laten gaan, boden de schutters van St.-Urbanus de helpende hand en organiseren zij het Schieten voor 55 plussers op hun schietterrein in Maasniel. Zodra schutterij St.-Nicolaas Meijel weer in de gelegenheid is om dit feest weer op eigen terrein te organiseren, zal dit evenement onmiddellijk terug naar Meijel verhuizen.

Gezocht

Schutterij Broederschap van het Heilig Kruis te Grevenbicht is met spoed op zoek naar een nieuwe drumbandinstructeur. Deze kan per 1 augustus 2002 beginnen. Ons korps bestaat uit vijf gevorderde en vijf beginnende tamboers. Onze voorkeur gaat uit naar een jonge, pas afgestudeerde instructeur. Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij voorzitter Math Vonken, telefoon 046-4858525 of bij secretaris Ben Jennen, telefoon 046-4857996.

Draaksteken

Afgelopen jaar berichtten wij over de in ere herstelde traditie in Heel van het Draaksteken. Reeds in 1869 maakte de Maas en Roerbode melding van het Draaksteken in Heel en de grote rol die Schutterij St.-Sebastianus Heel speelde bij de uitvoering van dit volksspel. Grotere bekendheid geniet het zevenjarig Draaksteken in Beesel. De traditie van het Draaksteken in Beesel gaat terug tot vóór 1850. De uitvoering lag toen bij de schutterij. Nu is een aparte stichting belast met de uitvoering van het spektakel.

De invloed van de Draak in Beesel is overal terug te vinden. Zo draagt het gemeentezegel de afbeelding van de draak, heeft de Beeselse carnavalsvereniging 'De Drake' als lijflied 'Beeselse Draak', draagt een café de naam 'Drakebóch' en staat er in de kern van het dorp het Drakebeeld. Met een glimlach verwijst men in Beesel ook graag naar de uitdrukkingen waarin de draak voorkomt, zoals: De draak met iemand steken (iemand voor de gek houden) en Dat is een draak van een persoon (een onuitstaanbaar persoon). Het zevenjarig Draaksteken heeft ook de Beeselse middenstand geïnspireerd; zij bieden waren aan met zeer toepasselijke namen als: Drakeribben, Drakebrok-

ken, Drakevlaai, Drakebrood, Drakebollen, Drakewijn, broodje Drakevlees en voor de liefhebbers van scherp eten Drakekloten.

Swalmen kende reeds in de 18^e eeuw het Draaksteken.

Giel Geraedts (†) schreef hier een boek over. Doordat de Swalmense schutterijen aan het einde van de 19^e eeuw hun activiteiten staakten, verdween ook de traditie van het Draaksteken in deze gemeente.

De 15^e editie van het Draaksteken, waarin 530 mensen meespelen, zal plaatsvinden op 9, 10, 11, 16, 17 en 18 augustus a.s.

EGS

Op 23 en 24 augustus a.s. houdt de EGS haar najaarsvergadering in de landkommanderij Aldenbiesen.

Op 24 augustus organiseert de jeugdcommissie van de Europese Gemeenschap van historische Schutterijen en Schuttersgilden, in samenwerking met het EGS-Overlegorgaan België en de OLS-Federatie, in Aldenbiesen haar 1ste bijeenkomst voor jongeren in de EGS. Doel van deze bijeenkomst is om jongeren, afkomstig uit de diverse schuttersfederaties, samen te brengen en te laten berichten over de gebruiken, tradities etc. die binnen hun verenigingen plaatsvinden. Deelname aan deze bijeenkomst is gratis. Kosten voor maaltijden en consumpties zijn voor eigen rekening. Meer informatie over de EGS en haar activiteiten kunt U vinden op www.egs-schuetzen.com.

Programma 24 augustus:

11.00 uur Aankomst en begroeting van de deelnemers op de binnenplaats van Aldenbiesen.

11.30 uur H. Mis in de slotkerk van Aldenbiesen. De eucharistieviering geldt als officiële afsluiting van de najaarsvergadering van de EGS en van het Kapittel van de H. Sebastianus. Tevens vindt er een investituur plaats van personen voorgedragen voor de Orde van de H. Sebastianus in Europa. Een jongerenkoor uit Moskou zal de kerkdienst opluisteren.

13.00 uur Markt der mogelijkheden. Demonstraties vendelzwaaien, boogschieten, schieten met luchtdrukgeweren, kruisboogschieten, volksdans, muziek, informatiestands, etc.

De organisatie gaat er vanuit dat de deelnemers zelf het programma invullen door te demonstreren welke gebruiken etc er bestaan binnen hun verenigingen.

17.30 uur Sluiting door EGS-president Juan Graaf t'Kint de Roodenbeke.

Limburgse schutters kunnen zich tot 15 juli 2002 aanmelden bij Drs. Louis Litjens, Hillenstraat 10 in Helden.

In oktober/november zal het EGS-presidium bijeenkomen in Brussel. De bedoeling is om daar Europarlementariërs en leden van de EU-commissie te ontmoeten.

LDS-2002

Op 15 september a.s. organiseert schutterij St.-Laurentius Bocholt het 11^e LDS. De festiviteiten en wedstrijden vinden plaats op sportterrein 'De Damburg' in Bocholt. Tot nog toe hebben dames van 80 schutterijen ingeschreven voor de deelname.

Expositie St.-Antonius

Dit najaar wordt in de St.-Lambertuskerk te Horst een expositie gehouden van beelden, voorstellende St.-Antonius Abt, uit de regio.

Pronkstuk op deze expositie zal ongetwijfeld het gerestaureerde beeld zijn van St.-Antonius Abt (St.-Antonius met het varken).

Beeld van St.-Antonius Abt

St.-Antonius Abt was en is ook een veelkomende patroonheilige van veel schutterijen en schuttersgilden. Nog steeds trekt de jaarlijkse Köpkesmert in Ayen, georganiseerd door de plaatselijke schutterij, veel mensen.

Wij zullen U op de hoogte houden van deze, ook voor het Limburgse Schutterswezen, belangrijke tentoonstelling.

Correspondent

Harrie Caris heeft het correspondentenschap van de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht voor het Limburgs Schuttertijdschrift overgedragen aan de heer Tjeu Timmermans. Zijn volledige adres luidt: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840.

Web-redactie

Op korte termijn zal de website van de OLS-Federatie operationeel worden. Om de site actueel te houden is er een web-redactie in het leven geroepen. De redactie bestaat thans uit vier personen.

Mensen die bekend zijn met de beheerssoftware en hun steentje willen bijdragen namens hun schuttersbond, kunnen dit kenbaar maken bij Thimo Zegers (t.zegers@home.nl).

Kon. St.-Sebastianus Heerlerheide

De Kon. Schutterij St.-Sebastianus Heerlerheide heeft voor 't eerst in haar 153-jarig bestaan een vrouwelijke koning gekregen. Binnen een aantal jaren is de boeg volledig omgegooid.

Telde de Heerlerheidse schutterij een jaar of vijf à zes geleden nog geen enkel vrouwelijk lid, sinds enkele jaren maken marketentsters deel uit van de vereniging.

Dit jaar werd voor het eerst toegestaan dat de dames die lid zijn op de vogel schieten. Het fatale schot voor deze koningsvogel werd in 2002 gelost door Lineke Teeuwen-Kieftje. Buiten het feit dat zij de eerste vrouwelijke koning is op eigen titel, is bijzonder dat zij en haar man woonachtig zijn in het Brabantse Dommelen, tegenover de Dommelsche Bierbrouwerij.

Sinds 11 jaar is het echtpaar Teeuwen gedurende het schuttersseizoen op de camping in Limburg te vinden.

Vandaar dat zij vier jaar geleden de stap namen om zich beiden bij de Heerlerheidse schutterij aan te sluiten, hij als geweerdruager en zij als marketentster.

Tijdens de schuttersfeesten zijn zij toch al in het zuiden. Voor andere gelegenheden zoals het patroonsfeest van St.-Sebastianus in januari, komen zij uit Dommelen afgezaakt. Als dat geen verenigingsliefde is!

Luc Wolters.

Nieuwe uniformen

Met de slogan "Schutterij St.-Sebastianus, die laat je niet in hun hempje staan" is het uniformcomité in samenwerking met het erebestuur van het schuttersgezelschap erin geslaagd het benodigde geld voor de aanschaf van nieuwe uniformen bij elkaar te brengen. Met dit karwei is men de afgelopen twee jaar druk doende geweest. De keuze van de uniformen was niet moeilijk: het werden dezelfde als die waarin we Schimmert sinds decennia kennen en die de bekende kunstenaar Charles Eyck speciaal voor hen ontwierp. De schutters dragen een donkergroene pantalon en dito hoge sjako. De felrode jas steekt hier tegen af. Deze nieuwe uniformen werden op Hemelvaartsdag gepresenteerd, waarna receptie en de installatie van een nieuwe

generaal Math Raeven. Het hele weekend hield de schutterij overigens tentfeest met diverse optredens. Op de zondag speelde zich hier het bondsfeest van de schuttersbond Gerardus af.

De Schimmertse schutterij had een vaandelwacht samengesteld, die tijdens het spelen van het nationale en provinciale volkslied de vlaggen hees. Vervolgens liep St.-Sebastianus aan Schimmert zelf mee in de optocht van haar eigen bondsfeest om de nieuwe uniformen aan de bevolking te tonen.

Bielemannen- en Sappeurstreffen

Na de overwinning in 2001, heeft schutterij St.-Stephanus dit jaar de eer om het Bielemannen- en Sappeurstreffen te organiseren.

Dit treffen zal op zaterdag 28 september plaatshebben op het schuttersterrein van schutterij St.-Stephanus in Dieteren.

Schutterij St.-Stephanus is van plan om ook dit treffen tot een jaarlijks terugkerend verbroederingsfeest te maken.

Jeugdbielemannen en Jeugdsappeurs behoeven geen inschrijfgeld te betalen.

Opgave voor deelname kan nog tot 15 juli a.s. bij het secretariaat van schutterij St.-Stephanus, Koningsplein 15 te 6104 BK Koningsbosch.

De vaandelwacht van de Schimmertse schutterij in haar nieuwe uniformen, naar een oud ontwerp van Charles Eyck.

WIJ FELICITEREN

Koninklijke onderscheiding I

Mevrouw J.M. Ramakers-Wevers uit Schinveld is in november koninklijk onderscheiden voor haar werk binnen de katholieke arbeidervrouwenorganisatie. Bovendien is ze ook betrokken bij schutterij St. Gregorius de Grote Brunssum, waar haar echtgenoot majoor M.H. Ramakers tot twee maal toe koning werd.

Koninklijke onderscheidingen II

Ook dit jaar werden, bij gelegenheid van Koninginnedag, weer een aantal mensen onderscheiden die verdiensten hebben voor het Limburgse Schutterswezen. Dit jaar ontvingen de navolgende personen een koninklijke onderscheiding:

Sjaak Beurskens (74) is 30 jaar lid geweest van een schutterij; aanvankelijk bij St.-Anna Haelen en later bij St.-Agatha Haelen. Onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

H. Devue, secretaris-penningmeester van de aartsbroederschap Kon. Schutterij St.-Sebastianus Gronsveld. Onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

H. Devue

Als secretaris leest H. Devue vóór elk koningsvogelschieten het volledige reglement anno 1619 voor. Wanneer de doden herdacht worden, trekt de secretaris met de priester en de vaandeldrager over het kerkhof. Terwijl de secretaris met zijn sabel de graven van overleden schutters aanwijst, die gezegend worden met wijwater en vaandel.

Louis van Eeghem, lid van het erebestuur van schutterij St.-Gregorius de Grote Brunssum. Onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Lei Gabriël

Lei Gabriël is al 35 jaar bestuurslid en sinds 1988 voorzitter van schutterij St.-Laurentius Spaubeek. In de tijd van zijn voorzitterschap organiseerde de schutterij het perfect verlopen Zuid-Limburgs Federatiefeest op 4 augustus 1991. Dit schuttersfeest roept nog steeds prettige herinneringen op bij de Spaubeekse gemeenschap en de vele gasten.

J. Graus, woonachtig in Stevensweert, was in 1946 een van de mede-oprichters van schuttersgilde St.-Rochus Stevensweert. Vervulde daarna bestuursfuncties. Onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

J. Graus

Rinus Janssen, lid van St.-Leonardus Panningen. Onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Albert Kersten, beschermheer van St.-Hubertus Beringe. Onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

In de zaal van het Conservatorium te Maastricht viel dr. Alfons Kurris een hulding ten deel. Kurris was van 1981 tot 2000 pastoor van Eys en kreeg er gedurende die tijd ook de parochies Wahl- en Nijswiller bij. Bij zijn afscheid als parochieherder van Eys werd de geestelijk adviseur van de schutterij benoemd tot erelid. Vandaar dat schutterij St. Sebastianus au grand complet aanwezig was toen dr. Alfons Kurris, thans pastoor van de Onze Lieve Vrouwekerk te Maastricht onderscheiden werd als Officier in de orde van Oranje Nassau, vanwege verdiensten op velerlei vlak. Uiteraard als bevlogen priester, maar ook als docent kerkmuziek aan het Maastrichts Conservatorium, dirigent van het koor Schola te Maastricht en als bestuurslid van de diocesane Gregoriusvereniging. Na zijn priestertijding studeerde Kurris kerkmuziek te Rome en promoveerde hij op dit onderwerp. De kerkmuziek is zogezegd zijn vaste gezelschap op zijn priesterlijk pad.

Dr. Alfons Kurris, Officier in de Orde van Oranje Nassau, hier bij de bewieroking tijdens de uitvaart met schutterseer van keizer Juup Senden te Eys.

Foto Hans Hoffman, Valkenburg.

Math Raeven is bij gelegenheid van de nieuwe uniformering en het bondsschuttersfeest dat schutterij St.-Sebastianus Schimmert organiseerde, benoemd tot generaal. De schutterij hield vanwege haar nieuwe uniformen een receptie. Op Hemelvaartsdag werd Math benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Raeven is al vele jaren actief in de schutterij; hij begon in de drumband en trad in 1964 toe tot het bestuur. Hij verzorgde mede het instrumentarium en de uniformen, maakte kogels en overig schietgerei.

Math Raeven behaalde het koningschap in 1974 en 1989. Nadat hij jaren geleden in de officiersrangen was benoemd, volgde hij dit jaar Pierre Bemelmans als generaal op.

Math Raeven

Harrie Schobben, lid van het erebestuur van schutterij St.-Gregorius de Grote Brunssum. Onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Theo Schulpen is 30 jaar lid van St.-Stephanus Dieteren, thans in de rang van 1^e luitenant. Was reservecommandant, commandant en voorzitter. Was koning in 1974 en maakte deel uit van het zestal dat in 1984 het OLS in Maasmechelen won. Werd in 1989 opgenomen als schuttsbroeder in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. In 1999 werd hij bevorderd tot officier in deze orde. Nu onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Jo H.L. Severens uit Voerendaal is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij is jurylid bij de schuttersfeesten van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond en het OLS.

Frans Steffanie, woonachtig in Heel. Was van 1949-1980 bestuurslid en commandant van schutterij St.-Anna Merum. In diezelfde periode was hij lid van schutterij St.-Joris Wessem. Onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Arno Timmermans, lid van de Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden. Onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

P. Wassen, lid in de Orde van Oranje Nassau. Was in 1995 lid van het comité 375 jaar schutterij St.-Martinus Vlodrop.

Theo Schulpen

Frans Steffanie (midden)

St. George Simpelveld

De Simpelveldse schutterij is eeuwenoud, heeft echter haar actieve bestaan met een aantal rustperiodes afgewisseld. Zo werd de schutterij St. George thans 12½ jaar geleden opgericht en aan dit feit werd niet onopgemerkt voorbijgegaan. Voorzitter Wiel Dackus hield tijdens het patroonsfeest van de vereniging een lofrede over een zestal koperen jubilarissen, die in 1989 mede aan de basis stonden van de vereniging. Deze zes zijn achtereenvolgens: Jan Hartzheim, die penningmeester en schietmeester en zich thans toelegt op de realisatie van de nieuwe schietlokatie bij het sportpark. De luitenant Hartzheim werd bevorderd tot kapitein. Jan Janssens geraakte via de drumband tot de geweerdragers en werd guide. Nadien werd hij vaandeldrager. Als vaandrig werd hij thans bevorderd tot 2e luitenant. Ruud Knubben toonde al gauw belangstelling in het bestuur, waar hij functies vervulde als secretaris, penningmeester en thans als 2e secretaris notuleert hij. Hij klom reeds eerder op van geweerdrager naar 2e luitenant. Zijn vrouw Helma Knubben startte als geweerdrager en werd zelfs guide. Ook is zij enige tijd tambour-maitre geweest. Thans vervult zij de functie van foerier. Monica Ernes wisselde van de drumband naar een functie als marketentster en fungeerde tot twee jaar toe als koningin aan de hand van haar man Jos. Zij is altijd in voor een vrolijke noot. Echtgenoot Jos Ernes viel overal daar in waar hij nodig werd geacht: als geweerdrager, vaandrig, binnen het bestuur als secretaris, penningmeester. Tot twee maal toe behaalde hij het koningschap. Sinds vier jaar is hij commandant. Met dit zestal is de ingeslapen schutterij 12½ jaar geleden nieuw leven ingeblazen en met deze zes heeft St. George verder aan haar toekomst gewerkt.

De geridderde beschermheer Jo Jorissen, 1992 als koning van St. George Simpelveld. (midden)

Amper een week na de patroonsviering van de schutterij werd een schutterslid aangenaam verrast in de jaarlijkse lintjesregen. Dit was niemand minder dan de beschermheer Jo Jorissen, die behalve bij de schutterij vele verdiensten op maatschappelijk vlak heeft binnen de gemeenschap Simpelveld. Hij is eigenaar van een kartonnagefabriek. Van 1966 tot 1982 was Jo Jorissen president van de Carnavalsvereniging de Woeësj-Joepe Zumpelveld. Sinds 1982 is hij erepresident en bovendien is hij vele jaren voorzitter geweest. Ook is hij al vele jaren actief bij de vrijwillige brandweer Simpelveld, van 1967 tot 2001 als lid, sinds 1987 als plaatsvervangend bevelvoerder. In 1986 was hij mede-oprichter en sindsdien voorzitter van de Brandweervereniging. In 1999 is hij toegetreden tot het kerkbestuur van H. Remigius Simpelveld. Al in 1967 maakte hij zijn debuut bij de schutterij in het toenmalige jubileumcomité. Jo is sinds 1992 beschermheer van de schutterij. In datzelfde jaar was hij schutterskoning van St. George. Hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Luc Wolters

Koninklijke Onderscheidingen III

Tijdens de reünie van schutterij St.-Mathias & Cornelis Posterholt werden Sjra Derix en Mathieu van de Vorst geridderd.

Sjra Derix kreeg een koninklijke onderscheiding omdat hij het Limburgse Schutterswezen, in het bijzonder in Posterholt en de Roerstreek, sinds 1955 een warm hart heeft toegedragen in allerlei functies. Hij startte bij het Fluit- en Tamboerkorps Irene Posterholt, was 17 jaar voorzitter van schutterij St.-Matthias. Behaalde als lid van het schietzestel een 2^e en 3^e prijs op het OLS in 1986 en 1987. Sinds 1973 is hij lid en thans voorzitter van de Dekenale Schuttersbond. Sjra is lid van de gefuseerde schutterij St.-Mathias & Cornelius Posterholt en jurylid. In 1990 werd hij opgenomen in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Mathieu van de Vorst werd in 1952 lid van schutterij. Werd in 1977 bevorderd tot officier voor zijn grote inzet. Sinds 1986 is hij de beheerder van het schietterrein en het lokaal. Sinds 1988 is hij buksmeester. Mathieu heeft zich ingezet voor de opleiding van jonge en nieuwe schutters. Ook heeft hij een groot aandeel gehad in de fusie van de twee Posterholtse schutterijen.

Juryleden

Dit jaar herdenkt de heer Mr. Math Grootjans het feit dat hij 45 jaar jurylid is bij het OLS, het ZLF en bij verschillende schuttersbonden. Met deze lange staat van dienst als jurylid steekt Math zijn vader voorbij die ruim 43 jaar jurylid was. Math is koploper voor wat betreft het aantal jaren als jurylid. Op 12 mei werd Math Grootjans gehuldigd tijdens het bondsschuttersfeest van de Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade in Schimmert. Ook de OLS-Federatie zal aandacht schenken aan dit unieke jubileum tijdens het komende OLS.

Na ruim 40 jaar als jurylid te hebben gefungeerd voor het OLS en bij vele andere schuttersfeesten, stopt de heer Hendriks uit Venlo. Tijdens het komende OLS zal hij op passende wijze worden gehuldigd en zal hij tot ere-jurylid worden benoemd. Hendriks is het eerste OLS-jurylid die (als vertrekkend jurylid) het passe-partout zal ontvangen dat hem toegang geeft voor elk toekomstig OLS.

Sjra Derix

Mathieu van de Vorst

Mr. Math Grootjans

JUBILARISSEN

12½-jarig lidmaatschap

H.L.J.H. Joosten	St.-Jan Grubbenvorst
A.J.L. Voeten	St.-Jan Grubbenvorst

25-jarig lidmaatschap

J.G.M. Baetsen	St.-Petrus Kelpen-Oler
C.J.M. Barten	St.-Martinus Horn
J.H.M. Bemelmans	St.-Sebastiaan Schimmert
H.W.A.M. van Bilsen-Mackus	St.-Jan Baexem
J. Brück	St.-Salvius Limbricht
W.H.A.M. van Chruchten	St.-Urbanus Maasniel
A.M.H. van Cruchten	St.-Martinus Horn
G.A.J. Corsten	St.-Petrus Kelpen-Oler
G.J.G.M. Corten	H.H. Mon. en Gondulphus Berg en Terblijt
L.W.J. Cremers	St.-Joseph Buchten
W.M. Deteren	St.-Gertrudis Amstenrade
P.W. Dierx	St.-Joris Wesseem
J.H. Duyckers	St.-Sebastiaan Schimmert
M.P.H. v.d. Ende-Journinck	St.-Lambertus Neeritter
C.H.M. Hamans	St.-Martinus Horn
H.P. van Hegelsom	St.-Jan Grubbenvorst
M.M. Hendriks	St.-Martinus Horn
M.J.J. Hensen-Coersen	't Zandakker Gilde Venray
A.M.C. van Herten-Meulen	St.-Martinus Horn
J. Huyskens	St.-Margaretha Ittervoort
M.J.W.M. Janssen	St.-Barbara Tungelroy
Th. Janssen	St.-Martinus Horn
L.W.G. Journinck	St.-Petrus Kelpen-Oler
M.M.L. Journinck-Peeters	St.-Petrus Kelpen-Oler
H. van de Kerkhof	St.-Job Leuken
A.C. Knoops-Beenen	St.-Martinus Horn
B.A.J. v.d. Laarschot	St.-Lambertus Oirsbeek
P.J. Latten	St.-Gertrudis Amstenrade
J.M.J. Lebens	St.-Salvius Limbricht
J.M.P. Leunissen	St.-Sebastianus Neer
L.H. Liebrechts	St.-Joseph Buchten
P.E.P.H. Lindelauf	St.-Sebastianus Mechelen
G.E.J.F. Lindelauf	St.-Sebastianus Mechelen
E.H.J.M. Lindelauf	St.-Sebastianus Mechelen
J.W.M. Linssen-Mackus	St.-Jan Baexem
G.A.G. Meijers	St.-Gertrudis Amstenrade
H.J. Niemans	St.-Joseph Buchten

M.P.C. Noben-Schrijvers H.H. Mon. en Gondulphus
Berg en Terblijt

C.M. van Pol-Leunissen St.-Jan Baexem
H.H.E. Prickaerts H.H. Mon. en Gondulphus
Berg en Terblijt

A.W.M. Scheepers-Ottenheim St.-Jan Baexem
M.W.P. Schreurs St.-Martinus Horn
H.J. Seijben St.-Martinus Houthem-St.Gerlach
E.G.M. Sillekens-Verkoelen St.-Jan Baexem
H.J.J. Spee St.-Joseph Buchten
H.A.H. Steins St.-Lambertus Oirsbeek
J.A.G. Stollman St.-Lambertus Oirsbeek
P.J.G. Thijssen St.-Gertrudis Amstenrade
P.J.L. Vergoossen Wilhelmina Hingen-Echt
J.G.G. Verheijen St.-Willibrordus Obbicht
F.L.J.M. Voestermans St.-Urbanus Maasniel
J.A.H. Vranken St.-Petrus Kelpen-Oler
H.J.M. Winteraeken St.-Joseph Buchten

40-jarig lidmaatschap

M.G.M. Boijens St.-Gertrudis Amstenrade
J.A.J. Brangers St.-Job Leuken-Weert
J.W. Broens St.-Joseph Buchten
J.W.M. v.d. Buijs St.-Gertrudis Amstenrade
L.G. Cremers St.-Joseph Buchten
J. Cuypers St.-Margaretha Ittervoort
S.J.M. Graef St.-Martinus Horn
M.M.J. Hendriks St.-Martinus Horn
P. Hompes St.-Job Leuken
Mathieu Huyskens St.-Margaretha Ittervoort
G.W.A. Janssen St.-Joseph Buchten
C.M.G. Jeurninck St.-Petrus Kelpen-Oler
P.W.J. Kitzen St.-Willibrordus Obbicht
Jo van Knippenberg St.-Gregorius de Grote Brunssum
M.G. Kurvers St.-Willibrordus Obbicht
H.J.A. Kusters St.-Lambertus Oirsbeek
Henk Kuypers St.-Margaretha Ittervoort
Jac Kuypers St.-Margaretha Ittervoort
Jan Kuypers St.-Margaretha Ittervoort
J.W.F. Meisen St.-Joseph Buchten
L.M.Th. Naus St.-Petrus Kelpen-Oler
M.J.A. Roberts St.-Gertrudis Amstenrade
G. Roodbeen Akkermansgilde Venlo
H. Roodbeen Akkermansgilde Venlo
J.A.M. Simons St.-Urbanus Belfeld
H.A.E. Sintzen St.-Sebastianus Eys
J.J. van Sloun St.-Joseph Buchten
W. Smeets St.-Mathias & Cornelius Posterholt
A.M.L. Stiphout 't Zandakker-Gilde Venray
Ad van der Vleuten St.-Jan Grubbenvorst
Ch.H. Zeelen St.-Joseph Buchten
W.H. Zeelen St.-Joseph Buchten

50-jarig lidmaatschap

S.J.M. Beugels St.-Lambertus Oirsbeek
J.A.M. Cox St.-Joseph Buchten
W.J.A. Cox St.-Joseph Buchten
A.J.M. Deneer St.-Joris Wesseem
C.H.P.M. Füsers St.-Urbanus Maasniel
W.M.P.A. Gijsberts St.-Mathias & Cornelius Posterholt
J.Th. Heijnen St.-Joseph Buchten
H. v.d. Kerkhof St.-Job Leuken-Weert
A.G.M. Meijers St.-Gertrudis Amstenrade
W. Michon St.-Mathias & Cornelius Posterholt
J.A. Quaedackers St.-Gertrudis Amstenrade
J.A. Roberts St.-Gertrudis Amstenrade
M.G.P.H. v.d. Vorst St.-Mathias & Cornelius Posterholt
H.A.M. Voncken St.-Gertrudis Amstenrade

EGS

Mart van Rijt (64) van schutterij St.-Agatha Haelen is op 28 april onderscheiden met de gouden speld van de Europese Gemeenschap van historische Schutterijen. Mart ontving de onderscheiding omdat hij 55 jaar actief is bij de schutterij (van 1945-1964 bij de Busen-Schutten Neer en sinds 1964 bij schutterij St.-Agatha Haelen).

Mart van Rijt met echtgenote

Was koning in 1971, 1975, 1986, 1987 en 1989. In 1985 en 1987 werd Mart persoonlijk kampioen van de MLSB. In de periodes van 1974 tot 1987 en 1993 tot 1997 was Mart bestuurslid en van 1977 tot 1987 bovendien voorzitter van St.-Agatha Haelen. In 1987 trad hij toe tot de drumband en speelt de pauken.

Schutterij Eys: 40 jaar damessteuncomité

Het damessteuncomité is al veertig jaar in de weer voor schutterij St.-Sebastianus Eys. Het hoeft geen betoog dat dit bestaat uit trouwe supporters van de schutterij. Het comité werd opgericht in 1962 en is sinds die tijd niet meer weg te denken. Een vijftal dames van schutters zorgde destijds voor de oprichting. Dit vijftal bestond uit de dames L. Eykenboom-Schouteten, L. Franken-Sintzen, M. Packbeers-Hamelers, J. van Loo-Senden en niet te vergeten keizerin L. Senden-Jahach. Zij verzorgden het natje en droogje voor gasten en schutters tijdens het koningsvogelschieten, tijdens bondsfeesten en bij tal van andere gelegenheden. Er werd papier verzameld voor de kas van het comité en allerlei andere mogelijkheden aangegrepen om de schutterij financieel te kunnen ondersteunen. Want bij grote uitgaven stond het damessteuncomité de schutterij altijd terzijde, of het nou ging om de aanschaf van nieuwe uniformen, instrumenten of een nieuw vaandel, de dames droegen hun steentje bij. Er hebben zich in de loop der jaren diverse dames bij het comité aangesloten, die er thans nog deel van uitmaken, te weten: voorzitter M. Berger-Franken, penningmeesteres H. Lahaye-Boon, G. van Loo-Andriolo, L. Meessen-van Loo, S. Simons-Lenoir, T. Sintzen-Bonnema. Een tweetal steunpilaren maakt sinds de oprichting deel uit van het damessteuncomité en dat zijn mev. L. Franken-Sintzen en mev. L. Eykenboom-Schouteten. Gedurende 33 jaar hebben zij respectievelijk het voorzitterschap en het penningmeesterschap bekleed, totdat deze functies in 1995 werden overgedragen. Sinds 40 jaar zijn zij in de weer geweest. Als dank hiervoor kreeg het damessteuncomité op vrijdag 7 juni een receptie aangeboden.

Damescomité St.-Sebastianus Eys

Naast het damessteuncomité werd tevens een aantal jubilarissen van St.-Sebastianus Eys in het zonnetje gezet tijdens de receptie, te weten:

25 jaar lid: Hub Engelen, Jo Lahaye, Tom Lahaye, Leo Vanhommerig.

40 jaar lid: Jef van Loo, Jo Mullenders, Hub Sintzen,

40 jaar schutter: Sjang Sleypen

40 jaar generaal: Johan Eykenboom

50 jaar lid: Piet Franken.

Jacob van Gelderen 25 jaar keizer

Na een rondgang en een H. Mis in Spekholzerheide, vond op 8 juni in het schutterslokaal van St.-Sebastianus Spekholzerheide een druk bezochte receptie plaats bij gelegenheid van het 25-jarig keizerschap van Jacob van Gelderen.

Jacob van Gelderen werd in 1946 lid van schutterij St.-Sebastianus Spekholzerheide. Zijn lidmaatschap dankt Jacob aan zijn schoonvader Pierre Degens. Na twee jaar als soldaat meegelopen te hebben, werd Jacob bevorderd tot guide. In 1956 wist Jacob zich tot koning te schieten. Voor zijn vele verdiensten voor zijn schutterij, werd Jacob in 1956 bevorderd tot officier. Ook toen er tegenslagen waren en zich donkere wolken samenpakten boven zijn schutterij, bleef Jacob schutterij St.-Sebastianus Spekholzerheide trouw. In de daarop volgende jaren schoot Jacob zich voor een tweede maal tot koning. In 1972 braken "gouden" jaren aan, want in de daaropvolgende vijf jaren schoot Jacob zich maar liefst drie keer tot koning. Hetgeen hem, volgens de statuten van schutterij St.-Sebastianus Spekholzerheide, de keizerstitel opleverde. Samen met echtgenote Annie, vormt Jacob sindsdien het eerste keizerspaar van de in 1881 opgerichte schutterij.

Wanneer we de statiefoto van het keizerspaar aanschouwen, zal het U niet verwonderen dat Jacob en Annie sindsdien veelvuldig een eerste prijs behaalden tijdens schuttersfeesten.

In 1976 werd Jacob penningmeester van de schutterij uit "Spekhei". Vanaf dat moment gaat de schutterij er financieel en materieel met sprongen op vooruit. Bestuur en leden van schutterij St.-Sebastianus hadden en hebben een groot vertrouwen in Jacob; bij elke bestuursverkiezing werd hij herkozen. Met enkele leden, een speciale commissie én door de hulp en inzet van Jacob, slaagde de schutterij er in om een nieuwe schietaccommodatie te verwerven. Dankzij eveneens de geweldige medewerking van de Gemeente Kerkrade beschikt schutterij St.-Sebastianus Spekholzerheide thans over een prachtig schietterrein.

Bij zijn 40-jarig lidmaatschap in 1986, ontving Jacob van Gelderen de zilveren medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. In datzelfde jaar werd hij onderscheiden met de gouden medaille van de OLS-Federatie. In 1997 werd Jacob opgenomen als schutbroeder in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Als hoogtepunten uit het rijke schuttersleven van Jacob van Gelderen noemt hij het behalen van de koningstitels, het behalen van de keizerstitel in 1977, de vieringen in het kader van het 100-jarig bestaan van schutterij St.-Sebastianus Spekholzerheide in 1981 en het behalen van het bondskampioenschap in 1987 van de Schuttersbond Berg en Dal.

Een volgende mijlpaal waar Jacob en de gehele schutterij naar uitkijken zal het 60-jarig lidmaatschap zijn van Jacob in 2006!

Keizerspaar Jacob en Annie van Gelderen-Degens.

Keizer

In september 2001 schoot Henk van Drees (50) uit Echt, lid van schutterij St.-Nicolaas Susteren, voor de derde achtereenvolgende jaar de vogel af. Op 9 maart j.l. kreeg Henk de eretekens omgehangen. Henk was eerder lid van St.-Joseph Koningsbosch en alweer 12 jaar lid van St.-Nicolaas Susteren.

Schutterskoningen en schuttersparen

Fons Bastings, St.-Sebastianus Mheer
Brenda Bidlot, jeugdkoning St.-Joris Wesseem
Frans Bisscheroux, burgerkoning

St.-Sebastianus Margraten
Jeroen Bongers, St.-Sebastianus Neer
Ben van den Burg, Oude Nobele Valkenburg
Rob Buschman, St.-Joris Wesseem (104e sch)
John Cox, St.-Andreas Melick (109 sch)
Gerard Cuypers en Angèle Collaris,
St.-Laurentius Spaubeek (150 sch)

John en Mariëlle Doensen, St.-Oda Boshoven (98e sch)
 Harry en Adri van Dorrestein, 't Zandakker Gilde
 St.-Jan Venray

Chrit Geerlings, burgerkoning St.-Michaël Ool
 Ben Grooten, St.-Sebastianus Eys
 René Joosten en Judith van Bilzen, St.-Martinus Horn
 Tim Knubben, jeugdkoning St.-Sebastianus Neer
 Martin Korten St.-Catharina 1480 Weert (11 sch)
 Jo Lennerts, St.-Eligius Juliana Schinveld
 Thijs Linders, Jeugdkoning St.-Jan Baexem
 Martin en Peggy Meertens-Drissen,
 Jonge Nobele Valkenburg

Ron Moonen, tambour St.-Brigida Noorbeek
 Thijs Nass, St.-Hubertus Tegelen
 Daan en Corrie Neutgens, St.-Joseph Buchten
 Harry Notté, dorpskoning 2002 Horn
 Daniël Peters, jeugdkoning St.-Agatha Haelen
 Yvonne Peters, dameskoning St.-Sebastianus Neer
 Antoinette Poulissen, marketentster St.-Michaël Ool
 Sef de Renet, reserve-commandant
 St.-Margaretha Ittervoort

Riet Reitmeijer, St.-Agatha Haelen (2e x)
 Jo Romanesco, St.-Hubertus Beringe
 Annet Scheepers, dameskoning St.-Jan Baexem
 Michael en Saskia Schobben, St.-Gregorius de Grote
 Brunssum (2e achtereenvolgende keer)
 Hans Schurgers, Burgerkoning Valkenburg
 Wiel Smeets, St.-Sebastianus Margraten
 On en Huub Stoop, St.-Sebastianus Heel.
 Lineke Teeuwen-Kiette, Kon. St.-Sebastianus
 Heerlerheide

Luuk Verhaeg, Jeugdkoning Bussen-Schutten
 Ruud Verhaegen, St.-Jan Baexem (71 sch)
 Justin Veugelers, jeugdkoning St.-Oda Boshoven
 Constant de Waal, gilde van sympatisanten
 St.-Michaël Ool

Maurice Warries, Bussen-Schutten Neer

Commandantencursus Nieuwe Exerctie

Op zaterdag 6 april werd in Montfort de Commandantencursus Nieuwe Exerctie afgesloten.
 Geslaagd als Commandant/Instructeur:

J.A.J. Brangers	St.-Job Leuken
P.J. Kruijtzter	St.-Mathias & Cornelius Posterholt
J.A. Nies	St.-Severinus Grathem
J.A.G. Verheiden	St.-Severinus Grathem

Een certificaat ontvingen:

J.A.J. v.d. Borgh	St.-Michaël Maasbracht-Beek
W.G. v.d. Hoogen	Ons Genoegen Siebengewald
R.J.G. van Horne	St.-Agatha Haelen
W.A. Jans	Ons Genoegen Siebengewald
J.J.H. Lamerigts	St.-Margaretha Ittervoort
A.C.J. van Ophoven	St.-Sebastianus Herkenbosch
J.G. de Renet	St.-Margaretha Ittervoort
R.J.M. Soulier	St.-Job Leuken
R.H.M. Timmermans	St.-Hieronymus Weert
P. de Voigt	St.-Hubertus Beringe
J.P. Weyers	St.-Brigida Noorbeek

Commandantencursus Oude Exerctie

Op zaterdag 13 april vond in Brunssum de afsluiting plaats van de Commandantencursus Oude Exerctie.
 Geslaagd als Instructeur:

W.J.M. Crutzen	St.-Maternus Wijlre
----------------	---------------------

Geslaagd als Commandant:

H.W.E.M. Grispen	St.-Sebastianus Mechelen
R.J.M. Weerts	St.-Maternus Wijlre

Geslaagd als aspirant commandant:

L.M.H. Boumans	Kon. St.-Sebastianus Voerendaal
J.H. De Lamboij	St.-Joseph Vijlen
A.J.S. Hanssen	St.-Gregorius de Grote Brunssum
H.A.L. Ramaekers	St.-Catharina Stramproy
J.P.M. Simon	St.-Maternus Wijlre
H.M.G. Smink	St.-Gertrudis Amstenrade

Een certificaat ontvingen:

M.H.G. Fischer	St.-Sebastianus Spekholzerheide
F.J.G. Kampkes	St.-Gertrudis Amstenrade
P.M.J. Kamps	St.-Sebastianus Puth
H.J.G. Leunissen	St.-Gertrudis Amstenrade
A. Peters	St.-Sebastianus Spekholzerheide
P.J. Rademacher	St.-Sebastianus Spekholzerheide
H. Schiprowski	St.-Joseph Waubach
J.C. Sijstermans	St.-Sebastianus Spekholzerheide

Persoonlijk Kampioenschap

Op zaterdag 27 april startte bij schutterij St.-Sebastianus Puth de schietwedstrijden om het Persoonlijk Kampioenschap van de OLS-Federatie.

In totaal 405 schutters startten bij slecht weer aan de wedstrijden.

Op zondag 28 april moesten de wedstrijden zelfs stop gelegd worden i.v.m. de sterke wind en de mogelijke onveilige situatie die daardoor zou kunnen ontstaan. Aan het begin van de derde schietdag (4 mei) waren er nog 29 schutters in de strijd die ieder 90 schoten hadden gedaan.

Persoonlijk Kampioen van de OLS-Federatie werd Vital Weetjens (St.-Lambertus Molenbeersel).

Het echtpaar Teeuwen. De echtgenoot draagt het koningszilver, terwijl Lineke zelf de vogel afschoot en haar naam ook op de zilveren plaat vermeld is als koningin, de eerste van Heerlerheide.

Commandantencursus Nieuwe Exerctie 2002

Commandantencursus Oude Exerctie 2002

WIJ GEDENKEN

Pastoor Debets ofm. conv., oud-koning 1991 van St. Georgius en Sebastianus Beesel (zie L.S. 13, p. 38-39). Geboren te Schinnen 1922, priester gewijd 1951 en ingetreden bij de Minderbroeders Conventuelen. Kapelaan te Treebeek 1965, pastoor te Wahl- en Nijswiller 1976 en pastoor te Beesel 1984. Sinds 1994 met emeritaat. Overleden najaar 2001.

Jef Dassen, lid van de Jonge en Oude Nobelen Valkenburg. Overleden op 21 oktober in de leeftijd van 45 jaar.

IN MEMORIAM DR. THEO REINTGES

In Keulen overleed de priester-historicus dr. Theo Reintges op 90-jarige leeftijd, die gepromoveerd was op een studie over het schutterswezen. In 1963 werd zijn dissertatie gepubliceerd, waarop hij aan de universiteit van Bonn aan de Filosofische faculteit gepromoveerd was. De titel hiervan luidde als volgt: "Ursprung und Wesen der spätmittelalterlichen Schützengilden" en is met zijn 384 pagina's kleine druk met een veelheid aan noten een standaardwerk gebleken, dat bij elke studie naar het ontstaan van de schuttersgilden van pas komt. Voor het tijdperk van de Middeleeuwen kwam Reintges tot de conclusie dat de schutterijen een vrijwillige vereniging zijn vanuit de burgers van een stad tot stand gekomen, die zich lieten erkennen door het lokale bestuur en zich op schietoefeningen toeleegde, omwille van de vaardigheid in de omgang met wapens. Reintges beoogde niet alleen een stap te zetten in het historisch onderzoek, maar hoopte tevens een basis aan te reiken, waarop schutterstradities gebaseerd konden worden. Aan de Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften heeft hij de rechten op zijn werk en enkele wenken voor een herdruk van zijn proefschrift overgedragen.

dr. Theo Reintges

Na zijn promotie was Reintges een gekend onderzoeker van de schuttersgeschiedenis en raakte hij als vanzelf betrokken bij de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden.

In 1955 was er een aanzet tot de statuten gemaakt, het vond echter geen vertaling naar de schutters toe. In 1963 startten de schuttersfeesten in de Drielandenhoek, die echter tot deze regio beperkt bleven. Begin jaren '70 was Reintges mede-initiatiefnemer om de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden (EGS) leven in te blazen. Dit kostte nogal wat moeite en overtuigingskracht, maar slaagde na veel mitsen en maren met het eerste Europees koningsschietsen in Aken 1975. Reintges was indertijd vice-voorzitter van de EGS en werd later benoemd in de Raad van Eer. Reintges, die in 1911 geboren was, werd in 1936 tot priester gewijd, was op diverse plaatsen kapelaan, doceerde sinds 1962 religie achtereenvolgens te Düsseldorf, Keulen en Bensberg. Hiernaast bleef hij actief binnen het dekenaat Keulen-Nippes. Hij overleed op 90-jarige leeftijd op 28 januari 2002 in Keulen.

Luc Wolters

Geert Derichs, was jarenlang jurylid van de Schuttersbond Juliana, het OLS en het LDS. Overleden op 1 februari op 63-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM GEERT DERICHS

Geert was een veelzijdig mens. Na zijn vervroegde uittreding als beroepsmilitair, stond hij altijd klaar voor alle hand- en spandiensten voor groot en klein en voor de vele verenigingen waarvan hij bestuurslid was of zo maar mee verbonden.

Het medeleven van het bondsbestuur gaan uit naar de familie. Geert zal in onze gedachten blijven voortleven als een jurylid die zijn taak met veel plezier vervulde.

Geert rust zacht en geniet van je welverdiende rust.

Mai Quaedvlieg, lid van St. Johannes en Clemens Merkelbeek. Overleden op 44-jarige leeftijd op 16 februari 2002. Hij is begraven met schutterseer op 21 februari daaropvolgend.

Herman Zondag, muzikant bij St.-Lucia Horst. Overleden op 72-jarige leeftijd.

Wiel Boss, 35 jaar voorzitter van St.-Martinus Vaesrade, 60 jaar geweerdruager. Drager van de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus en de gouden OLS-speld. Overleden op 25 februari in de leeftijd van 77 jaar. Begraven met schutterseer.

Mich Hamers, 56 jaar lid van 't Heilig Kruis Grevenbicht. Overleden op 4 maart in de leeftijd van 88 jaar.

AUWSTE SJÖT "HEILIG KRUIS" OVERLEDEN.

Zaterdag 9 maart werd Mich (Hamers) van Willem van Trees uit de Steeg met schutterseer door de gehele schutterij Broederschap van het "Heilig Kruis" Grevenbicht, afgevaardigden van diverse schutterijen en de Bond Eendracht Born-Echt e.o. ten grave gedragen. Mich wilde zo graag het Zuid-Limburgs Federatiefeest op 21 juli a.s. nog meemaken. Maar zelf gaf hij al aan: "Jóngke ich red 't neet, ich bén op".

Mich Hamers heeft zijn leven lang hard gewerkt, ook na zijn pensionering in 1965 bij de Staatsmijn Maurits. Hij leefde zoals hij dat wilde, daardoor was hij niet de gemakkelijkste om mee om te gaan, hetgeen hem dan ook niet altijd vreugde in zijn leven heeft gebracht. Mich Hamers was echter een groot verenigingsmens. Bij de Sjötte zette hij zich voor de volle 100% in voor de leden en voor alle zaken waarmee hij de vereniging kon dienen. Zo was een van zijn hoofdtaken het ophalen van oud ijzer voor onze schutterij. Elke woensdag verrichtte hij deze taak met fiets en kar. Geen stukje ijzer was voor hem veilig; immers elke kilo betekende toch weer geld voor zijn vereniging.

Mich Hamers in gebed onder de sjöttestang.

Bij het vogelschieten was Mich altijd aanwezig. Hij vond dat hij moest komen, want als auwste sjöt kon hij het niet maken om weg te blijven. Zijn taak was het immers om voor te bidden onder de sjöttestang om zo ongelukken te voorkomen tijdens het vogelschieten.

Met het stijgen der jaren gingen zijn gezondheid en zijn krachten achteruit. Hij moest naar een verzorgingstehuis. Ofschoon hij besefte dat het leven eindig is, heeft Mich sterk gevochten om nog een poosje onder ons te kunnen blijven. Uiteindelijk is hij dan toch vredig ingeslapen.

Michel Hamers was sinds 1946 lid van onze schutterij, is secretaris geweest en schoot drie keer de vogel af. Ook is hij een aantal jaren onze buksmeester geweest. Hij werd onderscheiden met de zilveren, gouden en gouden medaille met kroontje van de OLS-Federatie. Ook kreeg Mich het kruis van verdiensten van onze schutterij. Voor zijn vele verdiensten voor onze schutterij en de visclub "HSV de Verenigde Vrienden" werd hij onderscheiden met een koninklijke medaille in zilver.

Mich bedankt voor alles wat je hebt betekend voor 'Beegs' auwste sjötterij en al de verenigingen waar je zo trots op was; rust in vrede.

Jean Arntz, Schutterij Broederschap van het Heilig Kruis Grevenbicht.

Tjeu Verkoulen, lid van St.-Sebastianus Heel. Overleden op 5 maart op 71-jarige leeftijd. De schutterij heeft Tjeu met gepaste schutterseer ten grave gedragen op 9 maart. Dat hij moge rusten in vrede.

Gerda Lenssen-Dircks, 26 jaar lid van schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray. Overleden op 7 maart in de leeftijd van 59 jaar.

IN MEMORIAM GERDA LENSSEN-DIRCKS

Samen met haar echtgenoot Martien Lenssen was Gerda één van de krachten bij de heroprlichting van de Venrayse schutterij. Dankzij Gerda werden ook haar kinderen lid van de schutterij. Gerda verrichtte allerlei werkzaamheden tijdens schietfeesten van haar schutterij. Vol trots vervulde Gerda de functie van koningin, nadat haar man zich in 1988 tot koning had geschoten. Gerda had altijd een luisterend oor voor iedereen en een geruststellend woordje waren haar kenmerken. Ook toen haar gezondheid achteruitging, ging het volgens haar eigen zeggen goed. Haar gezondheid stond het niet meer toe om alle schuttersactiviteiten te bezoeken.

Gerda zal altijd in onze herinnering blijven als een vrouw die grote verdiensten heeft gehad voor onze schutterij.

Jo Wolters, dirigent en instructeur van St. Willibrordus Meijel en 34 jaar instructeur drumband van St.-Barbara Leveroy. Overleden op 7 maart in de leeftijd van 52 jaar.

Joep Bemelen, keizer van kruisboogschutterij St. Sebastianus Bleijerheide-Kerkrade. Joep werd in 1951 pijlenjongen en in 1952 lid. Vele jaren was hij vaandeldrager. Sinds 1971 was hij voorzitter en onder zijn leiding werd in 1989 het 125-jarig jubileum gevierd en werd gestart met de bouw van een nieuw clubhuis. In 1992 vierde hij zijn 40-jarig lidmaatschap en werd onderscheiden met de eremedaille in zilver in de Orde van Oranje Nassau. In 2000 wist Joep Bemelen John Werry als keizer te ontronen en werd hij de derde keizer van St. Sebastianus Bleijerheide. Hij overleed op 9 maart 2002, in het jaar dat hij 50 jaar lid was.

Mia Boss-Debije, lid en medeoprichtster damescomité St.-Martinus Vaesrade. Overleden op 10 maart (12 dagen na haar echtgenoot Wiel Boss) in de leeftijd van 76 jaar. Met schutterseer begraven.

IN MEMORIAM WIEL BOSS EN MIA BOSS-DEBIJE

De Vaesraadse schutterij werd in het tijdsbestek van korter dan twee weken getroffen door het overlijden van een zeer verdienstelijk echtpaar Wiel Boss en Mia Boss-Debije. Beiden waren dagelijks in de weer voor hun schutterij. De familie Boss staat in Vaesrade garant voor jarenlange schutterstrouw. De Boss'en werden met drie broers lid van schutterij St. Martinus. Dit feit ligt al jarenlang terug. Wiel Boss is maar liefst 60 jaar geweerdruager geweest, lid sinds 1942. Ondanks zijn aanzienlijke aantal actieve jaren en zijn bestuursverdiensten hield hij de boot af om toe te treden tot het officierskorps. Het tekent zijn eenvoud. Wiel was namelijk vele jaren het gezicht van de vereniging, gedurende zijn 35 jarig voorzitterschap van de schutterij.

Wiel Boss en Mia Boss-Debije

Van 1963 af had hij de voorzittershamer in handen. In beide hoedanigheden van geweerdruager en voorzitter gaf hij zich met volle overgave en maakte hij zich tot een nagenoeg onmisbaar schutterslid. Dat Wiel veel voor de vereniging over had bleek wel uit het feit dat hij wekelijks 26 jaar lang naar Brunssum trok om er oud papier op te halen voor de clubkas. In 1945 en 1951 behaalde hij het koningschap. Wiel Boss werkte meer dan 30 jaar ondergronds bij de Staatsmijn Emma. In 1974, toen hij ermee moest stoppen was hij nog de laatste mijnwerker van Vaesrade. Hij is onderscheiden met de gouden OLS-medaille. In 1985 kreeg hij bij gelegenheid van koninginnedag een koninklijke onderscheiding in zilver. In 1993 werd hij vervolgens opgenomen in de broederschap van de Rode Leeuw. Zijn vrouw Mia Boss-Debije was eveneens al jarenlang in de weer voor de schutterij. Zij had het damessteuncomité van de schutterij mede opgericht en was hierin nog steeds actief. Wiel Boss overleed op 77-jarige leeftijd op 25 februari 2002. De begrafenis met schutterseer volgde op 2 maart i.l. Mevrouw Boss overleed amper twee weken later op 10 maart.

Luc Wolters

Jan Palmen, lid en oud-tambour-maître van St.-Lambertus Broeksittard. Drager van de zilveren OLS-medaille en de zilveren speld van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. Overleden op 43-jarige leeftijd, 21 maart 2002 te Sittard.

Jan Bukkems, 57 jaar lid van St.-Job Leuken-Weert. Stond aan de wieg van de oprichting van het Fluit- en Tamboerkorps St.-Job. Overleden op 27 maart in de leeftijd van 75 jaar.

IN MEMORIAM JAN BUKKEMS

Op woensdag 27 maart 2002 is Jan Bukkems plotseling overleden. Jan was de peetvader van ons fluit- en tamboerkorps. Hij stond in 1946 aan de wieg bij de oprichting van 'zijn' fluitkorps. Naast een fervent schutter en bestuurslid (25 jaar secretaris) was Jan een fanatiek slagwerker, hetgeen hij tot in jaren overdroeg aan de nieuwkomers. Ook de laatste jaren, toen hij niet goed meer ter been was droeg hij schutterij St.-Job hoog in het vaandel. Altijd was hij van de partij, of het nu het OLS was of tijdens optredens, Jan was er. Zijn motivatie en enthousiasme is voor velen een voorbeeld. Jan was vooral trots op 'zijn' club en dat liet hij overal bij elke gelegenheid merken. Als er dan soms eens wat trubbels waren, zei hij altijd: 'ze komen er nog wel achter waarom ze elkaar nodig hebben'.

Herinneringen over het verleden van St. Job deelde hij graag met ons. Jan schuwde moderne ideeën niet. Of het nu ging over de schutterij, vendelen, fluitkorps of bestuur, Jan stond open voor veranderingen en gaf de jeugd en nieuwkomers de ruimte om hun ideeën te verwezenlijken. We mogen gerust stellen dat veel van wat we nu als traditie koesteren, maar ook moderne ontwikkelingen binnen de vereniging, mede door zijn inzet tot stand zijn gekomen.

Jan werd 75 jaar. Als je die twee cijfers omkeert krijg je het getal 57. Precies het aantal jaren dat hij lid was van onze vereniging. Over drie jaar zou Jan 60 jaar lid zijn geweest. Het zou voor ons een bijzondere eer zijn geweest als we dat met hem hadden kunnen vieren, iets waar hij zelf ook naar uitkeek. We zullen Jan niet vergeten; hij zal een plaats krijgen als één van de ka-

rakteristieke personen in de historie van schutterij St.-Job. Op dinsdag 2 april is hij na een stijlvolle uitvaartdienst, door zijn familie, bekenden en de leden van St.-Job naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Het bestuur en leden van schutterij St.-Job wenst de familie Bukkems en Mientje heel veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies. Wij, vanuit schutterij St.-Job, willen jullie daar graag bij steunen. We hopen dat jullie kracht kunnen putten uit het vele goeds wat Jan voor ons heeft achtergelaten. Hij ruste in vrede.

Bestuur en leden Schutterij St.-Job Leuken-Weert.

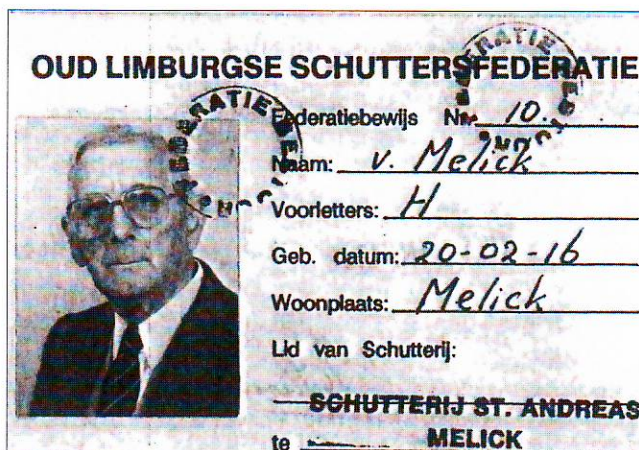
Harrie Lomme, ongeuniformeerd lid van Broederschap van het Heilig Kruis Grevenbicht. Lid sinds 1990. Overleden op 14 april op de leeftijd van 69 jaar.

Zef Hoofwijk, lid vanaf 1972, was enkele jaren geuniformeerd lid en koning in 1974 van Broederschap van het Heilig Kruis. Ontving in 1998 de zilveren medaille voor zijn 25-jarig lidmaatschap. Overleden op 17 april in de leeftijd van 79 jaar.

Har van Melick Sr, 64 jaar lid en erelid van St.-Andreas Melick. Overleden op 17 april in de leeftijd van 86 jaar.

IN MEMORIAM HAR VAN MELICK

Op 17 april kwam onverwachts het bericht van het overlijden van Harrie van Melick sr. Har was ere-lid van onze "Sjötterie". In het dorp stond Harrie beter bekend als de "milkboer". In zijn vrije tijd besteedde hij veel tijd aan de schutterij, zijn tuin en zijn bijen.

Harrie was 64 jaar lid van schutterij St.-Andreas Melick; veel jaren daarvan was hij ook actief als bestuurslid. Op zaterdag, zondag en tijdens de schietoefeningen was Harrie altijd aanwezig om te kaarten met de andere leden.

We gedenken Harrie als een zeer trouw en altijd paraat staand lid van onze schutterij.

Op 20 april heeft de schutterij Harrie met schutterseer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Moge hij rusten in vrede.

Sjang Zeegers, oud-secretaris en erebestuurslid van St.-Urbanus Montfort. Overleden op 9 mei één week voor zijn 77e verjaardag.

Wapenmakerij HENDRIX

jacht- en schietsport

Zandterweg 6, 5973 RC Lottum
Tel. 077 - 366 24 29 – Fax 077 - 366 34 00
E-mail: info@wapenmakerij.nl
Website: www.wapenmakerij.nl

NIEUW!!! WAPENKASTEN

voor het veilig opbergen van uw schutterijbuksen

Uit voorraad leverbaar SCHUTTERIJBUKSEN fabrikaat MICHEL HENDRIX

Tevens verkrijgbaar: Kruit o.a. muiden TP 103, VECTAN BA10
Slaghoedjes o.a. Fiocchi, Hirtenberg, Rio en Cheddite; Hulzen Caliber 12.

Eén apparaat voor alle handelingen, voor het herladen van uw munitie.

Verder alle benodigdheden voor het herladen en onderhouden van uw buksen.

Ook voor reparatie, aanpassing of een grote controlebeurt van uw buksen bent u bij ons aan het juiste adres.

Voor meer advies kunt u altijd contact met ons opnemen. Tot ziens in Lottum.

OUD-LIMBURGS ROTHEM

Veur ginge náó 't Belgelandj
Mit Buks en lood en zin
Want eder wis, dao waas get aan de handj
Oos sjötterrie zoot mit kavele nag drin.

Veur kwame dáó en bleve kalm
Want veul lewaai det is nooits good
En dronke cola en keke rondj
En haaje gooje mood.

De tied waas dao en waird geloot
De buks gelaad en loerjong drop.
't Begin mot good dach oos Criens Maan
Det airste bulke geit euver de kop.

"Ich zal ze meppe," zag Sjeng Janse
Al waird't nag zoo laat.
Wessem maint dat ze wáire danse
Mer dao blief ich bie kaad.

De kleinste sjut, oos Sjeng van Theike
Dái van 't aadste sjöttersblood hair is,
Wis waat zien vader van um verwachde
En sjoot dáórom oug neet mis.

"Ich kiek um aan," dach Niesse Sjang
Al is 't sjuuns of op ein zie,
Hái loerde good en 't waas weer pang
De veerde loog al weer derbie.

Kalm mer zeker dach Niesse Sjaak
Hel jage háit jao geine zin,
Eine helle paaf, en 't waas weer raak
De petat dáí vloog, ich weit neet wao-in.

't Wairde stil toen rondj de stange
Wessem haaj der eine láote stáon,
Nunhem leet de kop oug hange
En haaj der twái langs láote gaon.

Den draak begos zich stil te reure
Hái loog op de loer zo wie gewind,
De kans waar dáó, 't ging gebeure
't Parool: "Val aan" en noe gezwind.

Gans sjöttersveld en die der stonge
Keke in spanning nao 't bölke op de lat
't Aad Limburgs det wairde gewonne
Wen nag draaf ging dai petat.
Piet van Smeets mer den oug gans zeker
Trog aan 't piepke en keek um aan,
Ich hóór um knalle, weg det bölke
En in de toep stong oos Beesel vaan.

Weer hait Beesel euverwonne
En bleve veur dáómit de baas
Door eindrach sterk, 't is weer beweze
Door 't dörpke aan de Maas.

Maan Crins en Harrie Simons (juli 1952)

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pag</i>
Colofon + Voorwoord	1
Het Heilig Kruis; over reliekenverering	
Opperhoofdman Dr. E. van Autenboer	4
Bond Maas en Kempen	7
Jury-bijeenkomst	8
Dubbel jubileum bij St.-Petrus en Paulus Susteren	10
Foto's uit 1914 (?)	13
Oud-Limburgs Schuttersfeest-2002, Ellikom	14
Vierhonderd jaar schutterij St.-Severinus Grathem	16
Grevenbicht in de startblokken voor 54e ZLF	20
Jubileum schutterij Schinveld	22
Broederschappen b.g.v. ZLF te Grevenbicht, broederschap van het H. Kruis	23
Prins Hendrik Nulland-Kerkrade 100 jaar	26
Krantenkoppen	26
Dreiländereck schuttersfeest in Merkelbeek	27
Adreswijzigingen etc.	27
Onder de schietboom	28
Wij feliciteren	35
Wij gedenken	44
Gedicht Oud-Limburgs Rothem	48
Redactie en correspondenten	48

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick. Tel. 0475-492868, fax 043-3284604. E-mail: wmpijpers@hotmail.com.
- ★ Jean-Pierre Schobben Justus van Maurikstraat 37F, 6416 EH Heerlen. GSM: 06-53952854. E-mail: jps@vision.nl.
- ★ Werner Smet Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32, 3630 Maasmechelen. Tel. 089-767789.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Simpelveld. Tel. 045-5442585. E-mail: Luc.Wolters@vodafone.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond E.M.M.: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop, Bingelkruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: Bondjuliana@cs.com.
- ★ Correspondente Schuttersbond St.-Gerardus: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen. Tel. 046-4755123.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.j.m.mzegers@freeler.nl.

TOEGEVOEGDE WAARDE

VAN 8 TOT 8
AANSPREEKBAAR

drukkerij
LIMBURGSCHE POST sinds 1935
Beegden

Wij nemen alle tijd voor u.
U kunt ons daardoor altijd en alles vragen.

Heerstraat Noord 69, 6099 AW Beegden (NL) • Tel. (+31) 0475-57 16 51
Postbus 5033, 6097 ZG Heel (NL) • Fax (+31) 0475-57 28 91
internet: www.limburgschepost.nl • e-mail: info@limburgschepost.nl

TOEGEVOEGDE WAARDE

KLARE TAAL

drukkerij
LIMBURGSCHE POST sinds 1935
Beegden

Natuurlijk spreken wij het grafisch vakjargon.
En toch vertellen wij u alles
in voor u begrijpelijke taal.

Heerstraat Noord 69, 6099 AW Beegden (NL) • Tel. (+31) 0475-57 16 51
Postbus 5033, 6097 ZG Heel (NL) • Fax (+31) 0475-57 28 91
internet: www.limburgschepost.nl • e-mail: info@limburgschepost.nl

LIMBURGS SCHUTTERIJ MUSEUM STEYL

Veerweg 24d
5935 BK Steyl
tel. 077 3735284
bij veer Steyl-Baarlo

Openingstijden:
dinsdag t/m zondag
van 13.00 - 17.00 uur
of op afspraak
op maandag gesloten

Entree:
volwassenen € 2,00
65+ € 1,50
kinderen 4-14€ 1,00

LIMBURGS SCHUTTERIJ MUSEUM STEYL

Nieuwe Parel aan de kroon van het kloosterdorp Steyl

Het Schutterijmuseum, geopend in augustus 2001, laat een uitgebreide collectie zien van attributen van het Schutterswezen uit Nederlands en Belgisch Limburg. Kostuums, wapens, koningszilver en vele andere gebruiksvoorwerpen, alsmede documenten, worden op een geheel eigentijdse wijze tentoongesteld. Een bezoek aan Steyl, in combinatie met de vele toeristische attracties, is beslist de moeite waard.

Er wordt op
u gewacht

Zo. Nu eerst een Bavaria.

BIER VOOR ECHTE MENSEN

